

Nr 11.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1952/53 under elfte huvudtiteln, avseende anslagen inom inrikesdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner m. m.

(3:e avd.)

Inrikesdepartementet.

1:o) **Inrikesdepartementet:** Avlöningar. Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 under elfte huvudtiteln (punkt 1, s. 1—3 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 4 januari 1952) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för inrikesdepartementet, som föreslagits av departementschefen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för inrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Inrikesdepartementet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 646 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 508 000 kronor.

På landsstatsavdelningen anses behov föreligga av ytterligare en kvalificerad befattningshavare, som föreslås erhålla ställning som extra kansliråd. Ett kanslibitråde i Ca 11, 2 kanslibiträden i Ce 11 samt ett kontorsbitråde i Ca 8 föreslås uppflyttade till resp. kontorist i Ca 13, kontorister i Ce 13 samt kanslibitråde i Ca 11. För inrättande av den föreslagna kansli-rådstjänsten erfordras för nästa budgetår 23 200 kronor. Den förra året genomförda regleringen av vissa chefstjänstemäns löner påkallar en ökning med 16 700 kronor. För övriga kostnadsökningar — uppflyttningar av biträdestjänster, löneklassändringar, uppflyttning i reglerad befordringgång samt ökning av det rörliga tillägget — erfordras resp. 3 600, 2 000, 2 500 och 90 000 kronor. Anslaget uppräknas alltså med 138 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 4 januari 1952 angivna ändringar i personalförteckningen för inrikesdepartementet;

b) godkänna följande avlöningsstat för inrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	31 500
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	291 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	177 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	146 500

Summa förslagsanslag kronor 646 000;

c) till *Inrikesdepartementet*: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 646 000 kronor.

2:o) *Inrikesdepartementet*: **Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 3), vilket innebär en anslagsminskning med 3 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inrikesdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 54 300 kronor.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

3:o) *Medicinalstyrelsen*: **Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, s. 13—15) föreslagit riksdagen att till *Medicinalstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 345 000 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 252 000 kronor.

Anslagsposten till reseersättningar anses med hänsyn till de utgifter, som hänföra sig till föregående budgetår — ca 67 800 kronor — samt höjda biljettpriser m. m. böra något ökas. Departementschefen föreslår, att ökningen bestämmes till 21 000 kronor och att anslagsposten sålunda upptages till 70 000 kronor. Posten till övriga expenser föreslås höjd med 29 000 kronor till 174 000 kronor. Posten till publikationstryck föreslås uppräknad med 34 000 kronor. För inköp av verkskyddsmateriel, för vilket ändamål medel icke tidigare anvisats under anslaget, anses böra upptagas 18 000 kronor. De under anslaget redovisade uppbördsmedlen uppskattas till 19 000 kronor, d. v. s. till 9 000 kronor mer än som beräknats för innevarande budgetår. — Anslaget uppräknas alltså med tillhoppa 93 000 kronor.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Medicinalstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 345 000 kronor.

4:o) **Medicinalstyrelsen: Beredskapsavdelning.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 15 och 16) föreslagit riksdagen att till *Medicinalstyrelsen: Beredskapsavdelning* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 70 000 kronor.

Beredskapsarbetet inom vissa delar av den civila hälso- och sjukvården befinner sig ännu endast i sin början. Betydande ansträngningar erfordras enligt departementschefen för att organisationen skall erhålla en nödvändig effektivitet. Departementschefen framhåller som sin mening att det för det totala försvaret är av stor betydelse, att en sådan förstärkning snarast möjligt kommer till stånd. Beredskapsavdelningen måste för den skull enligt departementschefen kunna tillföras ytterligare arbetskraft. Med hänsyn till arbetsuppgifternas karaktär anses det önskvärt, att personer, vilka med hänsyn till utbildning, erfarenhet och läggning äro lämpade för detta slag av arbete, kunna för längre eller kortare tid knytas till avdelningen. Det anses icke möjligt att i förväg mera exakt beräkna behovet av den erforderliga personalförstärkningen. Anslaget föreslås därför höjt endast med ett mindre belopp och Kungl. Maj:t förutsättes — såsom hittills — äga att allt efter det aktuella behovet besluta om sammansättningen av avdelningens personal. Sedan planlägningsarbetet avslutats anses beredskapen kunna uppehållas med ett relativt litet antal befattningshavare. Med utgångspunkt härifrån föreslår departementschefen, att anslaget för nästa budgetår höjes med 20 000 kronor till 90 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Medicinalstyrelsen: Beredskapsavdelning* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

5:o) **Sjukvårdsberedskapsnämnden: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 6, s. 17—19) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för sjukvårdsberedskapsnämnden, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Sjukvårdsberedskapsnämnden: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 144 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 113 600 kronor.

För anlåtande av experter anses böra anvisas ytterligare 2 000 kronor. Departementschefen föreslår, att fortsatt anställning beredes två tidigare

anställda assistenter, vilka anses böra placeras i lönegrad Cg 19 resp. Cg 22. För ökad biträdehjälptillstyrkes medelsanvisning på 3 000 kronor. För mistade avlöningsförmåner till verkställande tjänstemannen beräknas 18 336 kronor. En befattning som röntgenfilmkontrollant anses kunna indragas. Samtliga kostnader för förvaring och underhåll av den i beredskapssjukhusorganisationen ingående sjukvårdsmaterielen föreslås bestridas från ett särskilt anslag på riksstaten, varför anslagsposten till arvoden till redogörare för beredskapsförråd, f. n. 21 000 kronor, utgår ur avlöningsstaten fr. o. m. nästa budgetår. Anslaget bestämmes alltså till 144 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för sjukvårdsberedskapsnämnden, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	12 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	109 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	22 700

Summa förslagsanslag kronor 144 000;

b) till *Sjukvårdsberedskapsnämnden*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 144 000 kronor.

6:o) *Sjukvårdsberedskapsnämnden*: **Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 7, s. 19 och 20) föreslagit riksdagen att till *Sjukvårdsberedskapsnämnden*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 27 900 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 37 000 kronor.

Posten till reseersättningar föreslås höjd med 2 500 kronor. Övriga expenser uppräknas med 4 400 kronor. Föreståndaren för nämndens planeringsavdelning, en apotekare, anses i likhet med farmakopékommitténs sekreterare böra beredas möjlighet till fortsatt pensionsrätt enligt apoteksväsendets pensionsbestämmelser. För detta ändamål beräknas en höjning av anslaget med 3 000 kronor. De med förvaring och underhåll av den i beredskapssjukhusorganisationen ingående sjukvårdsmaterielen förenade kostnaderna föreslås fr. o. m. nästa budgetår bestridas från ett särskilt anslag på riksstaten. Ur omkostnadsstaten anses därför posten till omkost-

nader för beredskapsförråd på 19 000 kronor böra utgå. Anslaget nedräknas följaktligen med 9 100 kronor till 27 900 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Sjukvårdsberedskapsnämnden*: *Om-kostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 27 900 kronor.

7:o) *Sjukvårdsberedskapsnämnden*: *Förvaring och underhåll av materiel m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 8, s. 20—22) föreslagit riksdagen att till *Sjukvårdsberedskapsnämnden*: *Förvaring och underhåll av materiel m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

Något motsvarande anslag finnes ej uppfört på riksstaten för innevarande budgetår.

Kostnaderna för förvaring och underhåll av den i beredskapssjukhusorganisationen ingående sjukvårdsmaterielen föreslås bestridas av detta nya anslag som anses böra vara av förslagsanslags natur. För förrådshållningen har för innevarande budgetår anvisats inalles 40 000 kronor, varav 21 000 kronor till avlöningar och 19 000 kronor till omkostnader. Den nuvarande materielen förvaras f. n. vid 8 centralförråd och 65 lokala förråd, knutna till de särskilda sjukhusen. För att stärka beredskapen anses den lokala lagerhållningen böra omfatta samtliga 145 beredskapssjukhus. Årsarvodet till redogörare vid de centrala förråden beräknas till i genomsnitt 900 kronor, varjämte för vikariatsersättning anses böra beräknas 180 kronor. För arvoden till redogörare vid de lokala förråden beräknas tillhopa 25 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget beräknas till 90 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Sjukvårdsberedskapsnämnden*: *Förvaring och underhåll av materiel m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

8:o) *Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara.* Kungl. Maj:t har (punkt 9, s. 22—24) föreslagit riksdagen att till *Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 7 670 000 kronor.

Anslag för detta ändamål har senast anvisats för budgetåret 1951/52 med 5 000 000 kronor. Vid ingången av budgetåret fanns på anslaget en reservation av 7 438 876 kronor. På grund av bl. a. prisstegringar fordras ytterli-

gare medel för att de 77 000 platser, vilka omfattas av riksdagens tidigare medelsanvisningar, skola bliva fullt utrustade. Departementschefen anser angeläget, att åtminstone en del av det behövliga beloppet anvisas på tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår. Enligt gjorda beräkningar skulle för ändamålet erfordras sammanlagt 4 670 000 kronor. Härav bör enligt departementschefens mening ett belopp av 3 000 000 kronor upptagas på tilläggsstat. Det återstående beloppet, 1 670 000 kronor, föreslås anvisat på riksstaten för budgetåret 1952/53.

Den nya planläggning, som av Kungl. Maj:t godkännts den 20 juli 1951, omfattar sammanlagt 109 260 vårdplatser, vilket innebär en ökning av platsantalet med 32 260. För dessa platser finnes f. n. ej någon utrustning. Utan att nu taga ställning till frågan om i vilken takt och omfattning planen skall fullföljas anser departementschefen angeläget, att ett begränsat antal platser utrustas snarast möjligt och föreslår, att för nästa budgetår anvisas ett belopp av 5 000 000 kronor, vilket skulle möjliggöra materielanskaffning för ca 6 200 platser. Härigenom skulle sammanlagt ca 83 200 platser bliva fullt utrustade.

Departementschefen anser, att behövlig sanitetsteknisk utrustning bör anskaffas och installeras i sjukhusen. Skyldigheten att bekosta dessa åtgärder anses böra åvila staten. De totala kostnaderna kunna beräknas till i runt tal 7 700 000 kronor. Departementschefen tillstyrker, att för nästa budgetår ett belopp av 1 000 000 kronor anvisas.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen i enlighet med statsutskottets hemställan i dess utlåtande nr 23 redan tidigare i år anvisat 3 000 000 kronor för ifrågakvarande ändamål å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår, har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Utrustning m. m. av beredskaps-sjukhus vid krig eller krigsfara* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 7 670 000 kronor.

9:o) **Sinnessjuknämnden: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 10, s. 25 och 26) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att på sinnessjuknämndens personalförteckning uppföra ytterligare ett kontorsbiträde i Ca 8, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för sinnessjuknämnden, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Sinnessjuknämnden: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 50 200 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 42 600 kronor.

För höjt arvode till sinnessjuknämndens sekreterare beräknas 7 116 kronor. Ett extra ordinarie kontorsbiträde föreslås enligt grunderna för den

reglerade befordringsgången erhålla ordinarie anställning. Anslaget föreslås ökat med sammanlagt 7 600 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att på personalförteckningen för sinnessjuknämnden uppföra ytterligare ett kontorsbiträde i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för sinnessjuknämnden, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	9 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	37 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 900

Summa förslagsanslag kronor 50 200;

c) till *Sinnessjuknämnden*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 50 200 kronor.

10:o) **Sinnessjuknämnden: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 26), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sinnessjuknämnden*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 5 300 kronor.

11:o) **Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 12, s. 26—33) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens bakteriologiska laboratorium, som föreslagits av departementschefen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens bakteriologiska laboratorium: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 800 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 455 000 kronor.

Den av statens sakrevision i samarbete med statens organisationsnämnd påbörjade utredningen rörande rationaliseringsmöjligheterna vid laboratoriet beräknas kunna slutföras under sommaren 1952.

Departementschefen erinrar, att Kungl. Maj:t genom beslut den 28 september 1951 medgivit, att under innevarande budgetår finge vid laboratoriet vara anställda två extra laboratoriebiträden och ett biträde för kontroll av katgut, och förordar, att medel beräknas för anställande tills vidare å diagnostiska avdelningen av denna personal. Laboratoriebiträdena anses bära placeras i 11 och biträdet i 5 lönegraden. Beträffande försvarsmedicinska avdelningen kan departementschefen nu endast förordar, att en preparator i Cg 14 anställs för vissa tidsbegränsade arbetsuppgifter. Under förutsättning att förslag i anledning av det av de sakkunniga rörande bakteriologisk krigsföring avgivna betänkandet underställas 1952 års riksdag, anses dessa möjligen kunna komma att medföra en ökning av personalen å laboratoriets diagnostiska och försvarsmedicinska avdelningar. Departementschefen förordar, att personalen i övrigt ökas med en ingenjör i Ce 27, en bokhållare i Cg 19 och en reparatör på mekaniska verkstaden i Ce 11. Laboratoriets föreståndare föreslås uppflyttad från Cp 14 (Cp 12) till Cp 15. Vidare föreslås att ett kontorsbiträde i Ca 8, vars arbetsuppgifter utgöras av avlöningsuträkning m. m., uppflyttas till kontorist i Ca 13 samt att fem kontorsbiträdestjänster i Cf 4—Ce 8 utbytas mot befattningar såsom kanslibiträden i Ce 11.

I enlighet med i propositionen nr 214/1951 framlagda, av riksdagen antagna principer för lönegradsplacering av viss ekonomipersonal, anses 38 biträden i Cg—Ce 4 bära uppflyttas till Cg—Ce 5. Arvodena till aspirantläkarna anses bära höjas ca 10 procent och sålunda utgå till legitimerad läkare med 775 och till medicine kandidat med 550 kronor för månad. Departementschefen anser det vidare skäligt, att arvoden till det vetenskapliga biträdet i biologi, till kontrollanten och till veterinärbiträdet höjas med ungefär samma procenttal. För vikariatsersättningar m. m. beräknas under icke-ordinarieposten, med hänsyn till föreslagna nya tjänster och löneregleringar, en ökning med i runt tal 6 000 kronor.

De framlagda förslagen påkalla en ökning av medelsanvisningen med 62 100 kronor för personalförstärkningar, 19 400 kronor för ändrade lönegradsplaceringar, 3 000 kronor för arvodesregleringar samt 8 000 kronor för vikariatsersättningar m. m. Härtill komma automatiska utgiftsstegringar med i runda tal 9 500 kronor för löneklassuppflyttningar och 243 000 kronor för höjning av det rörliga tillägget till 32—33 procent. Anslaget föreslås alltså höjt med 345 000 kronor.

Personalförteckningen föreslås ändrad på så sätt, att en ny tjänst såsom föreståndare i Cp 15, en tjänst såsom ingenjör i Ce 27 och en såsom kontorist i Ca 13 upptagas i förteckningen samt en tjänst såsom föreståndare i Cp 14 och en såsom kontorsbiträde i Ca 8 uteslutas.

Utskottet. Från laboratoriets sida har under en följd av år rests krav på ständigt nya personalförstärkningar. Då den oavslutade utbyggnaden av

laboratoriet icke utan mycket starka skäl bör få fortgå, förutsätter utskottet att sakrevisionen vid sin fortsatta utredning överväger, om icke delar av laboratoriets tillverkning med ekonomisk fördel och utan eftersättande av säkerhetskraven skulle kunna överföras till apoteksväsendet eller läkemedelsindustrin samt om icke forskningsverksamheten ur kostnadssynpunkt skulle kunna samordnas med motsvarande verksamhet på annat håll och i övrigt rationaliseras. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 4 januari 1952 angivna ändringar i personalförteckningen för statens bakteriologiska laboratorium;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	290 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	30 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 068 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	412 000

Summa förslagsanslag kronor 1 800 000;

c) till *Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 800 000 kronor.

12:o) *Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader.* Kungl. Maj:t har (punkt 13, s. 33—35) föreslagit riksdagen att till Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 191 600 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 040 000 kronor.

Anslagsposten till sjukvård har uppräknats med 4 000 kronor samt anslagsposten till expenser med 50 000 kronor, varav för bränsle, lyse, gas och vatten 45 000 kronor och för övriga expenser 5 000 kronor. Posten till inköp och underhåll av inventarier och instrument har nedräknats med 5 000 kronor medan posterna till inköp och underhåll av djur, till tjänstedräkt m. m. samt till tvätt och inre renhållning ha uppräknats med resp. 23 500,

1 500 och 9 000 kronor. Kostnaderna för inköp av blod för tillverkning av konvalescentsera anses i enlighet med sakrevisionens förslag för framtiden böra överflyttas från posten till inköp av bakteriologiska preparat till posten till inköp av förbrukningsartiklar. Sistnämnda post anses bl. a. med anledning härav böra uppräknas med 50 000 kronor till 450 000 kronor. För inköp av bakteriologiska preparat anses i anslutning till den senaste belastningssiffran men med beaktande av förenämnda överflyttning böra upptagas ett med 15 000 kronor till 165 000 kronor ökat belopp. Posterna till automobiler och transporter samt till diverse utgifter föreslås ökade med 3 500 resp. 100 kronor. Anslaget ökas alltså med 151 600 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 191 600 kronor.

13:o) *Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har (punkt 14, s. 35—40) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändringen i personalförteckningen för statens rättskemiska anstalt att på densamma uppföres en tjänst som föreståndare i Cp 15 och uteslutes en såsom föreståndare i Cp 14, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens rättskemiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 313 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 240 000 kronor.

Departementschefen förordar, att en halvtidsassistent med ett arvode om 7 116 kronor per år samt två laboratoriebiträden i Cg 11 må anställas vid laboratoriet. Vidare anses ett vaktmästarbiträde (timanställt å ca 2 800/år) böra utbytas mot en vaktmästare i Ce 9 och ett kontorsbiträde i reglerad befordringsgång anställas. Vid bifall härtill skulle ett för skrivhjälp avsett belopp å 4 500 kronor samt en för extra personal å alkoholavdelningen beräknad medelsanvisning om 1 200 kronor per år bortfalla. Laboratoriets föreståndare föreslås uppflyttad från Cp 14 (Cp 12) till Cp 15. I enlighet med av riksdagen antagna principer för lönegradsplacering av viss ekonomipersonal anses två biträden i Cg 2 böra uppflyttas till Cg 5. Två extra assistenter föreslås beredas extra ordinarie anställning såsom förste laboratoriebiträden i Ce 15. För vikariats- och övertidsersättningar m. m. beräknas under icke-ordinarieposten med hänsyn till föreslagna nya tjänster m. m. ett belopp av 2 000 kronor samt för höjning av vissa arvoden 3 100 kronor.

De framlagda förslagen påkalla en ökning av medelsanvisningen med

26 900 kronor för personalförstärkningar, 9 000 kronor för ändrade lönegradsplaceringar m. m., 3 100 kronor för arvodeshöjningar samt 2 000 kronor för vikariats- och övertidersättning. Härtill komma automatiska utgiftsstegringar med i runda tal 1 000 kronor för löneklassuppflyttningar och 31 000 kronor för höjningen av det rörliga tillägget till 32—33 procent. Anslaget föreslås alltså höjt med 73 000 kronor.

I personalförteckningen anses böra uppföras en tjänst såsom föreståndare i Cp 15 och uteslutas en såsom föreståndare i Cp 14.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen i enlighet med statsutskottets hemställan i dess utlåtande nr 23 medgivit att den i laboratoriets avlöningsstat upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må för innevarande budgetår överskridas med högst 5 000 kronor, har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändringen i personalförteckningen för statens rättskemiska laboratorium att på densamma uppföres en tjänst som föreståndare i Cp 15 och uteslutes en såsom föreståndare i Cp 14;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens rättskemiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	68 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	183 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	62 000
Summa förslagsanslag kronor 313 000;	

c) till *Statens rättskemiska laboratorium*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 313 000 kronor.

14:o) *Statens rättskemiska laboratorium*: *Omkostnader*. Kungl. Maj:t har (punkt 15, s. 41 och 42) föreslagit riksdagen att till *Statens rättskemiska laboratorium*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 77 500 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 55 000 kronor.

För bränsle, lyse, gas och vatten samt för städning och renhållning beräknas en höjning med 2 000 resp. 6 000 kronor. Delposten till övriga expenser föreslås höjd med 9 000 kronor till 18 500 kronor, varav för abonne-

mangskostnader och inträdesavgifter för telefoner i nybyggnaden i runda tal 600 resp. 7 000 kronor. För inköp av provtagningsmaterial för alkoholblodprov åt polismyndigheterna beräknas på grundval av belastningen för budgetåret 1950/51 ett med 4 000 kronor till 9 000 kronor förhöjt belopp. Delposten till inköp och underhåll av apparater och förbrukningsartiklar m. m. föreslås höjd med 1 500 kronor. Anslagshöjningen har i enlighet härmed beräknats till 22 500 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statens rättskemiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 77 500 kronor.

15:o) **Statens farmaceutiska laboratorium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 16, s. 42—46) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens farmaceutiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens farmaceutiska laboratorium: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 367 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 304 000 kronor.

De båda avdelningsföreståndarna ha i samband med chefslönerregleringen uppflyttats från Ca 33 till Ca 37. Anslaget föreslås till följd härav uppräknat med 5 328 kronor. Det till laboratoriets föreståndare därutöver utgående särskilda arvodet anses böra höjas från 1 008 till 1 200 kronor. Ett kanslibitråde i Ce 11, vars arbetsuppgifter bestå av diarieföring och kassabokföring m. m., anses böra uppflyttas till kontorist i Ce 13 och ett biträde i Cg 2 uppflyttas till Cg 5.

Frågan om beredande av särskild ersättning till det första laboratoriebiträde med farmacie kandidatexamen, som utför taxeringsgranskning, anser departementschefen böra lösas på så sätt, att biträdet, så länge hon fullgör sådan granskning i förut angiven omfattning, erhåller förordnande att mot vikariatslön bestrida på tjänsteman i 18 lönegraden ankommande göromål.

Posten till extra arbetskraft för läkemedelsekonomiska frågor uppräknas med 1 000 kronor. Till vikariatsersättningar från ordinarieposten till icke-ordinarieposten föreslås överförda 2 032 kronor.

De framlagda förslagen föranleda en ökning av medelsbehovet med 8 000 kronor för lönerregleringar och extra arbetskraft. Härtill komma automatiska utgiftsstegringar med i runda tal 2 000 kronor för löneklassuppflyttningar och 53 000 kronor för höjningen av det rörliga tillägget till 32—33 procent. Anslaget uppräknas alltså med 63 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens farmaceutiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	72 000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	208 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	85 500

Summa förslagsanslag kronor 367 000;

b) till *Statens farmaceutiska laboratorium: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 367 000 kronor.

16:o) **Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 46—48), vilket innebär en höjning av anslaget med 24 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 95 800 kronor.

17:o) **Inredning och utrustning av nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier.** Kungl. Maj:t har (punkt 18, s. 48 och 49) föreslagit riksdagen att till Inredning och utrustning av nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 220 000 kronor.

Under denna rubrik är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 1 015 000 kronor.

Det för innevarande budgetår anvisade anslaget avsåg att täcka kostnaderna för inköp av all erforderlig utrustning (796 279 kronor) och hälften av inredningskostnaderna (218 721 kronor). Departementschefen förordar, att för budgetåret 1952/53 anvisas resterande hälft av inredningskostnaderna eller i runt tal 220 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Inredning och utrustning av nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier*

för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 220 000 kronor.

18:o) Svenska farmakopékommittén m. m. Kungl. Maj:t har (punkt 19, s. 49—51) föreslagit riksdagen att till Svenska farmakopékommittén m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 64 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 52 000 kronor.

Arvodet till den nuvarande sekreteraren föreslås bestämt till belopp, motsvarande lön enligt 30 löneklassen å löneplan nr 1. Befattningen såsom biträde för skriv- och laboratoriegöromål föreslås ändrad till en laboratoriebiträdestjänst i Cg 11. Kostnadsökningen för dessa förslag uppgår med nu gällande rörligt tillägg till 4 728 kronor per år. Posten för vikariatsersättningar uppräknas med 1 000 kronor och delposten till reseersättningar med 3 200 kronor. Posten till expenser ökas med 300 kronor. Med hänsyn till föreslagen lönerreglering anses under anslaget böra uppföras en särskild post till sjukvård m. m. om förslagsvis 300 kronor.

Vad angår Sveriges andel i de gemensamma kostnaderna för den nordiska farmakopénämnden, anser sig departementschefen böra tillstyrka påbörjande av viss verksamhet för biologisk styrkebestämning av läkemedel. I enlighet härmed beräknar departementschefen den på Sverige belöpande andelen av ifrågavarande kostnader till sammanlagt i runt tal 12 200 kronor, innebärande en uppräkningsmedel med 1 700 kronor. Departementschefen förutsätter därvid, att det liksom hittills skall få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera närmare bestämma andelens storlek. Anslaget skulle alltså uppräknas med 11 228 kronor, vilket belopp anses böra avrundas uppåt till 12 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till Svenska farmakopékommittén m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 64 000 kronor.

19:o) Statens rättsläkarstationer: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 20, s. 51—53) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen föreslagen avlöningsstat för statens rättsläkarstationer, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens rättsläkarstationer: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 169 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 152 000 kronor. Medicinalstyrelsens förslag om inrättande vid stationen i Stockholm av

en tjänst såsom rättsläkare, tillika biträdande föreståndare, och en tjänst såsom biträdande rättsläkare — varvid en assistentbefattning skulle utgå — anser sig departementschefen icke kunna biträda. Slutligt förslag om ny taxa för tjänsteförrättningar vid statens rättsläkarstationer har numera inkommit till inrikesdepartementet och var vid tiden för statsverkspropositionens färdigställande föremål för remissbehandling. Förslaget bör enligt departementschefen upptagas till prövning i samband med av medicinalstyrelsen ingiven framställning om höjning av provinsialläkartaxan. Departementschefen utgår därför vid beräkningen av förevarande anslag från oförändrad rättsläkartaxa. För tillfällig personal, vikariatsersättningar för rättsläkarstationen vid Stockholm, höjda arvoden till två assistenter och en läkaramanus samt höjt rörligt tillägg erfordras en ökad medelsanvisning med 20 236 kronor. Härifrån avgå 3 402 kronor till följd av personalminskning, varför nettoökningen blir 16 834 kronor eller avrundat 17 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lodenius* (I: 51) och den andra inom andra kammaren av herrar *Huss* och *Bergstrand* (II: 57), har hemställts, att riksdagen ville i enlighet med medicinalstyrelsens förslag besluta om inrättande vid statens rättsläkarstation i Stockholm av en befattning såsom rättsläkare, tillika biträdande föreståndare i lönegraden Ce 31, jämte en befattning såsom biträdande rättsläkare samt anvisa härför erforderliga medel.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen II: 57.

Utskottet anser, att löneställningen för läkarpersonalen vid rättsläkarstationerna bör bestämmas under hänsynstagande till läkarnas inkomster enligt taxa. Med hänsyn härtill kan ett slutligt ställningstagande i här förevarande fråga lämpligen ske först då ståndpunkt tages till det förslag om ny taxa för tjänsteförrättningar vid statens rättsläkarstationer, som nu är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. På grund härav är utskottet icke berett att tillstyrka motionerna I: 51 samt II: 57. Härvid har utskottet förutsatt, att Kungl. Maj:t ägnar erforderlig uppmärksamhet åt såväl frågan om fortsatt utbyggande av rättsmedicinalväsendet i riket som frågan om förbättrade möjligheter beträffande läkarrekryteringen vid rättsläkarstationerna.

Under återopande av det anförda får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag beträffande anslagsberäkningen för nästkommande budgetår, hemslå,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 51 och II: 57

a) godkänna följande avlöningsstat för statens rättsläkarstationer, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	20 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	86 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	43 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	18 800

Summa förslagsanslag kronor 169 000;

b) till *Statens rättsläkarstationer: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 169 000 kronor.

20:o) **Statens rättsläkarstationer: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 54—56), vilket innebär en höjning av anslaget med 43 500 kronor, varav 39 500 kronor för rättsläkarstationen vid Stockholm och 4 000 kronor för rättsläkarstationen i Lund, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens rättsläkarstationer: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 81 500 kronor.

21:o) **Medikolegala besiktningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 56 och 57), vilket innebär en anslagsökning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medikolegala besiktningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

22:o) **Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 23, s. 57—60) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl. vidtaga den ändringen att på densamma uppföras 18 nya provinsialläkartjänster, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 10 200 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 8 390 000 kronor.

Frågan om i vilken takt utbyggnaden av provinsialläkarorganisationen bör äga rum är beroende av bl. a. tillgången på läkare. Eftersläpningen vid

tillsättandet av provinsialläkartjänsterna anses icke ha ökat under senare tid. På grund härav och med hänsyn till den synnerliga vikt departementschefen lägger vid den fortsatta utbyggnaden av tjänsteläkarorganisationen på landsbygden ävensom behovet av att successivt anpassa distrikten till den nya kommunindelningen anser departementschefen, att fr. o. m. nästa budgetår på personalförteckningen böra uppföras 18 nya tjänster. Av dessa anses 10 böra avses för distrikt, som omvandlas från extra till ordinarie. För nästa budgetår räknar departementschefen med avlöningar till 24 förste provinsialläkare och 524 provinsialläkare. Till grundlöner åt dessa befattningshavare åtgår ett belopp av $(24 \times 18\ 000 + 524 \times 12\ 000)$ 6 720 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda: avlöningar till ordinarie tjänstemän (förste provinsialläkare och provinsialläkare) 6 720 000 (+ 10 000) kronor, arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 14 100 (+ 2 400) kronor, avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 1 000 000 (+ 100 000) kronor samt rörligt tillägg 2 465 900 (+ 1 697 600) kronor.

Utskottet, som förutsätter att Kungl. Maj:t beaktar möjligheterna att minska eftersläpningen vid inrättandet av nya distrikt och tillsättandet av nya tjänster, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) medgiva, att antalet i gällande personalförteckning för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl. upptagna provinsialläkartjänster må utökas från 531 till 549;

b) godkänna följande avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän (förste provinsialläkare och provinsialläkare), <i>förslagsvis</i>	6 720 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t,	
a) Arvoden till biträdande förste provinsialläkare	14 000
b) Avlöning till civila läkarstipendiater, <i>förslagsvis</i>	100 14 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 000 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 465 900

Summa förslagsanslag kronor 10 200 000;

c) till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 10 200 000 kronor.

23:o) *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Sjukvård m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 60), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Sjukvård m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

24:o) *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Reseersättningar.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 60 och 61), vilket innebär en anslagsökning med 50 000 kronor, betingad av den fortgående ökningen av antalet provinsialläkardistrikt samt höjda rese- och traktamentskostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Reseersättningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

25:o) *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 61) samt under erinran, att av den vid ingången av innevarande budgetår kvarstående reservationen, 295 100 kronor, den 15 augusti 1951 voro disponerade 154 760 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

26:o) *Bidrag till extra provinsialläkares avlöning m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 62), vilket innebär en anslagsminskning med 4 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till extra provinsialläkares avlöning m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 63 500 kronor.

27:o) *Driftkostnadsersättning för psykiatriska klinikerna i Lund och Uppsala.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, s. 64 och 65), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Driftkostnadsersättning för psykiatriska klinikerna i Lund och Uppsala* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 800 000 kronor.

28:o) Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, s. 65 och 66), vilket innebär en anslagsökning med 2 300 000 kronor beräknad med hänsyn till belastningen å anslaget under budgetåret 1950/51, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 14 000 000 kronor.

29:o) Bidrag till uppförande eller inrättande av psykiatriska avdelningar vid lasarett. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, s. 66) och under erinran, att den vid ingången av innevarande budgetår kvarstående reservationen uppgick till 350 100 kronor och att anslaget till följd härav för nästa budgetår ansetts bära uppföras allenast med formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande eller inrättande av psykiatriska avdelningar vid lasarett* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

30:o) Bidrag till driften av psykiatriska avdelningar vid lasarett. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, s. 66 och 67), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av psykiatriska avdelningar vid lasarett* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

31:o) Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lätt-skötta sinnessjuka. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, s. 67) och under erinran, att anslaget, som å gällande riksstat uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor, med hänsyn till förefintlig reservation ansetts kunna jämväl för nästa budgetår upptagas med allenast formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

32:o) Bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, s. 67 och 68), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 400 000 kronor.

33:o) **Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 68 och 69), vilket innebär en anslagshöjning med 40 000 kronor, varav 38 000 kronor i anledning av höjt rörligt tillägg, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skol- och yrkeshem på Salbohed, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	71 400
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	109 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	59 200

Summa förslagsanslag kronor 243 000;

b) till *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 243 000 kronor.

34:o) **Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 39, s. 69—71) föreslagit riksdagen att till Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 168 600 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 153 000 kronor.

Hemmets elever erhålla f. n. fickpengar, vilka uppgå till mellan 5 och 10 kronor per elev och kvartal. Departementschefen föreslår att elever över 16 år skola tilldelas 3 kronor per vecka. Posten till elevbelöningar anses därför böra upptagas till i runt tal 8 000 kronor, vilket innebär en ökning med 6 500 kronor. Posterna till reseersättningar, inköp och underhåll av inventarier samt diverse omkostnader föreslås ökade med resp. 300, 6 000 och 1 000 kronor. För underhåll av byggnader anses böra anvisas ett med 5 900 kronor nedsatt belopp. Posten till bränsle, lyse och vatten anses med hänsyn till belastningen under budgetåret 1950/51 böra uppräknas med 10 000 kronor. I övrigt uppräknas anslaget med 7 700 kronor, varav för renhållning med 1 800 kronor, för utspisning av personal och elever med 2 800 kronor, för beklädnad och sängkläder med 2 900 kronor samt för undervisning samt kostnader för idrotts- och lekmaterial med 200 kronor. Under anslaget för innevarande budgetår voro uppförda 10 000 kronor för inköp av värmepannor, vilken post bortfaller för nästa budgetår. Anslaget uppräknas alltså med tillhoppa 15 600 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 168 600 kronor.

35:o) *Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 40, s. 71—73) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 125 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 98 000 kronor.

Departementschefen föreslår inrättandet av en tjänst som biträdande slöjdlärlarinna i Cg 11 (+ 6 804) och att lönerna till timavlönad personal höjas med 20 procent såsom kompensation för dyrtiden (+ 1 000). Räkenskapsförarens arvode anses fr. o. m. nästa budgetår böra höjas med 250 kronor till 1 000 kronor för år. I enlighet med av riksdagen antagna principer för lönegradsplacering av viss ekonomipersonal anses två ekonomibiträden i lönegrad Ce 2 böra uppflyttas till lönegrad Ce 4 (+ 1 000).

Höjningen av det rörliga tillägget föranleder en uppräknig med 19 000 kronor. Å andra sidan minskas medelsbehovet med 1 100 kronor till följd av löneklassförändringar. Anslaget uppräknas alltså med 26 954 kronor, vilket belopp föreslås avrundat till 27 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	26 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	65 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	30 400

Summa förslagsanslag kronor 125 000;

b) till *Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 125 000 kronor.

36:o) **Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 41, s. 73 och 74) föreslagit riksdagen att till Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 68 500 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 56 300 kronor.

Elever över 16 år vid detta hem föreslås erhålla i fickpengar 3 kronor per elev och vecka mot f. n. samma belopp per kvartal. Posten till elevbelöningar upptages i enlighet härmed till 4 400 kronor, vilket innebär en ökning med 3 650 kronor. I övrigt uppräknas anslaget med 8 550 kronor, varav bl. a. för beklädnad och sängkläder med 4 500 kronor och för utspisning för elever med 2 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,
att riksdagen må till *Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 68 500 kronor.

37:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 75) samt under erinran, att anslaget å gällande riksstat uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor med hänsyn till förefintlig reservation, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

38:o) **Bidrag till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa.** Kungl. Maj:t har (punkt 44, s. 76—78) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 6 200 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 800 000 kronor.

Statsbidraget till lärarpersonalens löner beräknas till i runt tal 2 290 000 kronor. Bidraget till övriga driftkostnader anses böra höjas med 40 000 kronor till i runt tal 3 980 000 kronor. Departementschefen finner det angeläget, att en fortbildningskurs under nästa budgetår anordnas för lärare vid de statsunderstödda skolorna för bildbara sinnesslöa. Kostnaderna härför beräknas till 16 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår skulle sålunda uppgå till 6 286 000 kronor. Beloppet anses lämpligen böra avrundas till 6 200 000 kronor.

Vad beträffar övriga ändamål, vilka tillgodoses från detta anslag, tillstyrker departementschefen, att även för nästa budgetår ett belopp av

6 000 kronor får utgå till allmänna svenska föreningen för vården om sinnesslöa och fallandesjuka för anordnande av en utbildningskurs för vårdpersonal vid sinnesslöanstalterna. Kostnaden anses kunna rymmas inom det ovan angivna anslagsbeloppet.

Vad angår utbildningen av sinnesslölärare har 1946 års hjälp- och särklasslärarutrednings hösten 1947 framlagda förslag om inrättande av ett speciallärarynstitut, avsett bl. a. för utbildning av sinnesslölärare, ännu ej föranlett någon åtgärd från statsmakternas sida. Förslaget torde icke komma att föreläggas årets riksdag. Däremot pågår utbildning av dylika lärare fortfarande vid seminariet å Slagsta. Huruvida verksamheten vid detta seminarium kommer att fortgå även efter utgången av läsåret 1951/52, är emellertid f. n. osäkert. Därest så icke skulle bliva fallet måste utbildningen av sinnesslölärare äga rum på annat sätt. En möjlighet är därvid att fortsätta med sådana kortare kurser, som hittills anordnats i anslutning till de särskilda kurserna för hjälpklasslärare. Möjligen äro även andra utvägar tänkbara. I dagens läge vill departementschefen — på samma sätt som i föregående års statsverksproposition — förorda, att det får ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om den lämpligaste formen för ifrågavarande utbildning, varvid uppkommande kostnader — i likhet med bidraget till seminariet å Slagsta och kostnaderna för de med hjälpklasslärarutbildningen kombinerade kurserna — förutsättas få bestridas från nu ifrågavarande anslag.

Utskottet. För den händelse den nu pågående verksamheten med utbildning av sinnesslölärare vid seminariet å Slagsta kommer att upphöra, har utskottet icke något att erinra mot att Kungl. Maj:t fattar beslut om den lämpligaste formen för bedrivande av ifrågavarande utbildning, intill dess riksdagen får tillfälle att taga ställning till 1946 års hjälp- och särklasslärarutrednings förslag i ämnet.

Kungl. Maj:ts beräkning av medelsbehovet under nu ifrågavarande anslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 6 200 000 kronor.

39:o) *Bidrag till epileptikeranstalter.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 79—82), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att till svenska diakonsällskapet må — utan hinder av gällande bestämmelser om statsbidrag till epileptikeranstalter — under budgetåret 1952/53 utgå ett extra

statsbidrag med högst 44 000 kronor för en vid Berga vårdhem för fallandesjuka män anordnad klinisk undersökningsavdelning, på villkor, bl. a., att vid densamma mottagas patienter även från andra epileptikeranstalter enligt anvisningar som inspektören för sinnesslövrården må meddela;

b) till *Bidrag till epileptikeranstalter* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

40:o) **Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 82 och 83), vilket innebär en med 47 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 347 000 kronor.

41:o) **Karolinska sjukhuset: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 50, s. 84—98) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för karolinska sjukhuset vidtaga av departementschefen föreslagna ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Karolinska sjukhuset: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 14 278 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 10 800 900 kronor.

Direktionen för karolinska sjukhuset har i sina anslagsäskanden för budgetåret 1952/53 bl. a. föreslagit inrättande av en ny befattning som förste underläkare vid ögonkliniken.

Departementschefen tillstyrker, att en ny tjänst som narkosläkare inrättas. Befattningshavaren anses böra ha ställningen av förste underläkare. Det förutsättes, att den nye narkosläkaren skall ha en viss del av sin tjänstgöring förlagd till barnkliniken. Vidare föreslås inrättandet av en brännskadeavdelning genom ianspråktagande av en avdelning på kirurgiska kliniken. Såsom chef för avdelningen anses en förste underläkare böra anställas. Den nuvarande sjuksköterskan i Ce 10 vid radiumhemmet anses med hänsyn till att hon förestår flera avdelningar böra erhålla förbättrad löneställning. Det föreslås, att en sådan tills vidare beredes henne genom ett vikariatslöneförordnande i 14 lönegraden. Beträffande isotoplaboratoriet förordas, att i sjukhusets stat upptagas medel motsvarande halva kostnaden för de till föreståndaren och laboratoriebiträdet utgående arvdena, beräknade efter lönegrad Cg 26 resp. Cg 11.

2 laboratoriebiträden vid hudkliniken föreslås uppflyttade från Ca 8 resp. Ce 8 till Ca 11 resp. Ce 11. Vid psykiatriska kliniken anses det ökade be-

hovan av kuratorshjälp tills vidare böra tillgodoses genom anlitande av en praktikant, för vilken beräknas ett arvode av 4 000 kronor om året. Vid samma klinik föreslås 4 sjukvårdare i 11 lönegraden ersättas med 4 sjuksköterskor i Ce 12. Endast två sköterskebefattningar anses kunna tillsättas under budgetåret 1952/53. Personalen vid barnkliniken psykiatriska avdelning föreslås förstärkt med en befattning som social kurator i Ce 17, en tjänst som psykologassistent i Ce 17 och en befattning som barnträdgårdslärlarinna i Ce 15. I samband därmed anses en tjänst som socialassistent i Ce 13 kunna utgå. En sjuksköterskebefattning för vård av ammande mödrar föreslås utbytt mot en tjänst som mjölkköksföreståndare i Ce 10. Personalen vid bakteriologiska laboratoriet föreslås utökad med 1 andre underläkare, 1 laboratoriebiträde Ce 11, 1 laboratoriebiträde Ce 8 och 2 ekonomibiträden Ce 5. Därjämte anses vid detta laboratorium 3 laboratoriebiträden Cg 11 böra överföras till extra ordinarie stat och 2 ekonomibiträden Cg 4 erhålla extra ordinarie anställning i 5 lönegraden. För kemiska laboratoriet förordas inrättandet av 2 laboratoriebiträdestjänster i Cg 11 samt för fysiologiska laboratoriet 1 heltidsanställt sjukvårdsbiträde Ce 5. Ett halvtidsanställt biträde för skriv- och kontorsgöromål anses dessutom böra ersättas av ett heltidsanställt sådant enligt befodringsgången.

För att tillgodose det mest trängande behovet av förstärkning av intendantskontorets personal föreslås, att ett belopp av 10 000 kronor ställes till direktionens förfogande för anlitande av mera tillfällig arbetskraft för olika utredningsarbeten. Vid direktionens kansli anses en kontoristtjänst Ca 13 böra utbytas mot en kansliskrivarebefattning Ca 15. Det vid biblioteket anställda kanslibiträdet i Ce 11 föreslås med hänsyn till sitt kvalificerade arbete erhålla höjd löneställning genom att befattningen ändras till en tjänst som kansliskrivare i Ce 15. Beträffande sjukhusprästens arvode förordas en höjning till 2 700 kronor. Arvodet för göromålen som organist anses böra höjas till 600 kronor. Två befattningshavare med polisuppdrag föreslås erhålla ersättning med vardera 500 kronor om året. Arvodet till kassakontrollanten anses böra höjas till 700 kronor.

Direktionen hade hemställt om utbyte av en arvodesbefattning för personalkonsulent mot befattning i Ce 19. Mot detta förslag har departementschefen, med hänsyn till de goda erfarenheter man haft av befattningshavarens arbete, intet att erinra. Tjänsten anses böra placeras i Ce 17.

Kungl. Maj:t har numera fattat beslut om höjd ersättning för tjänstgöring vid sjukhuset av elever från Sophiahemmet, Röda korset, statens sjuksköterskeskola samt centralskolan för utbildning av barnsköterskor. Kostnadsökningen i anledning härav anses kunna uppskattas till omkring 683 000 kronor jämte rörligt tillägg.

Vid ekonomi- och sjukvårdsavdelningarna anses 1 reparatör Ce 12 böra ersättas med en förste reparatör Ce 14. Vidare föreslås, att 3 vaktmästare

i Cg 9 överförs till extra ordinarie stat. Följande reparatörs-, hantverkar- och eldarbefattningar föreslås uppflyttade: 4 reparatörer från Ca 12 till Ca 13, 4 hantverkare från Ca 10 till reparatörer Ca 11, 4 eldare från Ca 9 till Ca 10, 2 reparatörer från Ce 12 till Ce 13, 2 reparatörer från Cg 12 till Cg 13, 3 reparatörer från Ce 12 till Ce 13, 1 hantverkare från Ce 10 till reparatör Ce 11 samt 3 eldare från Ce 9 till Ce 10. Vidare föreslås, att 54 undersköterskor uppflyttas från Ce 5 till Ce 7 och 18 barnsköterskor från Ce 5 till Ce 6. Av 59 sjukvårdsbiträden i Ce 4, av vilka 2 med halvtidstjänstgöring, anses 10 baderskor, av vilka 1 med halvtidstjänstgöring, böra uppflyttas till Ce 6 och de övriga till Ce 5. Slutligen förordas, att 19 sjukvårdsbiträden uppflyttas från Ce 4 till Ce 5, 2 ekonomibiträden från Ca 6 till Ca 7, 6 sådana biträden från Ce 6 till Ce 7 samt övriga ekonomibiträden i Ce 4, tillsammans 449, varav 1 med halvtidstjänst, till Ce 5. De framlagda förslagen ansluta sig i vissa delar till av 1951 års höstriksdag antagna principer för lönegradsplacering för viss sjukhuspersonal.

Vidare anses följande tjänster böra uppflyttas i lönegrad, nämligen 1 föreståndarinna från Ca 19 till Ca 22, 3 föreståndarinnor från Ca 16 till Ca 17, 4 barnmorskor från Ca 12 till Ca 14, 140 översköterskor från Ca 12 till Ca 14, 49 sjuksköterskor från Ca 10 till Ca 12, 1 föreståndarinna från Ce 16 till Ce 17, 14 översköterskor från Ce 12 till Ce 14, 197 sjuksköterskor från Ce 10 till Ce 12, 1 förste köksföreståndare från Ca 19 till Ca 22, 1 köksföreståndare från Ca 15 till Ca 16 samt 1 köksföreståndare från Ca 12 till Ca 14. Å andra sidan anses 4 köksföreståndare, av vilka 1 i Ca 15 och 3 i Ce 15, böra nedflyttas till Ca 14 resp. Ce 14. 4 å övergångsstat uppförda sjuksköterskor anses böra utgå ur personalförteckningen. Det erinras om att 1 översköterska, vilken nu föreslås uppflyttad från Ca 12 till Ca 14, är uppförd på övergångsstat. I fråga om köksföreståndarna påkallas särskilda bestämmelser till undvikande av löneminskning för de nuvarande innehavarna av de 4 befattningar, som skulle nedflyttas i lönegrad. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela sådana bestämmelser. Det föreslås slutligen att 3 laboratorer, tillika avdelningsföreståndare vid radiofysiska institutionen samt 1 laborator vid kliniskt-bakteriologiska centrallaboratoriet skola uppflyttas från Ca 31 till Ca 33.

De framlagda förslagen påkalla en ökning av medelsanvisningen med 130 500 kronor för personalförstärkningar, 498 000 kronor för ändrade lönegradsplaceringar m. m. och 10 500 kronor för arvodeshöjningar. Härtill kommer ett belopp av 897 000 kronor för ökade ersättningar till olika sjuksköterskeskolor. För vikariats- och övertidsersättningar beräknas en ökning med 95 000 kronor. Till automatiska utgiftsstegringar anses böra avses 40 000 kronor för löneklassuppflyttningar och 1 700 000 kronor för rörligt tillägg. Med hänsyn till belastningen å ordinarieposten anses denna böra höjas med 60 000 kronor. Med hänsyn till av Kungl. Maj:t medgivna arvodeshöjningar föreslås anslagsposten till arvoden och särskilda ersätt-

ningar, bestämda av Kungl. Maj:t, uppräknad med 47 000 kronor. Anslaget uppräknas alltså med 3 478 000 kronor. Det erinras, att anslagsberäkningen kan komma att påverkas av pågående förhandlingar med läkarna.

Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att företaga erforderliga ändringar i personalförteckningen.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels en inom första kammaren av herr *Wisstrand* väckt motion (I: 12), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta om inrättande av en förste underläkartjänst vid karolinska sjukhusets ögonklinik,

dels ock en inom andra kammaren av fröken *Liljedahl m. fl.* väckt motion (II: 256), vari hemställts, att riksdagen måtte biträda direktionens förslag om inrättande av en personalkonsulentbefattning i lönegrad Ce 19 och att samtidigt den nuvarande arvodesbefattningen i Cg 19 indrages.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet. Kostnaden per vård dag vid karolinska sjukhuset har alltsedan sjukhuset togs i bruk undergått en ständig stegring och måste — även med beaktande av motsvarande tendens vid andra sjukhus och sjukhusets karaktär av undervisningsanstalt — anses hög. Det förefaller uppenbart, att den höga vårdkostnaden i avsevärd mån är beroende av att beläggingsprocenten enligt uppgifter, som utskottet under hand införskaffat, särskilt vid en del avdelningar varit anmärkningsvärt låg. Man hade kunnat vänta, att den låga beläggningen bort föranleda till viss reduktion av personalen, som torde ha beräknats med utgångspunkt från normal beläggning. Såvitt utskottet kunnat finna har en sådan reduktion icke, i varje fall icke genomgående, kommit till stånd.

Utskottet vill erinra om att särskilda av besparingsberedningen tillkallade sakkunniga år 1941 verkställt en ingående utredning rörande möjliga besparings- och rationaliseringsåtgärder vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet. De sakkunnigas förslag åsyftade huvudsakligen att minska belastningen på karolinska sjukhusets avlöningsanslag genom indragning av personal, utbyte av befattningar i högre lönegrader mot sådana i lägre lönegrader samt bättre tillvaratagande av personalens arbetskraft. Sakkunnigförslaget innebar besparingar till ett belopp av omkring 370 000 kronor. De föreslagna besparingsåtgärderna genomfördes endast delvis.

Mot bakgrunden av det anförda och med hänsyn såväl till den väsentliga uppräknad av avlönings- och omkostnadsanslagen för de båda sjukhusen, som föreslås i årets statsverksproposition, som ock till de betydligt mera vittgående krav, som framförts av sjukhusdirektionen, finner ut-

skottet det ofrånkomligt, att besparingssträvandena intensifieras. Utskottet hälsar med tillfredsställelse att organisationsundersökningar och rationaliseringsutredningar påbörjats vid sjukhuset under medverkan från centrala sjukvårdsberedningen samt statens organisationsnämnd. Enligt utskottets mening böra dessa undersökningar dock vidgas så att de komma att innefatta en allmän och såvitt möjligt fullständig översyn av arbetsuppgifter och arbetsförhållanden vid de bägge sjukhusen samt en förutsättningslös undersökning av möjligheterna att förbättra driftsekonomin. Frågan om en förstärkning av sjukhusens administrativa ledning bör med hänsyn till den omfattning, som verksamheten numera tagit, även utredas. Med hänsyn till de återverkningar, den av utskottet förordade allsidiga översynen skulle kunna få på den i kommunal regi bedrivna sjukvården är det önskvärt att representanter för medicinsk och organisatorisk erfarenhet av sådan vård få medverka. Översynen bör verkställas skyndsamt.

Vad angår de olika av departementschefen framlagda förslagen bör enligt utskottets mening anställandet av en förste underläkare såsom chef för den föreslagna brännskadeavdelningen icke ske förrän det klarlagts, om icke den plastikkirurgiska avdelningen vid serafimerlasarettet genom den av utskottet under efterföljande punkt 43 i detta utlåtande förordade personalförstärkningen får möjlighet att omhändertaga de relativt fåtaliga brännskadefallen. För den händelse den plastikkirurgiska avdelningens kapacitet befinnes otillräcklig för vården av de brännskadade synes det utskottet rimligt att Stockholms stad påtager sig viss del av kostnaderna för en ny brännskadeavdelning. Närmare utredning härom bör verkställas innan beslut fattas om avdelningens inrättande. Då de av utskottet förordade utredningarna böra ankomma på Kungl. Maj:t, som också bör äga träffa preliminärt avtal med staden, förordar utskottet att medel nu anvisas för ändamålet men att riksdagen därvid uttalar, att desamma icke må tagas i anspråk förrän av utskottet föreslagna undersökningar slutförts.

Utskottet har under hand inhämtat, att den nyuppförda barnklinikens barnpsykiatriska avdelning, vilken omfattar 20 vårdplatser, hittills icke belagts i tillnärmelsevis full utsträckning, trots att väntelistor föreligga. Av departementschefen förordade personalförstärkningar böra icke medgivas, förrän det visats, att avdelningen utnyttjas i ungefär avsedd omfattning. Då utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t icke ställer för ifrågasvarande personalförstärkningar beräknade medel till sjukhusdirektionens förfogande, förrän nyss angivna villkor visats vara uppfyllt, vill utskottet icke motsätta sig departementschefens förslag i vad de avse denna avdelning.

Ökningen av profrekvensen vid bakteriologiska centrallaboratoriet synes motivera viss förstärkning av personalen. Utskottet förordar att vid detta laboratorium må anställas ytterligare 1 andre underläkare, 1 laboratoriebiträde i Cg 11, 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål i reglerad beföringsgång och 1 ekonomibiträde i Ce 5. Departementschefens förslag om

överförande av viss extra biträdespersonal vid detta laboratorium till extra ordinarie stat vill utskottet icke motsätta sig. För kemiska laboratoriets del finner utskottet att personalförstärkningen bör begränsas till en laboratoriebiträdestjänst i Cg 11.

Övriga av departementschefen framlagda förslag föranleda icke annan erinran från utskottets sida än att av riksdagen eller kommunala sjukvårdshuvudmän antagna principer för lönegradsplacering icke böra frångås för karolinska sjukhusets och serafimerlasarettets del utan mycket starka skäl, vilka för framtiden böra redovisas för riksdagen.

Med anledning av den i motionen I: 12 gjorda jämförelsen mellan antalet underläkare vid ögonkliniken och vissa andra kliniker förordar utskottet att Kungl. Maj:t bemyndigas att, om så befinnes påkallat, överföra en underläkartjänst från annan klinik till ögonkliniken. Härigenom öppnas möjlighet att tillgodose motionens syfte.

Yrkandet i motionen II: 256 att tjänsten som personalkonsulent skall placeras i Ce 19 kan utskottet icke tillstyrka, då frågan om lönegradsplaceringen för personalkonsulenter enligt vad utskottet inhämtat kommer att prövas av 1949 års tjänsteförteckningskommitté.

Av utskottet i det föregående förordade begränsningar av personalförstärkningarna i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag böra med hänsyn till anslagets storlek och senast föreliggande belastningssiffra icke medföra annan ändring av departementschefens medelsberäkning än att icke-ordinarieposten och anslagets slutsumma för avrundnings skull nedräknas med 8 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anført angående en översyn av arbetsuppgifter och arbetsförhållanden samt en undersökning av driftsekonomin vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet;

II. i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anført i anledning av motionen I: 12;

III. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 256

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 4 januari 1952 angivna ändringar i personalförteckningen för karolinska sjukhuset;

b) godkänna följande avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	1 955 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	462 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	8 751 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	3 102 000

Summa förslagsanslag kronor 14 270 000;

c) till *Karolinska sjukhuset*: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 14 270 000 kronor.

42:o) *Karolinska sjukhuset*: Omkostnader. Kungl. Maj:t har (punkt 51, s. 98—100) föreslagit riksdagen att till *Karolinska sjukhuset*: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 6 910 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 982 000 kronor.

Anslagsposterna till sjukvård m. m. åt personalen samt till reseersättningar föreslås uppförda med vardera 35 000 kronor. I fråga om anslagsposten till expenser beräknas för bränsle, lyse och vatten ett belopp av 1 180 000 kronor. För övriga expenser anses böra anvisas ett belopp av 234 000 kronor. Vad beträffar anslagsposten till övriga utgifter anses för inventariers underhåll och komplettering böra beräknas 640 000 kronor, vilket innebär en höjning av medelsanvisningen med 40 000 kronor. Inom anslaget anses kunna inrymmas engångsutgifter å 23 700 kronor. Därvid beräknas 11 500 kronor för inköp av en EKG-apparat för fysiologiska laboratoriet samt 12 200 kronor till utrustning av en planerad brännskadeavdelning. Delposterna till tvätt och renhållning samt till kosthåll föreslås höjda till 146 000 resp. 1 540 000 kronor. För läkemedel samt förbrukningsartiklar m. m. för sjukvården anses böra avses till 1 270 000 resp. 1 800 000 kronor förhöjda belopp. Delposten till diverse utgifter föreslås höjd med 5 000 kronor till 30 000 kronor.

Utskottet. Den av utskottet under nästföregående punkt i detta utlåtande förordade undersökningen av driftsekonomin bör avse även de kostnader som falla under förevarande anslag. Då utskottet räknar med att Stockholms stad skall påtaga sig viss del av kostnaderna för den ifrågasatta nya brännskadeavdelningen — därest denna efter förnyad prövning anses böra komma till stånd — nedräknar utskottet det för utrustning av denna avdelning beräknade beloppet och därmed även anslagets slutsumma med 10 000 kronor. Departementschefens övriga förslag har utskottet funnit sig kunna godtaga. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Karolinska sjukhuset: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 6 900 000 kronor.

43:o) **Serafimerlasarettet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 53, s. 101—107) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen föreslagna ändringar i personalförteckningen för serafimerlasarettet, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för serafimerlasarettet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Serafimerlasarettet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 5 292 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 295 000 kronor.

Vid endokrinologiska laboratoriet, vars arbetsuppgifter fördubblats sedan år 1947, anser departementschefen böra inrättas en ekonomibiträdestjänst Ce 5. En förstärkning av sköterskepersonalen vid kirurgiska kliniken anses nödvändig. Sålunda föreslås inrättad en tjänst i Ca 12 som sjuksköterska för nattjänst. Befattningshavaren anses böra erhålla vikariatslöneförordnande i 14 lönegraden. För att möjliggöra en mera rationell organisationsorganisation förordas vidare, att en befattning som sjuksköterska Ce 12 inrättas. Plastikkirurgiska avdelningen anses böra förstärkas med en tjänst som förste underläkare. En vaktmästartjänst Ce 9 föreslås inrättad. Nuvarande arvode, 2 610 kronor, till en tillfälligt anställd vaktmästare avgår. För städning av den nya byggnaden anses böra anställas 2 ekonomibiträden Ce 5. En ny tjänst som sjukvårdsbiträde Ce 5 vid det kemiska centrallaboratoriet och en befattning som översköterska i Ca 14 vid neurofysiologiska laboratoriet föreslås inrättade. En arvodesavlönad sjukgymnast föreslås placerad i lönegrad Ce 13, och befattningen som badföreståndare föreslås uppflyttad från Ce 7 till Ce 9. Prästmännens arvode föreslås höjt från 1 800 till 2 000 kronor.

I enlighet med av Kungl. Maj:t redan meddelade beslut beräknas ett belopp av omkring 33 000 kronor för höjda ersättningar till statens sjuksköterskeskola och Sophiahemmet för tillhandahållande av elever. En förstärkning av avlöningen till vissa sjuksköterskor i 10 lönegraden under tjänstgöring som nattsköterska med ansvar för mer än en vårdavdelning anses tills vidare böra ske på sådant sätt, att 14 sjuksköterskor erhålla vikariatslöneförordnande i 14 lönegraden. Departementschefen förordar uppflyttning av 4 ekonomibiträden (kokerskor) från Ce 6 till Ce 7. Vidare anses böra uppflyttas 17 undersköterskor från Ce 5 till Ce 7, 2 ekonomibiträden (portvakter) från Ce 4 till Ce 5, 2 sjukvårdsbiträden med tjänstgöring som baderskor från Ce 4 till Ce 6 och 30 sjukvårdsbiträden från Ce 4 till Ce 5. Vidare förordas att 3 ekonomibiträden (sömmerskor) uppflyttas från Ce 4 till Ce 6 och 4 ekonomibiträden uppflyttas till Ce 5.

81 ekonomibiträden samt 98 sjukvårdsbiträden, varav 1 med halvtidstjänstgöring, anses vidare böra uppflyttas från Ce 4 till Ce 5. Departementschefen förordar följande: 2 reparatörer uppflyttas från Ca 12 till Ca 13, 3 reparatörer från Ca 10 (hantverkare) till Ca 11, 4 eldare från Ca 9 till Ca 10, 1 reparatör från Ce 12 till Ce 13 samt 2 eldare från Ce 9 till Ce 10.

I enlighet med av riksdagen antagna principer för lönegradsplacering av viss sjukhuspersonal anses vidare följande befattningshavare böra uppflyttas, nämligen 1 första föreståndarinna från Ca 19 till Ca 21, 1 föreståndarinna från Ca 16 till Ca 17, 50 översköterskor från Ca 12 till Ca 14, 1 översköterska å övergångsstat från Ca 12 till Ca 14, 15 sjuksköterskor från Ca 10 till Ca 12, 77 sjuksköterskor från Ce 10 till Ce 12, 1 förste köksföreståndare från Ca 19 till Ca 21, 1 köksföreståndare från Ca 15 till Ca 16 samt 1 köksföreståndare från Ce 12 till Ce 14.

De framlagda förslagen påkalla en ökning av medelsanvisningen till nya tjänster med 69 246 kronor. För lönegradsuppflyttningar m. m. beräknas ett belopp av 221 466 kronor, för arvodesregleringar 200 kronor samt för vikariatsersättningar 23 000 kronor. Härtill komma automatiska utgiftstegringar med omkring 15 000 kronor för löneklassuppflyttningar och 728 000 kronor för höjning av det rörliga tillägget. Övertidsersättningarna beräknas minska med 60 000 kronor.

Anslagsbehovet höjes alltså med 996 912 eller avrundat 997 000 kronor.

Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att företaga i anledning av förslagen erforderliga ändringar i personalförteckningen.

Utskottet. Då kostnadsutvecklingen även vid serafimerlasarettet är ägnad att ingiva betänkligheter, bör den av utskottet under punkt 41 i förevarande utlåtande föreslagna allmänna översynen och driftsekonomiska undersökningen avse jämväl detta sjukhus. Utskottet vill ifrågasätta, om samtliga de av departementschefen föreslagna nya tjänsterna måste tillsättas, innan resultatet av översynen föreligger. Likväl har utskottet icke velat motsätta sig departementschefens ifrågavarande förslag. Vid detta ställningstagande har utskottet vad angår den nya förste underläkartjänsten vid plastikkirurgiska avdelningen låtit sig vägledas av den synpunkten, att genom inrättandet av densamma vissa utsikter böra öppnas att undgå inrättandet av en särskild brännskadeavdelning vid karolinska sjukhuset.

Under återopande av det anförda får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag beträffande anslagsberäkningen, hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för serafimerlasarettet, vilka av departementschefen angivits i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 4 januari 1952;

b) godkänna följande avlöningsstat för serafimerlasarettet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	796 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	202 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	3 084 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 209 400

Summa förslagsanslag kronor 5 292 000;

c) till *Serafimerlasarettet*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 5 292 000 kronor.

44:o *Serafimerlasarettet*: *Omkostnader*. Kungl. Maj:t har (punkt 54, s. 107—110) föreslagit riksdagen att till *Serafimerlasarettet*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 661 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 193 000 kronor.

Anslagsposten till reseersättningar anses böra höjas med 500 kronor till 1 000 kronor. Under anslagsposten till expenser beräknar departementschefen 245 000 kronor för bränsle, lyse och vatten samt 65 000 kronor för övriga expenser, vilket innebär en ökning av anslagsposten med 25 000 kronor. Till inventariers underhåll och komplettering anses böra beräknas 300 000 kronor, vilket innebär en höjning med 72 000 kronor. Inom anslaget anses kunna inrymmas vissa av direktionen för särskilda behov äskade inventarier av engångsnatur, nämligen undersökningsbord till röntgenavdelningen, narkosapparat, elektromyografisk apparatur, elektroencefalografapparat, autoklav, torrsterilisator och buljongkokare samt universalköksmaskin. Delposterna till tvätt och renhållning samt till kosthåll föreslås höjda med 5 500 resp. 175 000 kronor till 40 200 resp. 675 000 kronor. Till läkemedel beräknas ett belopp av 640 000 kronor, vilket innebär en höjning med 90 000 kronor. Delposten till förbrukningsartiklar anses slutligen böra höjas med 100 000 kronor till 480 000 kronor. Omkostnadsanslaget i dess helhet uppskattas följaktligen till 2 661 000 kronor.

Utskottet understryker vikten av att vårdplatserna effektivt utnyttjas och får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Serafimerlasarettet*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 661 000 kronor.

45:o) **Avlöning av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs sjukhus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, s. 111), vilket innebär en anslagsökning med 18 500 kronor med hänsyn till av Kungl. Maj:t medgiven höjning av arvodena till biträdande överläkare och biträdande läkare, det ökade rörliga tillägget å underläkararvodena samt ökade utgifter för löneklassuppflyttningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avlöning av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs sjukhus* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

46:o) **Bidrag till vissa driftkostnader vid Sabbatsbergs sjukhus.** Kungl. Maj:t har (punkt 56, s. 111 och 112) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vissa driftkostnader vid Sabbatsbergs sjukhus för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 262 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 206 000 kronor. Det sålunda anvisade anslaget avser statens bidrag för kalenderåret 1951 till driftkostnader vid kvinnokliniken, vilken uppläts för undervisning den 1 juli 1949, samt vid ett bakteriologiskt centrallaboratorium, som beräknades stå färdigt att tagas i bruk under andra halvåret 1951.

Till bidrag till driftkostnaderna under kalenderåret 1952 har för kvinnokliniken beräknats ett belopp av i avrundat tal 230 000 kronor samt för bakteriologiska centrallaboratoriet 32 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa driftkostnader vid Sabbatsbergs sjukhus* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 262 000 kronor.

47:o) **Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.** Kungl. Maj:t har (punkt 57, s. 112 och 113) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 430 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 270 000 kronor.

Statens bidrag för läkarlöner under kalenderåret 1952 beräknas uppgå till 207 700 kronor. De totala driftkostnaderna uppskattas till 2 186 924 kronor, varav statens andel 218 692 kronor. För användningen av sjukhusbyggnaden har upptagits ett belopp av 3 968 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår skulle sålunda uppgå till 430 360 kronor eller avrundat 430 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 430 000 kronor.

48:o) **Avlöning av läkare vid akademiska sjukhuset i Uppsala.** Kungl. Maj:t har (punkt 58, s. 113 och 114) föreslagit riksdagen att till Avlöning av läkare vid akademiska sjukhuset i Uppsala för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 288 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 130 000 kronor.

Departementschefen förordar, att vid kirurgiska kliniken inrättas en nar-kosläkartjänst såsom förste underläkare. Kostnaden härför uppskattas till 17 960 kronor. För rörligt tillägg beräknas en med 140 000 kronor förhöjd medelsanvisning.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Avlöning av läkare vid akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 288 000 kronor.

49:o) **Bidrag till vissa driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, s. 115 och 116), vilket med utgångspunkt från de av 1951 års riksdag godkända ändrade grunderna för samarbetet rörande driften av akademiska sjukhuset innebär en anslagsökning med 600 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 700 000 kronor.

50:o) **Bidrag till utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala.** Kungl. Maj:t har (punkt 60, s. 116—118) föreslagit riksdagen att till Bidrag till utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 97 000 kronor.

Något anslag för ifrågavarande ändamål är ej uppfört i gällande riksstat.

Departementschefen anser sig böra tillstyrka, att staten bidrager med halva kostnaden för i propositionen omnämnda utrustningsarbeten, under förutsättning, att Uppsala läns landsting bidrager med andra hälften. Departementschefen tillstyrker att utrustning anskaffas för ett belopp av 194 000 kronor. Statsverkets andel i kostnaderna skulle sålunda komma att utgöra 97 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Bidrag till utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 97 000 kronor.

51:o) **Bidrag till Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61, s. 118 och 119), vilket innebär en anslagsökning med 240 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 170 000 kronor.

52:o) **Bidrag till viss utrustning vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 119 och 120), vilket innebär medelsanvisning med halva kostnaden för genomlysningssapparat och granskningsskåp vid barnkliniken samt komplettering av utrustningen inom röntgendiagnostiska avdelningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till viss utrustning vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 26 000 kronor.

53:o) **Vissa bidrag till lasarett m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 67, s. 122 och 123) föreslagit riksdagen att till **Vissa bidrag till lasarett m. m.** för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 15 800 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet behandlat den redogörelse för anslaget till vissa bidrag till lasarett m. m., som riksdagens år 1951 församlade revisorer lämnat under § 30 i sin berättelse.

En närmare redogörelse för revisorernas utredning återfinnes i berättelsen. Revisorerna ha uttalat följande.

De olika under förevarande anslag uppförda delposterna hänföra sig alla till långt tillbaka i tiden träffade dispositioner. Dessa synas i åtskilliga fall ha tillkommit under förhållanden eller förutsättningar, vilka numera väsentligt förändrat karaktär eller icke längre äro gällande. Som exempel härå må nämnas den till Visby lasarett utgående ersättningen å 600 kronor, motsvarande hospitalsinkomster som anvisades till en på 1830-talet uppförd gemensam lasarett- och hospitalsinrättning. Denna inrättning har för länge sedan upphört. I flera fall utgår ersättningen med belopp, som på grund av ändrade förhållanden och penningvärdets fall numera väsentligen förlorat i betydelse för den mottagande institutionen. Vad särskilt beträffar den till Drottninghuset utgående anslagsposten har denna av statsmedel anvisats under en tid, då någon ordnad fattig- och sjukvård icke förekom. Sedan staten numera påtagit sig avsevärda kostnader för socialvård av olika slag, synes det knappast längre föreligga skäl att anvisa medel för den speciella form av understöd, varom här är fråga.

Revisorerna anse därför, att en översyn av det här förevarande anslaget bör ske i syfte att utröna, i vad mån de olika posterna kunna avvecklas. De poster, som äro av bidrags karaktär, torde utan vidare kunna indragas. I den mån rättsliga eller andra skäl motivera posternas bibehållande torde lämpligen böra övervägas en avlösning av desamma, en åtgärd som i förevarande fall underlättas av att samtliga poster sedan länge äro fixerade i penningar.

Utskottet ansluter sig till revisorernas uppfattning, att en översyn av anslaget bör komma till stånd enligt av revisorerna uppdragna riktlinjer. Hinder bör därvid ej möta för att förslag avlämnas för varje anslagspost efter hand som utredningen hinner färdigställas.

Under återopande härav får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må

a) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om en översyn av anslaget till vissa bidrag till lasarett m. m.;

b) till *Vissa bidrag till lasarett m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 15 800 kronor.

54:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, s. 123) samt under erinran, att anslaget, som å gällande riksstat uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor, med hänsyn till förefintlig reservation ansetts kunna jämväl för nästa budgetår upptagas med allenast formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

55:o) **Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 123 och 124), vilket innebär en ökning av medelsanvisningen med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

56:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 70, s. 124—126) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra må för bestridande av kostnaderna för en automatisk telefonväxel komma i åtnjutande av statsbidrag med högst 22 000 kronor, dels ock till *Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 100 kronor. Vid ingången av innevarande budgetår fanns en reservation å anslaget av 1 230 075 kronor.

Departementschefen finner sig så till vida kunna biträda ett förslag om ändrad användning av de medel, som tidigare beräknats för en ny barnavdelning vid Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra, att medel nu anvisas för sammanslagning av riks- och lokaltelefonnätet till en telegrafverkets automatiska abonnentväxel. Kostnaderna därför uppskattas till 22 000 kronor. Vidare förordas, att medel i viss utsträckning beräknas för att tillgodose framställningar om bidrag till anordnande av nya vårdplatser för lungtuberkulos. Det anses vara tillräckligt, att ett belopp av 90 000 kronor finnes tillgängligt för ändamålet. Å andra sidan anses man ha att räkna med att omkring 54 000 kronor komma att återlevereras till statsverket i samband med att två anstalter nedläggas. På grund av storleken av det disponibla beloppet å anslaget anses det emellertid ej vara erforderligt, att för nästa budgetår ytterligare medel anvisas. Anslaget anses därför böra uppföras med allenast ett formellt belopp.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) medgiva, att Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra må för bestridande av kostnaderna för en automatisk telefonväxel komma i åtnjutande av statsbidrag med högst 22 000 kronor;

b) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulosjukvårdsanstalter* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

57:o) **Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71, s. 126 och 127), vilket innebär en anslagsminskning med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 4 600 000 kronor.

58:o) **Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 127—129), vilket innebär en anslagsökning med 1 675 000 kronor, varav dock i runt tal ett belopp av 1 385 000 kronor hänför sig till den förestående omläggningen av de enskilda anstalternas räkenskapsår från kalenderår till budgetår och således är av engångsnatur, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 4 650 000 kronor.

59:o) **Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, s. 129 och 130), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

60:o) **Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 130—133), vilket avser medelsanvisning med dels 165 000 kronor för slutförande av arbeten å ett bostadshus för sjuksköterskor vid Österåsens sanatorium, dels ock 159 000 kronor för återstående arbeten med ombyggnad av värmeanläggningen samt komplettering av elektriska installationer och apparater m. m. vid nämnda sanatorium, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 324 000 kronor.

61:o) **Bidrag till driften av folksanatorierna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, s. 133), vilket innebär en av stegrade driftkostnader föranledd ökning av anslaget med 182 000 kronor, samt under erinran att det förskott å statsbidraget, som överstyrelsen för Konung Oscar II:s jubileumsfond ägt uppbära, ansetts böra höjas från 200 000 till 300 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av folksanatorierna* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 879 000 kronor.

62:o) **Bidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76, s. 134), vilket innebär en med 100 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

63:o) **Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, s. 134 och 135), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

64:o) **Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemivårdanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 136) samt under erinran, att anslaget, som å gällande riksstat uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor, med hänsyn till förefintlig reservation ansetts kunna jämväl för nästa budgetår upptagas med allenast formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemivårdanstalter* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

65:o) **Bidrag till driften av epidemivårdanstalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 79, s. 136 och 137) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av epidemivårdanstalter för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 600 000 kronor.

Den kraftiga stegringen i belastningssiffrorna för de senaste två budgetåren skulle enligt departementschefen i och för sig motivera en uppräknings av anslaget. På grund av de epidemiska sjukdomarnas minskade utbredning under senare tid och tillkomsten av nya behandlingsmetoder vid vissa epidemiska sjukdomar anses en uppräknings med 100 000 kronor tillräcklig.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av epidemivårdanstalter* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

66:o) **Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80, s. 137 och 138) samt under erinran, att anslaget, som å gällande riksstat uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor, med hänsyn till förefintlig reservation ansetts kunna jämväl för nästa budgetår upptagas med allenast formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

67:o) **Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81, s. 138 och 139), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 700 000 kronor.

68:o) **Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82, s. 139 och 140), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

69:o) **Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83, s. 141), vilket innebär en anslagsökning med 50 000 kronor, föranledd bl. a. av höjda biljettpriser vid olika kommunikationsmedel, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

70:o) **Bidrag till driften av en neurokirurgisk avdelning vid lasarettet i Lund.** Kungl. Maj:t har (punkt 84, s. 141—143) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av en neurokirurgisk avdelning vid lasarettet i Lund för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 75 000 kronor.

Malmöhus läns landsting har med ett flertal andra landsting träffat avtal om upplåtelse av den neurokirurgiska kliniken, vilka avtal på vissa punkter strida mot de av Kungl. Maj:t utfärdade villkoren för statsbidragets åtnjutande. Frågan om ändring av det för avdelningen gällande avtalet har behandlats inom Malmöhus läns landsting hösten 1951. I avbidan på att de nya avtal, som kunna komma att träffas, delgivas medicinalstyrelsen anser departementschefen sig kunna förorda, att statsbidrag för nästa budgetår beräknas efter oförändrade bidragsgrunder. Förenämnda villkor för statsbidragets utbetalande anses givetvis alltjämt böra gälla.

Utskottet, som understryker att statsbidraget icke hör utbetalas, förrän avtalen mellan Malmöhus läns landsting och övriga intressenter bringats i full överensstämmelse med statsbidragsgrunderna, tillstyrker även i övrigt Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av en neurokirurgisk avdelning vid lasarettet i Lund* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

71:o) **Bidrag till vanförestalter m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 85, s. 143—146) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vanförestalter m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 14 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 8 100 000 kronor.

Departementschefen förordar, att intyg, som berättiga till statsbidrag till invalidvagnar och rullstolar, må utfärdas — förutom av läkare vid vanförestalt m. m. — av lasarettläkare vid kirurgisk eller medicinsk avdelning å lasarett inom sådant landstingsområde eller sådan stad utanför landsting, där vanförestalt, kustsanatorium eller ortopedisk avdelning icke finnes. Intyget anses dock böra granskas och godkännas av överläkare vid vanförestalt. Eventuellt uppkommande kostnadsökning i anledning av förslaget kan icke närmare angivas men förutsättes bliva förhållandevis ringa. Å andra sidan räknas med vissa besparingar å anslaget till Bidrag till resor för vanföra m. m. Med beaktande av de senaste årens belastnings-siffror uppräknas ifrågavarande anslag, från vilket kommer att bestridas på ett och ett halvt år belöpande driftunderskott, till i runt tal 14 000 000 kronor.

Utskottet, som erinrar om att uppräkningsen av anslaget till avsevärd del hänför sig till utgifter av engångsnatur, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till vanförestalter m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 14 000 000 kronor.

72:o) **Vissa byggnadsarbeten vid vanförestalten i Stockholm.** Kungl. Maj:t har (punkt 86, s. 147 och 148) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att statsbidrag må beviljas föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm för vissa byggnadsarbeten (värmeisolering av yttertaket på huvudbyggnaden) vid vanförestalten därstädes med belopp, motsvarande den styrkta verkliga kostnaden härför, dels ock till Vissa byggnadsarbeten vid vanförestalten i Stockholm för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 95 000 kronor.

Anslag för ifrågavarande ändamål finnes ej uppfört i gällande riksstat.

Värmeisoleringen av yttertaket på huvudbyggnaden vid vanförestalten i Stockholm anges vara synnerligen bristfällig. Förutom att taket i sitt nuvarande skick är utsatt för en fortgående förstöring, anses lokalerna i vindsvåningen hälsovådliga samt svåra att värma upp. Uppvärmningskostnaderna för detta våningsplan bliva därigenom onödigt höga. Departementschefen anser sig därför böra förorda, att förbättringsåtgärder, kostnadsberäknade till ca 95 000 kronor, snarast komma till stånd. Med hänsyn till anstaltens ekonomiska ställning förordas, att kostnaderna i sin helhet bestridas av statsmedel. De oundgängliga ytterligare kostnader, var till eventuella prisstegringar kunna föranleda, föreslås få bestridas från förslagsanslaget till Bidrag till vanförestalter m. m.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) medgiva, att statsbidrag må beviljas föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm för vissa byggnadsarbeten (värmeisolering av yttertaket på huvudbyggnaden) vid vanföreanstalten därstädes med belopp, motsvarande den styrkta verkliga kostnaden härför;

b) till *Vissa byggnadsarbeten vid vanföreanstalten i Stockholm* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 95 000 kronor.

73:o) **Bidrag till resor för vanföra m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87, s. 148 och 149), vilket innebär en anslagsökning med 50 000 kronor med hänsyn till bl. a. ökade resekostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till resor för vanföra m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 575 000 kronor.

74:o) **Bidrag till kuratorsverksamhet vid vanföreanstalterna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 88, s. 149), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kuratorsverksamhet vid vanföreanstalterna* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 36 000 kronor.

75:o) **Bidrag till Eugeniahemmet.** Kungl. Maj:t har (punkt 89, s. 149—152) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till Eugeniahemmet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 470 000 kronor.

Beträffande frågan om fastställande av inkomst- och utgiftsstaten m. m. för Eugeniahemmet hänvisas till vad därutinnan ovan anförts under anslaget till *Bidrag till vanföreanstalter m. m.*

Medicinalstyrelsens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår, 675 000 kronor, har av departementschefen ansetts böra avrundas uppåt till i runt tal 700 000 kronor.

Utskottet finner det angeläget, att frågan om Eugeniahemmets framtida uppgifter och förläggning ävensom frågan om att åstadkomma tillfredsställande vårdmöjligheter för spastiska barn snarast bringas till lösning.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till Eugeniahemmet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

76:o) **Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettssavdelningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 90, s. 152 och 153), vilket innebär en bl. a. av anslagsbelastningen betingad uppräkningsmedel med 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettssavdelningar m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

77:o) **Bidrag till de vanföras riksorganisation.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 91, s. 153), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till de vanföras riksorganisation* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 3 400 kronor.

78:o) **Bidrag till anskaffande och drift av hörapparater.** Kungl. Maj:t har (punkt 92, s. 154—156) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till anskaffande och drift av hörapparater* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

Den vid ingången av budgetåret 1950/51 kvarstående balansen av bidragssökande (s. k. hjälpfall) har kunnat helt avarbetas under loppet av nämnda budgetår. Anledningen härtill anses vara bl. a. de gynnsamma resultat, som uppnåtts med den prisbilliga s. k. medrescoapparaten. Till det förändrade utgångsläget för innevarande budgetår anses även i icke ringa mån ha bidragit den omständigheten, att hörselfrämjandet på grund av anslagets otillräcklighet icke ansett sig kunna utbetala bidrag med mer än högst hälften av apparatpriset i stället för av riksdagen medgivna två tredjedelar. Under innevarande budgetår anses det emellertid vara möjligt att i de fall, där omständigheterna så påfordra, lämna bidrag med upp till två tredjedelar av apparatpriset. Med dessa utgångspunkter har medelsbehovet för budgetåret 1952/53 uppskattats till omkring 87 500 kronor. En betydande ökning av antalet hjälpfall anses emellertid vara att vänta, sedan numera landstingen i Örebro och Värmlands län i egen regi övertagit den hörselvårdande verksamheten inom sina områden. Planer föreligga att påbörja liknande verksamhet inom flera landstingsområden. Vissa förut-

sättningar härför synas numera föreligga, sedan en kurs för utbildning av personal för utprovning av hörapparater under år 1951 anordnats vid karolinska sjukhuset i Stockholm med deltagare från ett flertal landsting. Med hänsyn till dessa omständigheter anses medelsbehovet för nästa budgetår böra beräknas till minst 100 000 kronor. Bidrag från anslaget förutsättes, om så skulle erfordras, efter Kungl. Maj:ts bestämmande kunna få beviljas och utbetalas även på annat lämpligt sätt än genom hörselfrämjandet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Bidrag till anskaffande och drift av hörapparater* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.

79:o) **Bidrag till hörselfrämjandet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 93, s. 156—158), vilket innebär en anslagsökning med 10 000 kronor med hänsyn till bl. a. minskade förmedlingsinkomster samt ökade löner och omkostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till hörselfrämjandet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 85 000 kronor.

80:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94, s. 158 och 159) samt under erinran, att anslaget, som i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor, med hänsyn till förefintlig reservation ansetts kunna jämväl för nästa budgetår upptagas med allenast formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

81:o) **Bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 95, s. 159 och 160), vilket innebär en anslagsminskning med 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 300 000 kronor.

82:o) **Viss ersättning till barnbördshuset i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96, s. 160), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Viss ersättning till barnbördshuset i Lund* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 1 400 kronor.

83:o) Vissa undersökningar rörande små avloppsreningsanläggningar. Kungl. Maj:t har (punkt 99, s. 171—173) föreslagit riksdagen att till Vissa undersökningar rörande små avloppsreningsanläggningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 35 000 kronor.

För bestridande av merkostnader under tiden den 1 januari 1951—den 30 juni 1952 i anledning av höjningen av det rörliga tillägget har numera genom särskilt beslut av Kungl. Maj:t medel ställts till förfogande från av riksdagen under tolfte huvudtiteln anvisat täckningsanslag. För nästa budgetår anses kostnaderna, ca 4 500 kronor, böra utbetalas från nu förevarande anslag.

Departementschefen förordar att för de reparations- och underhållsarbeten, som måst utföras på stocksundsanläggningen utöver vad som beräknades i samband med undersökningarnas återupptagande, beräknas 6 256 kronor. Det anses vidare nödvändigt, att materialet från de hittills verkställda undersökningarna utan dröjsmål upptages till statistisk bearbetning. Kostnaderna härför anses kunna uppskattas till sammanlagt omkring 11 000 kronor, varav för tiden fram till den 1 juli 1952 omkring 5 000 kronor. Då medel för detta ändamål anses böra ställas till förfogande snarast möjligt, äskas i annat sammanhang ett reservationsanslag av 11 300 kronor å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår.

En undersökning av självrening i mindre recipienter för en beräknad kostnad av 9 000 kronor förordas. För underhåll och komplettering av stocksundsanläggningen beräknas 12 000 kronor och för undersökningar vid statens institut för folkhälsan 33 000 kronor. Anslaget bestämmes alltså till 64 500 eller i runt tal 65 000 kronor. Det förutsättes att i enlighet med den plan, som framlades i samband med arbetets återupptagande, undersökningarna såvitt möjligt slutföras under budgetåret 1952/53.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen på tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår anvisat ett reservationsanslag av 11 300 kronor för reparations- och underhållsarbeten på stocksundsanläggningen m. m., anser att det ur flera synpunkter vore värdefullt, om undersökningarna kunde leda fram till enhetliga typer av reningsanläggningar och möjliggöra utfärdandet av allmänna råd och anvisningar rörande skötseln av dylika anläggningar. Å andra sidan understryker utskottet departementschefens uttalande om angelägenheten av att undersökningarna slutföras under budgetåret 1952/53. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Vissa undersökningar rörande små avloppsreningsanläggningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kronor.

84:o) **Undersökning rörande vissa ryggsador.** Kungl. Maj:t har (punkt 100, s. 173 och 174) föreslagit riksdagen att till Undersökning rörande vissa ryggsador för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 72 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 40 000 kronor.

Undersökningarna beräknas kunna påbörjas omkring den 1 mars 1952. De yrkeskategorier, som äro avsedda att undersökas, äro livsmedelsarbetare, transportarbetare, gruvarbetare och expediter. Med ett beräknat undersökningmaterial på 1 200 arbetare anses undersökningen kunna genomföras under en tidrymd av ungefär ett år. Härtill kommer dock viss tid för materialets bearbetning.

Kostnaderna för undersökningen ha tidigare uppskattats till sammanlagt 98 000 kronor, varav för själva undersökningen 70 000 kronor samt för ersättning till de undersökta för förlorad arbetsförtjänst och resor 28 000 kronor. Då för innevarande budgetår anvisats 40 000 kronor skulle för budgetåret 1952/53 erfordras 58 000 kronor. Med hänsyn till inträffade löneökningar anses emellertid avlöningskostnaderna, som för innevarande budgetår upptagits till 26 800 kronor, behöva uppräknas med 7 100 kronor till 33 900 kronor. För ersättning för förlorad arbetsförtjänst och resor beräknas en utgiftsökning om 25 procent eller 7 000 kronor.

Anslaget bestämmes alltså till 72 100 kronor eller i runt tal 72 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Undersökning rörande vissa ryggsador* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 72 000 kronor.

85:o) **Barnmorskeläroanstalterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 101, s. 174—178) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för barnmorskeläroanstalterna vidtaga de ändringar, som föreslagits av departementschefen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för barnmorskeläroanstalterna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Barnmorskeläroanstalterna: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 192 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 158 500 kronor.

Arvodsbefattningarna såsom extra instruktionsbarnmorskor ha enligt Kungl. Maj:ts beslut den 18 maj 1951 i samband med reglering av vissa arvodestjänster ändrats till extra befattningar i lönegrad Cg 15. I enlighet med av riksdagen antagna principer för ändrad lönegradsplacering av bl. a.

viss vårdpersonal anses såväl dessa som de båda ordinarie instruktionsbarnmorskorna vid läroanstalterna böra uppflyttas till 18 eller 20 lönegraden. Sistnämnda lönegrad föreslås därvid skola tillämpas endast i fråga om den, som genomgått vederbörlig utbildningskurs för instruktionsbarnmorska. Departementschefen förordar viss utökning av undervisningen i medicin och kirurgi vid stockholmsanstalten. Kostnadsökningen därför beräknas till 480 kronor per kurs eller tillhopa 960 kronor. För höjning av vissa arvoden åt tillfälliga lärare, vilka liksom f. n. må utgå efter samma grunder som motsvarande arvoden vid statens institut för folkhälsan, beräknas i runt tal 4 000 kronor. Till vikariatsersättningar beräknas en höjning med 1 000 kronor vid vardera anstalten.

De framlagda förslagen föranleda en ökning av medelsbehovet med i runda tal 9 000 kronor för löne regleringar, 5 000 kronor för utökning av undervisningen vid stockholmsanstalten och höjning av vissa arvoden samt 2 000 kronor för vikariatsersättningar. Härtill kommer en automatisk utgiftsstegring om ca 17 500 kronor för höjningen av det rörliga tillägget till 32—33 procent. Anslaget skulle alltså ökas med 33 500 kronor. Av sistnämnda belopp belöpa 16 600 kronor på läroanstalten i Stockholm och 16 900 kronor på läroanstalten i Göteborg.

I personalförteckningen anses böra uppföras två tjänster såsom instruktionsbarnmorska i Ca 20 och uteslutas två såsom instruktionsbarnmorska i Ca 19, varvid anses böra anmärkas, att ny befattningshavare, som icke genomgått vederbörlig utbildningskurs, skall placeras i lönegrad Ca 18.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 4 januari 1952 angiven ändring i personalförteckningen för barnmorskeläroanstalterna;

b) godkänna följande avlöningsstat för barnmorskeläroanstalterna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

A. Barnmorskeläroanstalten i Stockholm.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	46 000	
2. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	17 700	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	10 000	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	17 000	90 700

B. Barnmorskeläroanstalten i Göteborg.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	44 000
2. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	19 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie per- sonal	18 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	19 700
	101 300

Summa förslagsanslag kronor 192 000;

c) till *Barnmorskeläroanstalterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 192 000 kronor.

86:o) **Barnmorskeläroanstalterna: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 102, s. 178—180) föreslagit riksdagen att till Barnmorskeläroanstalterna: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 228 800 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 198 400 kronor.

Departementschefen förordar, att kostnaderna för elevernas resor i samband med tjänstgöring i den förebyggande mödravården m. m. skola bestridas av statsmedel i stället för av eleverna själva. Medelsbehovet för ändamålet beräknas till 200 kronor för vardera anstalten, med vilket belopp anslagsposterna till expenser sålunda anses böra uppräknas. Vidare förordas att delposterna till ersättning för undervisningslokaler och elevbostäder m. m., till kost åt elever samt till arvoden åt elever uppräknas med resp. 31 000, 38 500 samt 7 700 kronor. Samtidigt ökas emellertid de belopp, som resp. städer enligt gällande avtal om barnmorskeundervisningen ha att erlægga i ersättning för elevernas arbete. Ökningen av uppbördsmedel beräknas sammanlagt för båda anstalterna till 47 200 kronor. Den erforderliga ökningen av medelsbehovet beräknas till 13 800 kronor för stockholmsanstalten och 16 600 kronor för göteborgsanstalten.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalterna*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 228 800 kronor.

87:o) **Statens sjuksköterskeskola: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 103, s. 180—183) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens sjuksköterskeskola vidtagna de ändringar som föreslagits av departementschefen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens sjuksköterskeskola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens sjuksköterskeskola: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 175 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 139 500 kronor.

I enlighet med av riksdagen antagna principer för ändrad lönegradsplacering av viss vård- och ekonomipersonal anses såväl sköterskor som ekonomibiträden vid skolan böra uppflyttas i lönegrad. Instruktionssköterskorna anses sålunda böra placeras i 18 eller 20 lönegraden, varvid sistnämnda lönegrad må tillämpas endast i fråga om den, som genomgått vederbörlig utbildningskurs för instruktionssköterska. Departementschefen förordar ordinariesättning av den nuvarande tjänsten såsom instruktionssköterska i Ce 19. Den biträdande instruktionssköterskan, som föreslås erhålla benämningen skolsköterska, uppflyttas från Ce 13 till Ce 14. Samtliga sju ekonomibiträden uppflyttas från Ce 2 eller Ce 3 till Ce 5.

Arvodet till redogöraren, tillika sekreterare, förordas höjt med 300 kronor. För höjning av vissa timlärararvoden, vilka liksom f. n. må utgå efter samma grunder som motsvarande arvoden vid statens institut för folkhälsan, beräknas i runt tal 4 000 kronor.

De framlagda förslagen föranleda en ökning av medelsbehovet med 10 600 kronor för löneregleringar samt med 4 300 kronor för arvodeshöjningar. Härtill komma automatiska utgiftsstegringar med i runda tal 400 kronor för löneklassuppflyttningar och 20 200 kronor för höjningen av det rörliga tillägget till 32—33 procent. Anslaget uppräknas alltså med 35 500 kronor.

I personalförteckningen anses böra uppföras tre tjänster såsom instruktionssköterska i Ca 20 samt uteslutas en såsom instruktionssköterska i Ca 19 och en i Ca 15, varvid anses böra anmärkas, att ny befattningshavare, som icke genomgått vederbörlig utbildningskurs, skall placeras i lönegrad Ca 18.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 4 januari 1952 angivna ändringar i personalförteckningen för statens sjuksköterskeskola;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens sjuksköterskeskola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	42 000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	2 100
3. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	27 700
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	68 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	35 200

Summa förslagsanslag kronor 175 000;

c) till *Statens sjuksköterskeskola: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 175 000 kronor.

88:o) *Statens sjuksköterskeskola: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104, s. 183—185), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 13 400 kronor, varav för bränsle, lyse och vatten 3 600 kronor, för övriga expenser 1 200 kronor, för inköp och underhåll av inventarier och undervisningsmateriel m. m. 500 kronor, för kost åt elever m. m. 6 500 kronor, för elevers tjänstgöring i öppen vård 200 kronor, för sjukvård m. m. åt elever 1 000 kronor samt för inre renhållning 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sjuksköterskeskola: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 77 400 kronor.

89:o) *Stipendier till elever vid godkända sjuksköterskeskolor*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, s. 185 och 186), vilket innebär en anslagsökning med 1 000 kronor för tillgodoseende i viss utsträckning av ökat antal stipendieansökningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier till elever vid godkända sjuksköterskeskolor* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 24 000 kronor.

90:o) *Bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, s. 186 och 187), vilket innebär en anslagsökning med 10 000 kronor, föranledd främst av att ett antal sjuksköterskeskolor utökat sina kurser i sådan utsträckning, att de äro berättigade till statsbidrag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

91:o) *Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter m. fl.* Kungl. Maj:t har (punkt 107, s. 187—191) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter m. fl.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 57 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 36 700 kronor.

Departementschefen förordar, att svensk sjuksköterskeförening beviljas statsbidrag för anordnande av en fortsättningskurs om nio månader samt två kompletteringskurser med nuvarande omfattning. Fortsättningskursen anses såsom för innevarande budgetår böra omfatta ca 35 elever,

medan det sammanlagda antalet deltagare i kompletteringskurserna anses böra beräknas till 60—70. Såsom villkor för statsbidragets åtnjutande föreslås gälla, att i fortsättningskursen minst 16 och i kompletteringskurserna sammanlagt likaledes minst 16 elever, vilka äro i behov därav, skola befrias från erläggande av kursavgift, samt att undervisningen skall stå under medicinalstyrelsens överinseende och bedrivs enligt en av styrelsen godkänd plan.

Föreningens nettokostnader för kursverksamheten ha beräknats uppgå till 110 607 kronor. Det förordas, att statsbidrag må utgå för ändamålet endast i den mån lärararvodena överensstämja med vad som gäller eller kan komma att gälla för distriktssköterskeskolan vid statens institut för folkhälsan samt att statsbidraget beräknas på föreningens verkliga kostnader för detta ändamål under budgetåret 1950/51. Det belopp, som anses böra ligga till grund för bidragets bestämmande för nästa budgetår, uppskattas till 85 331 kronor. Enligt f. n. tillämpade principer skulle statsbidraget bestämmas till hälften av sistnämnda belopp. Med hänsyn till värdet av denna kursverksamhet och med beaktande av att föreningen av egna medel bestrider en betydande del av kostnaderna för densamma förordas dock, att bidrag tills vidare må utgå med två tredjedelar av föreningens på angivet sätt beräknade nettokostnader. Statsbidraget skulle i enlighet härmed komma att uppgå till 56 888 kronor, vilket belopp anses böra avrundas uppåt till 57 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till utbildningskurser för instruktions-sköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter m. fl.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 57 000 kronor.

92:o) **Specialutbildning av barnsjuksköterskor.** Kungl. Maj:t har (punkt 108, s. 191—194) föreslagit riksdagen att till Specialutbildning av barnsjuksköterskor för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 53 700 kronor.

Anslaget, som är avsett för centralskolan för specialutbildning av barnsjuksköterskor, vilken är förlagd till karolinska sjukhuset, är i gällande riksstat uppfört med 44 500 kronor.

I enlighet med av riksdagen antagna principer för ändrad lönegradsplacering av bl. a. viss vårdpersonal anses arvoden till instruktions-sköterskan, vilken föreslås erhålla benämningen föreståndarinna, och till kursledarinnan böra bestämmas att utgå med belopp, motsvarande lön enligt 22 resp. 18 eller 20 lönegraden av löneplan nr 1 i statens löneplansförordning. Där-

vid må dock 20 lönegraden användas för kursledarinnan endast om hon genomgått vederbörlig utbildningskurs för instruktionssköterska. Kostnadsökningen härför uppskattas till 3 450 resp. 2 600 kronor. Sistnämnda belopp är beräknat med utgångspunkt från en oförändrad anställningstid av åtta månader per år. För arvoden till speciallärare, vilka liksom f. n. anses böra utgå efter samma grunder som motsvarande arvoden vid statens institut för folkhälsan, beräknas en kostnadsökning om i runt tal 2 000 kronor. Posten till expenser föreslås höjd med 400 kronor, avseende höjda pensionsavgifter för föreståndarinnan. Slutligen förordas, att medel anvisas för anordnande även under nästa budgetår av en repetitions- och kompletteringskurs för å barnvårdscentral anställda sjuksköterskor. Kostnaderna för kursen uppskattas till ca 3 800 kronor, innebärande en ökning med 700 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet skulle alltså komma att uppgå till 53 650 kronor, vilket belopp anses böra avrundas uppåt till 53 700 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Specialutbildning av barnsjuksköterskor* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 53 700 kronor.

93:o) **Utbildningskurs för sysselsättnings- och arbetsterapeuter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109, s. 194 och 195), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildningskurs för sysselsättnings- och arbetsterapeuter* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 60 000 kronor.

94:o) **Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 110, s. 195—199) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad ändring av grunderna för statsbidrag till distriktsvård, att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1951, dels ock till Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 6 350 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 300 000 kronor.

I anslutning till vidtagna lönerogleringar beträffande viss personal inom den öppna hälso- och sjukvården har svenska landstingsförbundet, i syfte att gällande princip om hälftendelning av kostnaderna för löner åt denna personal skall upprätthållas, framlagt förslag om vissa ändringar i de bestämmelser, som nu reglera statens bidrag till dessa ändamål. De befattningshavare, som beröras härav, äro distriktssköterskor, distriktsbarnmorskor, heltidsanställda sjuksköterskor vid fristående centraldispensär

och vid distriktsdispensär av typ II, läkare, som förestår ansluten centraldispensär, undersökningsstation eller, i förekommande fall, filialmottagning samt heltidsanställda barnmorskor och sjuksköterskor vid mödra- eller barnavårdscentral. Departementschefen finner det lämpligt att i ett sammanhang taga ställning till förslaget i dess helhet och vill därvid uttala, att han biträder landstingsförbundets hemställan utom i vad avser statsbidrag till arvoden åt nämnda läkare. Sistnämnda fråga anses böra upptagas till övervägande i ett större sammanhang. Departementschefen tillstyrker, att de ändrade bestämmelserna få gälla retroaktivt fr. o. m. den 1 januari 1951.

Antalet distriktssköterskor vid 1952 års ingång kan beräknas uppgå till 1 342. Medeltalet för året beräknas till 1 353. Statsbidraget för nämnda tjänster skulle uppgå till $(1\ 353 \times 4\ 362)$ 5 901 786 kronor, varvid departementschefen utgått från den lön, som enligt gällande löneplan och med rörligt tillägg om 32 resp. 33 procent utgår till statlig tjänsteman i lönegrad Ca 15, löneklass 17 och ortsgrupp 3 (8 724 kronor). Utgifterna för kallortstillägg ha beräknats till 41 406 kronor. Från anslaget föreslås även få bestridas det förhöjda statsbidrag avseende kalenderåret 1951, vilket förändras av den förordade retroaktiva ändringen av statsbidragsgrunderna. Kostnaderna därför beräknas till 432 540 kronor. Det totala medelsbehovet skulle alltså uppgå till 6 375 732 kronor, vilket belopp med hänsyn till osäkerheten i beräkningarna anses kunna avrundas nedåt till 6 350 000 kronor.

I en inom andra kammaren av fröken *Liljedahl m. fl.* väckt motion (II: 270) har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring i de bestämmelser, som äro utfärdade för statsbidrag till distriktssjukvården, att statsbidrag måtte utgå till alla resor, som distriktssköterskorna företaga inom hälso- och sjukvården.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt förslag, hänvisas till motionen.

Utskottet är icke främmande för tanken, att det allmänna helt övertager distriktssköterskas resekostnader även i vad de avse resor för sjukbesök i hemmen. Såsom i motionen II: 270 framhålles är emellertid ett förslag av 1946 års statsbidragssakkunniga för hälso- och sjukvården om statsbidrag till distriktssköterskas samtliga resekostnader beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Då utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t ägnar detta förslag vederbörligt beaktande utan särskild framställning från riksdagens sida, är utskottet icke berett att förordna en skrivelse av i motionen angivet innehåll.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

a) godkänna den av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 4 januari 1952 förordade ändringen av grunderna för statsbidrag till distriktsvård, att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1951;

b) till *Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 6 350 000 kronor;

II. att motionen II: 270 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

95:o) **Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 111, s. 199—201) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i grunderna för statsbidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor m. m., att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1951, dels ock till *Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 3 300 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 400 000 kronor.

Departementschefen förordar, att statsbidrag till distriktsbarnmorskors avlöning beräknas efter lönegraden Ca 14, löneklassen 16. Kostnaderna för statsbidrag till distriktsbarnmorskornas avlöning och för kallortstillägg avseende kalenderåret 1952 beräknas uppgå till 3 218 040 kronor. Från ifrågasvarande anslag för budgetåret 1952/53 anses vidare få bestridas det förhöjda statsbidrag avseende kalenderåret 1951, vilket föranledes av den retroaktiva ändringen av statsbidragsgrunderna. Kostnaderna därför beräknas till 388 680 kronor. Det totala medelsbehovet skulle alltså uppgå till 3 606 720 kronor, vilket belopp med hänsyn till osäkerheten i beräkningarna anses kunna avrundas nedåt till 3 300 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) godkänna den av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 4 januari 1952 förordade ändringen av grunderna för statsbidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor m. m., att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1951;

b) till *Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 3 300 000 kronor.

96:o) **Bidrag till distriktsbarnmorskors resor i samband med hemförlossning och eftervård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112, s. 201

och 202), vilket innebär en anslagsminskning med 20 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till distriktsbarnmorskas resor i samband med hemförlossning och eftervård* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 130 000 kronor.

97:o) **Anskaffande av trilénapparater.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 113, s. 202) samt under erinran, att anslaget, som å gällande riksstat uppförts med 60 000 kronor, med hänsyn till förefintlig reservation ansetts kunna för nästa budgetår upptagas med allenast formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Anskaffande av trilénapparater* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

98:o) **Allmän skärmbildsundersökning: Lokala undersökningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 115, s. 205—209) föreslagit riksdagen att till Allmän skärmbildsundersökning: Lokala undersökningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 525 000 kronor.

Medicinalstyrelsen har bl. a. föreslagit anvisande av 2 000 kronor till viss forskningsverksamhet i samarbete med optiknämnden vid tekniska högskolan för en förbättring av skärmbildskvalitén samt ett lika stort belopp för att möjliggöra för granskningsläkarna vid skärmbildscentralen att företaga informationsresor till de dispensärer, vilkas patientmaterial skärmbildsundersökts och granskats av dem.

Departementschefen uttalar, att för statsbidrag till förstärkning av personalen vid centraldispensärerna erfordras 75 000 kronor. Jämlikt de riktlinjer för en lönerevision för bl. a. sjuksköterskeutbildade befattningshavare, vilka godkänts av föregående års riksdag, anses de i skärmbildspatrullerna ingående sjuksköterskorna räknat fr. o. m. den 1 juli 1951 böra placeras i 14 lönegraden. I fråga om den övriga i skärmbildspatrullerna ingående personalen förordas, att röntgenteknikerna placeras i lönegraden Ce 14 och skärmbildsbiträdena — efter 1½ års anställning i Cg 6 — i lönegraden Cg eller Ce 8 samt att arvoden till skrivbiträdena uppräknas till 375 kronor per månad. Statsverkets kostnader för avlöning av den i patrullerna ingående personalen skulle sålunda uppgå till 194 770 kronor. De på staten belöpande kostnaderna för ifrågakommande traktamenten anses kunna beräknas uppgå till 105 000 kronor. Kostnaderna för röntgenrörlitage, film, framkallning, drivmedel o. d. uppskattas för omkring 1 000 000 undersökningar à 80 öre per undersökning till 400 000 kronor. För utbild-

ningskurser för blivande röntgentekniker samt för skärmbildsbiträden, avsedda att så småningom ersätta de nuvarande röntgensköterskorna, beräknas oförändrat 2 000 resp. 500 kronor.

Medicinalstyrelsens förslag om anvisande av medel för visst samarbete med optiknämnden vid tekniska högskolan finner departementschefen sig f. n. nödsakad avstyrka. Departementschefen anser sig icke heller kunna tillstyrka, att medel anvisas för att möjliggöra för granskningsläkarna vid skärmbildscentralen att företaga informationsresor till de dispensärer, vilkas patientmaterial skärmbildsundersökts och granskats av dem.

Det sammanlagda medelsbehovet för den allmänna skärmbildsundersökningen ute i landet skulle alltså uppgå till 777 270 kronor, vilket belopp anses kunna avrundas nedåt till 775 000 kronor. Då bidrag anses kunna påräknas från nationalföreningen mot tuberkulos med ca 175 000 kronor, skulle sålunda anslaget behöva uppföras med 600 000 kronor. Från huvudmännen och nationalföreningen inflytande bidrag anses böra redovisas under anslaget i form av särskilda uppbördsmedel.

I en inom andra kammaren av herr *Jonsson* i Järvsand väckt motion (II: 123) har hemställts, att riksdagen måtte besluta att dels till den av medicinalstyrelsen föreslagna forskningsverksamheten bevilja ett anslag av 2 000 kronor och till granskningsläkarnas informationsresor till dispensärer likaledes bevilja ett anslag av 2 000 kronor, dels ock till Allmän skärmbildsundersökning: Lokala undersökningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 604 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sina förslag, hänvisas till motionen.

Utskottet. Med den återhållsamhet, som påkallas av den statsfinansiella situationen, är utskottet icke berett att tillstyrka bifall till yrkandet i motionen II: 123 om anvisande av medel till forskningsverksamhet i samarbete med optiknämnden vid tekniska högskolan för förbättring av skärmbildskvalitén. Beträffande vad i motionen anförts om värdet av informationsresor för granskningsläkarna vid skärmbildscentralen till vederbörande dispensärer vill utskottet förorda, att det må ankomma på Kungl. Maj:t att — därest i motionen avsedda informationsresor vid förnyad prövning finnas vara av påtagligt värde — lämna medgivande att sådana resor företagas i den omfattning och inom den kostnadsram, som anges i motionen. Med hänsyn till anslagets storlek och de förhållandevis obetydliga kostnader, som skulle uppkomma genom resorna, finner utskottet ej erforderligt att i anledning av det föreslagna bemyndigandet uppräknas anslaget.

Kungl. Maj:ts förslag har i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran.

Äberopande det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 123, i vad den avser forskningsverksamhet, till *Allmän skärmbildsundersökning: Lokala undersökningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor;

b) beträffande motionen II: 123, till den del den icke behandlats under a), i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anført.

99:o) **Allmän skärmbildsundersökning: Medicinalstyrelsens skärmbildscentral.** Kungl. Maj:t har (punkt 116, s. 209—215) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för medicinalstyrelsens skärmbildscentral upptaga fyra läkare i lönegrad Ce 29 i stället för i lönegrad Ce 27, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för medicinalstyrelsens skärmbildscentral, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Allmän skärmbildsundersökning: Medicinalstyrelsens skärmbildscentral för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 313 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 254 000 kronor.

Anslagsposten till arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, anses fr. o. m. nästa budgetår böra utgå ur staten. En uppflyttning av tjänsterna såsom granskningsläkare från lönegrad Cg och Ce 27 till lönegrad Cg och Ce 29 förordas av departementschefen. Vidare förordas, att röntgenteknikern vid skärmbildscentralen i likhet med röntgenteknikerna vid skärmbildspatrollerna placeras i lönegrad Ce 14. Slutligen tillstyrkes, att vid nuvarande vaktmästarens avgång må inrättas en tjänst såsom expeditionsvakt i Cg 9. På innehavaren av sistnämnda tjänst anses böra ankomma att utan särskild ersättning svara för eldningen. Anslagsposterna till sjukvård m. m. samt till bränsle, lyse och vatten anses i anslutning till belastningen under budgetåret 1950/51 böra uppräknas med resp. 200 och 1 900 kronor. Posten till övriga expenser anses böra sänkas med 2 400 kronor, enär i gällande stat under denna post medel beräknats för viss engångsanskäffning. För inköp och underhåll av inventarier anses böra beräknas 1 300 kronor.

Anslaget beräknas sålunda: avlöningar till icke-ordinarie personal 223 300 (+ 59 300) kronor och rörligt tillägg 71 700 (+ 52 800) kronor eller tillhopa för avlöningar 295 000 kronor. Härtill komma omkostnaderna 18 000 kronor.

På personalförteckningen anses böra upptagas fyra läkare i lönegrad Ce 29 i stället för i lönegrad Ce 27.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga ändring i personalförteckningen för medicinalstyrelsens skärmbildscentral innebärande att fyra läkare upptagas i lönegrad Ce 29 i stället för i lönegrad Ce 27;

b) godkänna följande stat för medicinalstyrelsens skärmbildscentral, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53.

Stat.

Avlöningar.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	223 300	
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	71 700	295 000

Omkostnader.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	500	
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	17 500	18 000

Summa förslagsanslag kronor 313 000;

c) till *Allmän skärmbildsundersökning: Medicinalstyrelsens skärmbildscentral* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 313 000 kronor.

100:o) **Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård.** Kungl. Maj:t har (punkt 117, s. 216—220) föreslagit riksdagen att till Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 900 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 800 000 kronor.

Till inredning och utrustning av centraler och bidrag till upplysningsverksamhet föreslås oförändrat 10 000 resp. 50 000 kronor. Av sistnämnda post avses för demonstrationskurser i barnavård 40 000 kronor och för övrig upplysningsverksamhet 10 000 kronor. Sjuksköterska i öppen vård och heltidsanställd barnmorska vid mödravårdscentral har numera uppflyttats två lönegrader till lönegrad 15. Statsbidrag för nämnda befattningar anses sålunda böra beräknas efter lönegrad Ca 15, löneklass 17. Från anslaget för budgetåret 1952/53 föreslås även få bestridas det förhöjda statsbidrag avseende kalenderåret 1951, vilket föranledes av den retroaktiva ändringen av grunderna för statsbidrag till distriktsvård.

Departementschefen tillstyrker särskilda mottagningar för rådgivning i fråga om barn, vilka visa psykiska egenheter eller nervösa besvär, enär en sådan verksamhet anses vara av stort värde. Det förordas, att bidraget till

läkarens avlöning bestämmes till 25 kronor för varje sådan mottagning. Kostnaderna därför för nästa budgetår beräknas till 25 000 kronor. Medelsbehovet beträffande bidrag till läkares, sjuksköterskors och barnmorskors avlöning uppskattas till ca 2 840 000 kronor. Antalet kurser för barnmorskor i handhavandet av trilénapparater anses böra inskränkas till 20 för nästa budgetår. På grund härav och då undervisningsarvodena anses böra utgå enligt samma grunder som vid barnmorskeläroanstalterna, uppskattas medelsbehovet för ändamålet till i runt tal 7 000 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget skulle i enlighet härmed uppgå till 2 907 000 kronor, vilket belopp anses kunna avrundas nedåt till 2 900 000 kronor.

Utskottet, som ansluter sig till departementschefens uppfattning att rådgivning i fråga om barn, vilka lida av nervösa besvär eller äro svårfostrade, bör kunna giva goda resultat, har icke heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 900 000 kronor.

101:o) **Bidrag till resor i förebyggande mödra- och barnavård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118, s. 220 och 221), vilket innebär en höjning av anslaget med 100 000 kronor med hänsyn till belastningen och de ökade resekostnaderna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till resor i förebyggande mödra- och barnavård* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kronor.

102:o) **Läkemedel åt vissa kvinnor och barn.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, s. 221 och 222), vilket innebär en anslagsminskning med 300 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Läkemedel åt vissa kvinnor och barn* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

103:o) **Bidrag till folkbildningsorganisationerna för anordnande av allmän sexualhygienisk upplysningsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120, s. 222), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till folkbildningsorganisationerna för anordnande av allmän sexualhygienisk upplysningsverksamhet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 45 000 kronor.

104:o) **Abortförebyggande åtgärder.** Kungl. Maj:t har (punkt 121, s. 222—226) föreslagit riksdagen att till Abortförebyggande åtgärder för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 190 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 150 000 kronor.

Då 1950 års abortutredning för översyn av den abortförebyggande verksamheten och därmed sammanhängande spörsmål icke kan väntas avsluta sitt arbete inom sådan tid, att förslag i ämnet kan föreläggas 1952 års riksdag, föreslås verksamheten tills vidare böra fortgå i oförändrad form och alltjämt ha karaktären av försöksverksamhet. Planer ha godkänts för verksamhet vid tio rådgivningsbyråer, vilka samtliga beräknas vara i verksamhet under hela år 1952. Kungl. Maj:t har vidare den 7 december 1951 medgivit, att statsbidrag må räknat fr. o. m. den 1 oktober 1951 utgå för en rådgivningsbyrå i Hälsingborg. Vid uppskattningen av medelsbehovet för statsbidrag enligt gällande kungörelse räknar departementschefen därför med elva rådgivningsbyråer. Med hänsyn till de ökade resekostnaderna anses, att till utgifter för kuratorers och havande kvinnors resor bör avses ett belopp av 1 800 kronor per rådgivningsbyrå och år i stället för såsom f. n. 1 500 kronor.

I enlighet härmed beräknas för rådgivningsbyråernas verksamhet 155 000 kronor samt för ersättning till vissa laboratorier för utförande av biologiska graviditetsreaktioner och för preventivrådgivning för män oförändrade belopp eller 34 000 resp. 1 000 kronor.

Utskottet, som i likhet med departementschefen förutsätter, att statsbidrag under budgetåret 1952/53 icke må utgå till mer än elva rådgivningsbyråer, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Abortförebyggande åtgärder* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 190 000 kronor.

105:o) **Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl.** Kungl. Maj:t har (punkt 122, s. 226—228) föreslagit riksdagen att till Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl. för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Räknat per den 1 december 1949 hade ca 34 procent av stipendiaterna utan godtagbara skäl ej fullgjort sin tjänstgöring. Vid motsvarande tidpunkt år 1950 var procenttalet ungefär detsamma. En gynnsammare siffra kunde emellertid redovisas för de tandläkare, som haft skyldighet att påbörja stipendietjänstgöringen under åren 1949 och 1950, i det att bortfallet för dessa nedgått till 21 procent. Av de tandläkare, som varit skyldiga påbörja tjänstgöringen under åren 1950 och 1951, hade den 1 juli 1951

ett antal motsvarande 15,5 procent utan giltiga skäl åsidosatt sin tjänstgöringsskyldighet. Med hänsyn till den sålunda inträdda förbättringen i fråga om stipendiaternas tjänstgöring anses någon begränsning i stipendiegivningen icke böra ske, utan stipendier föreslås utdelade efter samma grunder som hittills.

Under hösten 1951 ha ingivits sammanlagt 229 ansökningar om stipendier, därav från studerande vid tandläkarhögskolan i Stockholm 121 och i Malmö 108. På grund härav föreslås, att medel liksom för innevarande budgetår beräknas för 200 stipendier. Det förutsättes emellertid, att, för den händelse antalet ansökningar om stipendier för läsåret 1952/53 kommer att överstiga 200, hinder icke bör möta för Kungl. Maj:t att medgiva utdelande av ytterligare det antal stipendier, som må bli erforderligt. I enlighet härmed anses anslaget böra uppföras med (200×2 000) 400 000 kronor.

Utskottet har med tillfredsställelse konstaterat, att antalet tandläkare, som utan giltiga skäl åsidosatt sin tjänstgöringsskyldighet i folktandvården, märkbart minskat. Å andra sidan synes procenten av de i detta avseende icke ansvarskännande stipendiaterna alltjämt så hög, att utskottet finner det påkallat, att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet fortlöpande följer utvecklingen, så att — om förbättringen ej fortskrider — nödiga åtgärder vidtagas.

Vad beträffar stipendiegivningen under nästkommande budgetår samt anslagsberäkningen tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Stipendier för blivande distrikts-tandläkare m. fl.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

106:o) **Bidrag till driften av folktandvården.** Kungl. Maj:t har (punkt 123, s. 228 och 229) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av folktandvården för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 5 200 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 000 000 kronor.

Folktandvården antages under det närmaste året komma att tillföras arbetskraft huvudsakligen genom tandläkare, vilka påbörja stipendietjänstgöring. Av nu tjänstgörande 162 stipendiater beräknas omkring 110 fortsätta sin tjänstgöring under år 1952 eller del därav. Endast ytterligare omkring 10 kunna väntas börja före årsskiftet 1951/52. Med anledning härav räknas icke med någon ökning av antalet distriktstandläkare under år 1952 utan uppskattas detta till i genomsnitt 730, av vilka inom landstingsområdena 590.

Antalet fullständigt behandlade barn utgjorde år 1950 inom landstings-

områdena omkring 227 000 och i städerna utanför landsting i runt tal 48 000 eller tillhoppa omkring 275 000. Antalet fullständigt behandlade barn per tandläkare år 1950 utgjorde i medeltal för folktandvården i dess helhet 444 samt för landstingsområdena 464 och för städerna utanför landsting 372. Riksmedeltalet anses ej komma att stiga nästa år. Antalet fullständigt behandlade barn under år 1952 uppskattas till, inom landstingsområdena ca 273 000 och i städer utanför landsting 52 000 eller sammanlagt 325 000. Med ett bidrag av 16 resp. 8 kronor per barn uppgår statsbidraget till 4 368 000 resp. 416 000 kronor eller tillhoppa 4 784 000 kronor. För Stockholms stad beräknas kostnaderna — för 78 500 behandlingsbarn — till 628 000 kronor.

I enlighet med bemyndigande av 1951 års riksdag förutsättes Kungl. Maj:t komma att medgiva, att statsbidrag må under viss förutsättning utgå till folktandvården i Stockholm räknat fr. o. m. den 1 januari 1951.

Medelsbehovet beräknas sålunda till 5 412 000 kronor, vilket belopp anses kunna avrundas nedåt till 5 200 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Grym m. fl.* (I: 208) och den andra inom andra kammaren av herr *Jansson i Kalix m. fl.* (II: 268), har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär skyndsamt utredning rörande statsbidrag till obemedlades och mindre bemedlades tandvård, så att förslag, som utredningen kan giva anledning till, kan föreläggas riksdagen redan 1953.

Beträffande de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 268.

Utskottet. Belastningen på anslaget till lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader uppgick för budgetåret 1945/46 till 17 306 kronor, för budgetåret 1948/49 till 31 567 kronor och för budgetåret 1950/51 — det sista då anslaget fanns uppfört å riksstaten — till 42 359 kronor. Dessa såsom exempel anförda siffror visa, att det av landskommunernas förbund gjorda uttalandet att statsbidraget ur kommunalekonomiska synpunkter saknade betydelse i stort sett måste anses riktigt. Även om den i motionerna I: 208 och II: 268 lämnade redogörelsen kan anses visa, att slopandet av ifrågavarande statsbidrag i enskilda fall medfört olägenheter, är det i motionerna redovisade materialet alltför litet för att tillåta några allmänna slutsatser. Härtill kommer att vid ett återinförande av statsbidraget ansöknings- och prövningsförfarandet även i fortsättningen skulle kunna åsamka ett arbete, som knappast skulle stå i proportion till bidragsbeloppens storlek.

Utskottet vill också erinra, att önskemålet att de obemedlade och mindre bemedlade skolor kunna utnyttja de möjligheter, som folktandvården erbjuder, i viss mån tillgodosetts genom riksdagens i år fattade beslut om

sådan utvidgning av rätten till sjukvårdsersättning enligt sjukkasseförordningen, att ersättning under vissa förutsättningar kan utgå även för vård, som meddelats av tandläkare med särskild utbildning.

Med hänsyn till det anförda är utskottet icke berett att tillstyrka yrkandet i ifrågavarande motioner.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

a) att riksdagen må till *Bidrag till driften av folktandvården* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 5 200 000 kronor;

b) att motionerna I: 208 och II: 268 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

107:o) **Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 124, s. 230), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

108:o) **Odontologisk försöksverksamhet vid Vipeholms sjukhus i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 125, s. 230—233), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Odontologisk försöksverksamhet vid Vipeholms sjukhus i Lund* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 53 000 kronor.

109:o) **Viss försöksverksamhet på yrkesmedicinens område.** Kungl. Maj:t har (punkt 126, s. 233 och 234) föreslagit riksdagen att till Viss försöksverksamhet på yrkesmedicinens område för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 161 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 147 700 kronor.

Jämlikt de riktlinjer för en lönerevision för bl. a. sjuksköterskeutbildade befattningshavare och lägre ekonomipersonal, vilka godkänts av föregående års riksdag, anses, räknat fr. o. m. den 1 juli 1951, en laboratoriesköterska och en polikliniksköterska bära placeras i 14 lönegraden samt en städerska (ekonomibiträde) i 5 lönegraden. Anslaget beräknas till 161 000 kronor, varav för forskningsverksamhet rörande yrkessjukdomarna oförändrat 45 000 kronor. Det förutsättes emellertid därvid, att liksom under innevarande budgetår möjlighet bör föreligga för Kungl. Maj:t att medgiva förstärkning av personalen vid centralen, därest så skulle finnas oundgängligen nödvändigt.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Viss försöksverksamhet på yrkesmedicinens område* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 161 000 kronor.

110:o) **Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 127, s. 234—238), vilket innebär en anslagsminskning med 100 000 kronor, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

111:o) **Skyddskoppypning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 128, s. 238 och 239), vilket innebär en anslagsökning med 20 000 kronor med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Skyddskoppypning* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

112:o) **Skyddsympning mot difteri.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, s. 239 och 240), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Skyddsympning mot difteri* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

113:o) **Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 130, s. 240 och 241), vilket innebär en anslagsminskning med 50 000 kronor med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

114:o) **Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132, s. 242 och 243) samt under erinran dels att maximibeloppet för statsbidrag till anskaffande, drift och underhåll av för sjukvårdsändamål avsedd automobil föreslås höjt fr. o. m. nästa budgetår till 5 000 kronor, dels ock att anslaget, som i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor, med hänsyn till förefintlig reservation ansetts jämväl för nästa budgetår kunna upptagas med allenast formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 4 januari 1952 förordad änd-

ring av grunderna för statsbidrag till åtgärder för åstadkommande av förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1952;

b) till *Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

115:o) **Sjuktransporter med flygplan.** Kungl. Maj:t har (punkt 133, s. 243 och 244) föreslagit riksdagen att till Sjuktransporter med flygplan för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 50 000 kronor.

Kostnaderna för budgetåret 1952/53 uppskattas till 87 500 kronor, varav för drivmedelskostnader 16 000 kronor, för underhållskostnader 49 000 kronor, för administrationskostnader 2 500 kronor samt för ersättning till aktiebolaget Arosflyg i Västerås för flygningar på särskild beställning 20 000 kronor. Härvid har flygförvaltningen räknat med att antalet gångtimmar för flygplanen, vilket för budgetåret 1950/51 utgjort 318, kommer att nästa budgetår uppgå till 310, samt att stor motoröversyn skall utföras å ett av flygplanen. Vidare förutsättes överflyttningen av ambulansstationen i Boden till Kallax (F 21, Luleå) genomförd under budgetåret 1952/53. I anslutning till av Kungl. Maj:t lämnat bemyndigande pågå underhandlingar mellan flygförvaltningen och aktiebolaget Arosflyg i syfte att — efter samråd med luftfartsstyrelsen — träffa avtal med bolaget om utförande av ambulansflygningar i Övre Norrland vid sådana tillfällen, när väderleksförhållandena eller andra orsaker icke möjliggöra flygning med i Boden—Luleå stationerat ambulansflygplan. Härav betingade kostnader låta sig svårigen beräknas. Flygförvaltningen räknar med att bidraget från Stockholms läns landsting kommer att uppgå till 3 000 kronor, varför av statsmedel skulle erfordras 84 500 kronor. Anslaget anses kunna avrundas nedåt till 80 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Sjuktransporter med flygplan* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

116:o) **Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 134, s. 244—247) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för centrala sjukvårdsberedningen upptaga en byråingenjörstjänst i Ce 27, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för centrala sjukvårdsberedningen, att tillämpas tills

vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 176 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 139 000 kronor.

Departementschefen tillstyrker, att å standardiseringsavdelningen inrättas en tjänst som byråingenjör i Ce 27 (kostnad 15 888 kronor) samt förordar, att arvodet till verkställande tjänstemannen höjes med 600 kronor till 3 600 kronor för år. I enlighet härmed beräknas anslaget sålunda: arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 8 600 (+ 600) kronor, avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 131 000 (+ 14 000) kronor och rörligt tillägg 36 400 (+ 22 400) kronor.

På personalförteckningen föreslås upptagen en byråingenjörstjänst i Ce 27.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att på personalförteckningen för centrala sjukvårdsberedningen upptaga en byråingenjörstjänst i Ce 27;

b) godkänna följande avlöningsstat för centrala sjukvårdsberedningen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53;

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	8 600
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	131 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	36 400
<hr/>	
Summa förslagsanslag kronor	176 000;

c) till Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 176 000 kronor.

117:o) Centrala sjukvårdsberedningen: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 135, s. 247 och 248), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Centrala sjukvårdsberedningen: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 19 000 kronor.

118:o) **Centrala sjukvårdsberedningen: Arbetsstudieavdelning.** Kungl. Maj:t har (punkt 136, s. 248—251) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad stat för centrala sjukvårdsberedningens arbetsstudieavdelning, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Centrala sjukvårdsberedningen: Arbetsstudieavdelning för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 54 300 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 52 500 kronor.

På grund av automatiska förändringar anses de medel, som avses för avlöningar, böra uppräknas med 8 200 kronor. Anslagsposten till reseersättningar anses kunna minskas med 5 900 kronor. Anslagsposten till expenser föreslås uppräknad från 3 500 till 4 000 kronor. Den ersättning, som utgår för lokala undersökningar, vilka utföras på begäran av huvudmän för andra sjukhus än statens, anses böra höjas till 40 kronor för tjänstgöringsdag. Ersättningarna från huvudmännen beräknas därigenom öka från 4 000 till 5 000 kronor.

Med skrivelse den 22 februari 1952 har statssekreteraren i inrikesdepartementet överlämnat en den 21 februari 1952 dagtecknad framställning från svenska landstingsförbundets styrelse till statsrådet och chefen för inrikesdepartementet, vari anhålles, att statsrådet ville utverka tillstånd till i framställningen föreslagen förstärkning av sjukvårdsberedningens arbetsstudieavdelning. Inrikesministern har ansett, att styrelsens framställning bör bifallas, om riksdagen ej har någon erinran däremot.

Förslaget till förstärkning av sjukvårdsberedningens arbetsstudieavdelning innebär i huvudsak följande.

1) Svenska landstingsförbundet anställer och avlönar två arbetsstudieingenjörer, som placeras vid centrala sjukvårdsberedningens arbetsstudieavdelning. Dessa ingenjörer avses uteslutande för rationaliseringsundersökningar vid landstingens sjukhus.

2) De båda av landstingsförbundet anställda ingenjörerna sortera i övrigt under sjukvårdsberedningens styrelse och vederbörande avdelningsföreståndare på samma sätt som de båda ingenjörer, som redan nu finnas där anställda.

3) Centrala sjukvårdsberedningen uppbär den dagavgift, f. n. 30 kronor, efter den 1 juli föreslagen höjd till 40 kronor, som uttages av vederbörande sjukhus. Med dessa medel, som torde vara tillräckliga för ändamålet, bestrider beredningen rese- och traktamentskostnader för berörda ingenjörer.

4) Under vistelse i Stockholm arbeta de av landstingsförbundet anställda ingenjörerna under avdelningsföreståndarens ledning å beredningens kansli och erhålla där tillgång till telefon, skrivmateriel samt skrivhjälp. Enligt vad som utrönts, möta inga svårigheter ur lokalsynpunkt för ett dylikt arrangemang, ej eller erfordras någon utökning av beredningens skrivpersonal.

5) Svenska landstingsförbundet beredes tillfälle att följa ingenjörernas arbete och äger i sådant syfte erhålla rapporter och promemorior, som de utarbета.

Utskottet finner det av svenska landstingsförbundets styrelse tagna initiativet till samordning av arbetet på rationalisering av sjukhusdriften värdefullt. Utskottet förordar, att Kungl. Maj:t bemyndigas träffa avtal med förbundsstyrelsen av i huvudsak det innehåll, som angivits i styrelsens skrivelse den 21 februari 1952. Härvid förutsätter utskottet, att på avtalet icke skola kunna grundas några anspråk framdeles, innebärande överflyttande på staten av kostnader för den avtalsreglerade verksamheten.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

I. att riksdagen må

a) godkänna följande stat för centrala sjukvårdsberedningens arbetsstudieavdelning, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Stat.

Utgifter.

A. Avlöningar.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	37 200	
2. Rörligt tillägg, förslagsvis	12 000	49 200

B. Omkostnader.

1. Sjukvård m. m., förslagsvis	100	
2. Reseersättningar, förslagsvis	6 000	
3. Expenser, förslagsvis	4 000	10 100

Summa kronor 59 300;

Särskilda uppbördsmedel.

Ersättningar för verkställda undersökningar

5 000

Summa förslagsanslag kronor 54 300;

b) till Centrala sjukvårdsberedningen: Arbetsstudieavdelning för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 54 300 kronor;

II. att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att med svenska landstingsförbundets styrelse träffa avtal om samarbete i fråga om arbetet på rationalisering av sjukhusarbetet i enlighet med vad utskottet anfört.

119:o) Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 137, s. 251 och 252), vilket innebär en ökning av anslaget med 50 000 kronor med hänsyn till större omfattning av verksamheten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

120:o) *Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlänningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 138, s. 252—256) föreslagit riksdagen att till *Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlänningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 815 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 750 000 kronor.

Departementschefen anser, att vårt land bör tillmötesgå av internationella flyktingorganisationen (IRO) framfört önskemål om omhändertagande av ytterligare ett antal tuberkulösa barn. Det antal tuberkulossjuka barn, som anses böra mottagas, föreslås bestämt till omkring 25. Den slutliga uttagningen anses böra ombesörjas av en svensk läkare i samråd med de organisationer, vilka efter IRO:s upplösning övertagit ansvaret för barnen.

Vårdkostnaderna anses liksom i tidigare fall helt böra bestridas av staten. Kostnaderna för vård m. m. av 25 barn beräknas för helt år till i runt tal 195 000 kronor.

I likhet med vad som gällt enligt tidigare avtal mellan svenska regeringen och IRO rörande emottagande av tuberkulösa flyktingar kommer IRO att lämna engångsbidrag för varje barn med 1 000 dollar, motsvarande sålunda för 25 barn i runt tal 130 000 kronor. Från Föreningen Rädda Barnen har uttalats stort intresse för att medverka vid dessa barns omhändertagande och placering. Förutsättningen för en dylik medverkan är emellertid, att föreningen till bestridande av därmed förenade kostnader erhåller bidrag av IRO:s engångsersättning till den svenska regeringen. På grund härav förordas, att av de från IRO utgående bidragen för framtida ersättning till föreningen reserveras ett visst belopp, vars storlek föreslås bestämt genom överenskommelse mellan Kungl. Maj:t och föreningen. Återstoden av IRO:s bidrag anses, såsom i tidigare fall, böra tagas till uppbörd på riksstatens inkomstsida (inkomster å driftbudgeten: övriga diverse inkomster).

Departementschefen räknar med att barnen skola kunna överföras till Sverige redan under innevarande budgetår. Vid anmälan av under inrikesdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 kommer därför att hemställas, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva dels att i Sverige må för vård och i förekommande fall varaktig vistelse mottagas ytterligare omkring 25 tuberkulossjuka flyktingar, dels ock att på grund härav under budgetåret 1951/52 uppkommande kostnader må bestridas från det å riksstaten för samma budgetår anvisade anslaget till kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlänningar.

För i genomsnitt 310 vårdade utlännningar per dag på Stråtenbo konvalescentläger, E-paviljongerna, Vrigstadhemmet samt övriga sjukvårdsinrättningar beräknas kostnaderna för nästa budgetår till 1 460 730 kronor. Här till komma vissa kostnader för social omvårdnad (fickpengar, kläder m. m. samt kuratorsmedel) beräknade till 110 558 kronor. Medelsbehovet för tandvård, resor till och från sjukvårdsinrättningar m. m. samt begravningskostnader uppskattas till resp. 1 500, 5 000 och 1 000 kronor. Lönekostnaderna för chefs- och läkarpersonal vid Stråtenboförläggningen, för kuratorer vid E-paviljongerna och för en kurator hos styrelsen beräknas till resp. 19 860, 6 000 och 10 320 kronor. För extra arbetskraft hos styrelsen för det centrala bestyret med verksamheten beräknas 9 600 kronor. Anslaget beräknas alltså till 1 815 000 kronor.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen tidigare i år medgivit dels att i Sverige må för vård och i förekommande fall varaktig vistelse mottagas ytterligare omkring 25 tuberkulossjuka flyktingar, dels ock att på grund härav under budgetåret 1951/52 uppkommande kostnader må bestridas från det å riksstaten för samma budgetår anvisade anslaget till kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlännningar, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlännningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 815 000 kronor.

121:o) **Kostnader för överförande till Sverige av vissa utländska läkare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 139, s. 256), vilket innebär en anslagsminskning med 85 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för överförande till Sverige av vissa utländska läkare* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

Alkoholistvård m. m.

122:o) **Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 140, s. 257—261) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 644 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 533 000 kronor.

Departementschefen tillstyrker inrättande av en befattning för äldre i Ce 11 (+ 6 804). I enlighet med vad riksdagen beslutat rörande lönegrads-placeringen av viss vård- och ekonomipersonal anses vidare 1 ekonomi-biträde i Ce 3 böra uppflyttas till Ce 5 (+ 432). Med hänsyn till betydelsen av sysselsättningsterapi vid en anstalt av detta slag förordas, att en av anstaltens befattningshavare erhåller erforderlig utbildning vid härför lämplig skola. För bestridande av kursavgifter anses medel böra beräknas under omkostnadsstaten. Psykiatern föreslås erhålla en höjning av arvodet med 1 000 kronor till 4 000 kronor. Därest tjänsteförteckningskommitténs utredningsarbete ej hinner avslutas i sådan tid, att förslag kan föreläggas 1952 års riksdag föreslås, såframt icke riksdagen framställer erinran däremot, få ankomma på Kungl. Maj:t att, om så befinnes skäligt, medgiva, att särskilda lönetillägg må utgå till anstaltens direktör och assistenter. För löneklassuppflyttningar beräknas en ökning av medelsbehovet med 396 kronor och för rörligt tillägg med 102 100 kronor. Anslaget föreslås alltså höjt med 110 732 kronor eller i runt tal 111 000 kronor.

Utskottet har under hand inhämtat, att tjänsteförteckningskommittén beräknas kunna framlägga förslag beträffande löneställningen för direktörer, assistenter och andra befattningshavare vid alkoholistanstalterna under innevarande år. Vid sådant förhållande finner utskottet det icke påkallat med ett bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva särskilda lönetillägg för svartsjöanstaltens direktör och assistenter.

Då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	317 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	11 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	156 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	158 500

Summa förslagsanslag kronor 644 000;

b) till *Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 644 000 kronor.

123:o) Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader. Kungl. Maj:t har (punkt 141, s. 261—264) föreslagit riksdagen att till Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 443 400 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 405 400 kronor.

Med hänsyn till de höga belastningssiffrorna för budgetåret 1950/51 anses medelsanvisningen under flertalet anslagsposter i omkostnadsstaten för nästa budgetår böra ökas. Anslagsposten till sjukvård föreslås sålunda höjda med 500 kronor och anslagsposten till reseersättningar med likaledes 500 kronor. För bränsle, lyse och vatten beräknas ett från 90 000 till 100 000 kronor förhöjt belopp. Under delposten till övriga expenser anses i anslutning till ett under avlöningsanslaget framfört förslag böra upptagas kostnader för en befattningshavares genomgång av en kurs i arbetsterapi. Delposten anses för ändamålet böra uppräknas med 1 500 kronor.

Det förordas, att den under anslagsposten till övriga utgifter upptagna delposten till inventarier beräknas till 7 000 kronor (+ 2 000). Till beklädning och sängkläder föreslås 17 000 kronor (+ 4 000). För hälso- och sjukvård beräknas ett från 25 000 till 32 000 kronor förhöjt belopp. Delposten till omkostnader för utskrivna och permitterade anses böra höjas med 5 000 kronor till 30 000 kronor. Till arbetspremier för handräckning beräknas 55 000 (+ 5 000). Slutligen föreslås uppförande av en särskild delpost till kostnader för intagnas transport till domstol. För ändamålet beräknas 2 500 kronor. Anslaget uppräknas alltså med tillhoppa 38 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 443 400 kronor.

124:o) Statens inom fångvårdsorganisationen anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalt: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 143, s. 264 och 265), vilket innebär en anslagsökning med 6 400 kronor med hänsyn till höjningen av det rörliga tillägget, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens inom fångvårdsorganisationen anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	16 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	13 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	9 500

Summa förslagsanslag kronor 38 700;

b) till *Statens inom fångvårdsorganisationen anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 38 700 kronor.

125:o) *Statens inom fångvårdsorganisationen anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalt: Omkostnader.* Kungl. Maj:t har (punkt 144, s. 265—267) föreslagit riksdagen att till Statens inom fångvårdsorganisationen anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalt: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 11 100 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 7 900 kronor.

Departementschefen förordar, att delposten till vårdkostnader för personer, intagna å statens inom fångvårdsorganisationen anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalt eller utackorderade å arbetshem, höjes med 3 200 kronor till 7 000 kronor. Socialstyrelsen har framhållit, att f. n. polishandräckning brukar anlitas vid vårdtagares inställelse inför domstol, enär anstalten saknar anslag för bestridande av resekostnader. Det förordas, att anslagsposten till övriga utgifter får tagas i anspråk för att täcka sådana kostnader under erinran om att omkostnadsstaten för venn-garnsanstalten innehåller en särskild delpost för ändamålet och att beträffande svartsjöanstalten föreslagits uppförandet av en delpost till kostnader för intagnas transport till domstol.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Statens inom fångvårdsorganisationen anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 11 100 kronor.

126:o) *Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har (punkt 145, s. 267—269) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt:

Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 130 400 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 100 000 kronor.

Departementschefen förordar, att en särskild tjänst inrättas för handläggning av de socialvårdande uppgifterna. Innehavaren anses böra vara assistent med placering i Cg 20 (+ 9 948). Det tillstyrkes vidare, att direktionssekreteraren tillerkännes särskilt arvode för sin befattning med alkoholistanstaltens göromål. Arvodet anses i enlighet med lönenämndens förslag böra upptagas med 420 kronor per år. Posten till rörligt tillägg anses böra uppräknas med 20 000 kronor. Ökningen å hela anslaget skulle alltså uppgå till i runt tal 30 400 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	57 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 470
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	40 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	31 930

Summa förslagsanslag kronor 130 400;

b) till *Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 130 400 kronor.

127:o) **Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 146, s. 269 och 270), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 46 000 kronor.

128:o) **Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 147, s. 270—275) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens alkoholistanstalt å Venngarn

utbyta en befattning som köksföreståndare i Ca 10 mot en sådan befattning i Ca 16, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens alkoholistanstalt å Venngarn, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 434 900 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 362 900 kronor.

Om tjänsteförteckningskommitténs utredningsarbete icke skulle hinna avslutas i sådan tid, att förslag kan framläggas till 1952 års riksdag, förutsettes det, såframt icke riksdagen framställer erinran däremot, få ankomma på Kungl. Maj:t att, om anledning därtill finnes föreligga, medgiva särskilda lönetillägg till direktören och assistenterna vid anstalten. Vissa arvoden föreslås höjda. För husläkaren beräknas sålunda ett arvode av 4 000 kronor (+ 400), för predikanten 775 kronor (+ 75), för sekreteraren 1 000 kronor (+ 100), för en styrelseledamot med särskilt uppdrag att förrätta inventeringar och besiktningar m. m. 700 kronor (+ 100) och för organisten 450 kronor (+ 50). Medelsanvisningen för tillfällig personal samt till vikariats- och övertidsersättningar anses böra höjas med 500 kronor. I enlighet med av riksdagen antagna principer för lönegradsplacering av viss vårdpersonal m. m. anses 1 föreståndarinna i Ce 14 böra uppflyttas till Ce 16, 1 köksföreståndare från Ca 10 till Ca 16 och 1 ekonomibiträde Ce 3 till Ce 5. Sjukskötersketjänsten anses böra hänföras till 14 lönegraden.

De framlagda förslagen påkalla en ökning av medelsanvisningen med 4 036 kronor för lönegradsuppflyttningar, 725 kronor för ökade arvodesersättningar, 500 kronor för tillfällig personal, 2 234 kronor för löneklassuppflyttningar samt 64 200 kronor för rörligt tillägg. Anslaget skulle alltså höjas med 71 695 kronor eller i runt tal 72 000 kronor.

Personalförteckningen anses böra ändras på det sätt, att en befattning som köksföreståndare Ca 10 utbytes mot en sådan befattning i Ca 16.

Utskottet. Under hänvisning till vad ovan under punkt 122 anförts finner utskottet ett bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva särskilda lönetillägg till direktören och assistenterna icke heller påkallat för Venngarnanstaltens del. I övrigt tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t, att i personalförteckningen för statens alkoholistanstalt å Venngarn utbyta en befattning som köksföreståndare i Ca 10 mot en sådan befattning i Ca 16;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens alkoholistanstalt å Venngarn, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	132 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	201 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	101 000

Summa förslagsanslag kronor 434 900;

c) till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 434 900 kronor.

129:o) *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Omkostnader.* Kungl. Maj:t har (punkt 148, s. 276—278) föreslagit riksdagen att till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 354 800 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 271 300 kronor.

Med hänsyn till belastningssiffrorna för det senaste budgetåret samt inträffade prisstegringar anser sig departementschefen böra uppräknat flertalet av omkostnadsstatens anslagsposter. Anslagsposten för sjukvård höjes med 300 kronor till 700 kronor och anslagsposten till reseersättningar med 200 kronor till 2 700 kronor. Under anslagsposten till expenser beräknas en höjning av delposten till bränsle, lyse och vatten med 30 000 kronor till 80 000 kronor samt av delposten till övriga expenser med 1 000 kronor till 10 000 kronor. För underhåll av byggnader beräknas 21 000 kronor (+ 5 000). Delposten till inventarier m. m. anses böra höjas med 1 000 kronor till 7 000 kronor och delposten till tvätt och renhållning med 6 000 kronor till 13 000 kronor. Under delposten till utspisning höjes anslaget för proviant till intagna med 22 500 kronor till 100 000 kronor. Delposten till omkostnader för utskrivna och permitterade anses böra upptagas med 14 000 kronor (+ 2 000). Till kostnader för intagnas transport till domstol beräknas en höjning med 3 000 kronor till 5 000 kronor. Delposten till flitpenningar för handräckning anses böra upptagas med 23 000 kronor (+ 4 000). För underhåll och driftkostnader för automobiler föreslås, att medelsanvisningen höjes med 8 000 kronor till 20 000 kronor. Delposten till diverse utgifter, slutligen, anses böra höjas med 500 kronor till 2 000 kronor. Anslaget uppräknas alltså med tillhoppa 83 500 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 354 800 kronor.

130:o) Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 150, s. 279—281) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens alkoholistanstalt å Haknäs, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 35 800 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 30 000 kronor.

Om tjänsteförteckningskommitténs utredningsarbete ej skulle hinna avslutas i sådan tid, att förslag kan framläggas för 1952 års riksdag, förutsättes det, såframt ej riksdagen framställer erinran häremot, få ankomma på Kungl. Maj:t att, om anledning härtill finnes föreligga, medgiva särskilt lönetillägg till en assistent. Vissa arvoden föreslås höjda. För direktören vid statens alkoholistanstalt å Venngarn beräknas ett arvode av 660 kronor (+ 60) och för redogöraren vid samma anstalt 330 kronor (+ 30), för dessa tjänstemäns befattning med göromålen vid Haknäsanstalten samt för föreståndarinnan vid anstalten å Haknäs 450 kronor (+ 42), för kroppsläkaren 660 kronor (+ 60) och för psykiatern 450 kronor (+ 42). För automatiska löneklassuppflyttningar beräknas 1 100 kronor samt för höjning av det rörliga tillägget 4 500 kronor.

Utskottet. Av skäl, som angivits under punkt 122 i detta utlåtande, finner utskottet det icke påkallat med ett bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva särskilt lönetillägg till en assistent vid Haknäsanstalten. I övrigt tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens alkoholistanstalt å Haknäs, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	14 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	2 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	11 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 600

Summa förslagsanslag kronor 35 800;

b) till Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 35 800 kronor.

131:o) **Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 151, s. 281—283), vilket innebär en nettoökning av anslaget med 1 200 kronor sedan en uppräknings skatt med tillhoppa 5 200 kronor av samtliga poster utom posten för underhåll av byggnader m. m. och en nedräkning skatt av sistnämnda post med 4 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 26 900 kronor.

132:o) **Tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 155, s. 287), vilket innebär en anslagsökning med 20 000 kronor — föranledd av en av departementschefen förordad höjning av traktamentsersättningen för alkoholister vid tillfälligt omhändertagande m. m. från fyra till fem kronor för dygn — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 260 000 kronor.

133:o) **Resor vid tvångsinternering av alkoholister.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 156, s. 288), vilket innebär en uppräknings anslag med 5 000 kronor med hänsyn till en förordad höjning av traktamentsersättningen för tillfälligt omhändertagen vårdbehövande från fyra till fem kronor för dygn samt i övrigt till höjda biljettpriser och traktamentsersättningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Resor vid tvångsinternering av alkoholister* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

134:o) **Interneringskostnader i vissa fall.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 157, s. 289 och 290), vilket innebär en av inträdda prisökningar och belastningen föranledd ökning av anslaget med 10 000 kronor samt under erinran att en ändring förordas av bestämmelserna rörande tiden för ansökningar om bidrag till eller ersättning av statsmedel för vårdkostnader, innebärande att ansökan om bidrag eller ersättning må kunna göras även efter den vårdades utskrivning från anstalt, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Interneringskostnader i vissa fall* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

135:o) **Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 158, s. 290—292) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departements-

chefen förordad avlöningsstat för länsnykterhetsnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 310 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 265 700 kronor.

Socialstyrelsen har hemställt bl. a. om utbyte av de båda arvodesanställda ombudsmännen på deltid vid länsnykterhetsnämnderna i Örebro län och Kopparbergs län mot heltidsanställda ombudsmän i Ce 23 samt att ombudsmannatjänsterna hos länsnykterhetsnämnderna i Kalmar, Kristianstads och Värmlands län placeras i lönegraden Ce 23.

Departementschefen tillstyrker, att ombudsmannatjänsterna i Kalmar, Kristianstads och Värmlands län, som nu äro placerade i lönegraden Cg 21, uppflyttas till Cg 23 (+ 1 500). Någon extra-ordinariesättning av dessa tjänster anser sig departementschefen f. n. icke kunna förorda.

I fråga om arvodena till de deltidsanställda ombudsmännen tillstyrkes en uppräknings med i genomsnitt 20 procent (+ 6 700). Till vikarier och skrivhjälp upptages ett med 6 000 kronor förhöjt belopp under icke-ordinarieposten. Automatiska förändringar genom bl. a. ökningen av det rörliga tillägget föranleda en uppräknings av anslaget med 30 100 kronor. Totalt skulle alltså anslaget höjas med 44 300 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehåft dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lindblom* (I: 25) och den andra inom andra kammaren av herr *Hallberg* (II: 34), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta anvisa erforderliga medel för statsbidrag till anställning fr. o. m. budgetåret 1952/53 av en helavlönad ombudsman vid länsnykterhetsnämnden i Kopparbergs län,

dels en av herr *Wiklund* i Stockholm *m. fl.* inom andra kammaren väckt motion (II: 119), vari hemställts, att ombudsmannatjänsterna hos länsnykterhetsnämnderna i Kalmar, Kristianstads och Värmlands län placeras i lönegraden Ce 23 samt att de av socialstyrelsen begärda anslagen 5 004 respektive 7 100 kronor för att möjliggöra inrättande av heltidsanställda ombudsmannabefattningar hos länsnykterhetsnämnderna i Kopparbergs och Örebro län beviljas,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Hallén* väckt motion (II: 189), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att tjänsten som ombudsman hos länsnykterhetsnämnden i Värmlands län från och med budgetåret 1952/53 placeras i lönegrad Ce-23.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna II: 34, II: 119 och II: 189.

I en av socialstyrelsen med skrivelse den 5 mars 1952 överlämnad promemoria har närmare redogörelse lämnats för behovet av heltidsanställda ombudsmän hos länsnykterhetsnämnderna i Örebro län och Kopparbergs län.

Utskottet. Av motionerna och socialstyrelsens framställningar synes framgå, att länsnykterhetsnämnderna äro i stort behov av ökat antal heltidsanställda ombudsmän och att goda skäl kunna anföras för en fastare anställningsform för vissa av ombudsmännen. Det måste även enligt utskottets mening anses otillfredsställande, om icke till länsnykterhetsnämnderna skulle kunna knytas kompetenta ombudsmän eller om redan anställda ombudsmän icke skulle kunna kvarhållas på grund av avsaknaden av pensionsrätt.

Som utskottet är förvissat om att Kungl. Maj:t ägnar denna fråga erforderlig uppmärksamhet och då hinder icke bör föreligga för Kungl. Maj:t att under nästa budgetår disponera erforderligt belopp för ofrånkomlig heltidsanställning av ombudsmän hos två länsnykterhetsnämnder, oavsett att icke-ordinarieposten är obetecknad, kan utskottet icke tillstyrka den i motionerna I: 25 och II: 34 samt II: 119 påyrkade ökade medelsanvisningen.

Mot att, på sätt föreslagits i motionerna II: 119 och II: 189, bereda ombudsmännen hos vissa länsnykterhetsnämnder extra ordinarie anställning talar enligt utskottets mening den omständigheten, att 1944 års nykterhetskommittés förslag om nykterhetsvården äro att vänta inom en snar framtid och att det torde få förutsättas, att 1949 års tjänsteförteckningskommitté ägnar frågan om anställningsformen för dessa befattningshavare erforderlig uppmärksamhet. Vad i detta hänseende anförts i motionen II: 119 kan utskottet ej giva sin anslutning.

Då Kungl. Maj:ts förslag på grund av det anförda kunnat av utskottet godtagas och då anslagsberäkningen ej givit anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 25 och II: 34, II: 119 och II: 189

a) godkänna följande avlöningsstat för länsnykterhetsnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	31 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	233 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	46 000
<hr/>	
Summa förslagsanslag kronor	310 000;

b) till *Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 310 000 kronor.

136:o) **Länsnykterhetsnämnderna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 159, s. 293 och 294), vilket innebär en höjning av anslaget med 12 000 kronor, varav 5 000 kronor till reseersättningar och 7 000 kronor till expenser, hyror m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsnykterhetsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 141 000 kronor.

137:o) **Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 160, s. 294), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 382 000 kronor.

138:o) **Bidrag till övervakning enligt alkoholistlagen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 161, s. 294) vilket innebär en anslagsökning med 10 000 kronor med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till övervakning enligt alkoholistlagen* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

139:o) **Bidrag till Stockholms stadsmision för viss alkoholistvårdande verksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 162, s. 295), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Stockholms stadsmision för viss alkoholistvårdande verksamhet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 10 000 kronor.

140:o) **Bidrag till sällskapet Länkarna.** Kungl. Maj:t har (punkt 163, s. 295 och 296) föreslagit riksdagen att till Bidrag till sällskapet Länkarna för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 5 000 kronor.

Något anslag för detta ändamål har tidigare icke funnits uppfört på riksstaten.

Socialstyrelsen har hemställt att ett anslag å 10 000 kronor uppföres för ändamålet.

Departementschefen anser, att den av sällskapet Länkarna bedrivna verksamheten kan betecknas såsom en värdefull komplettering av den statliga och kommunala alkoholistvården. Sällskapets ekonomiska förutsättningar att fullfölja sin verksamhet anses emellertid osäkra. Departements-

chefen vill därför tillstyrka, att på riksstaten för nästa budgetår uppföres ett obetecknat anslag å 5 000 kronor under rubriken Bidrag till sällskapet Länkarna. Föreningen föreslås ha att för varje år till inrikesdepartementet inkomma med redogörelse för sin verksamhet och hur bidraget använts.

I en inom andra kammaren av fru *Boman m. fl.* väckt motion (II: 188) har hemställts, att riksdagen måtte besluta att bidraget till sällskapet Länkarna skall utgå med ett belopp av 10 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Utskottet anser rent allmänt, att utvidgning av den statliga bidragsgivningen till att avse nya ändamål i nuvarande läge bör ske med största varsamhet. Då sällskapet Länkarnas verksamhet även enligt utskottets mening kan ses såsom en komplettering av den offentliga alkoholistvården, har utskottet likväl icke velat motsätta sig att sällskapet erhåller det av departementschefen föreslagna, förhållandevis blygsamma bidraget. Av det anförda följer, att utskottet icke är berett tillstyrka motionen II: 188.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 188 till *Bidrag till sällskapet Länkarna* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 5 000 kronor.

Överståthållarämbetet och landsstaten.

141:o) **Länsstyrelserna: Sjukvård m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 167, s. 298), vilket innebär en med 50 000 kronor ökad medelsanvisning med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelserna: Sjukvård m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 180 000 kronor.

142:o) **Länsstyrelserna: Reseersättningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 168, s. 298 och 299), vilket innebär en anslagsökning med 150 000 kronor med hänsyn till belastningen samt höjda biljettpriiser och traktamentsersättningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelserna: Reseersättningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kronor.

143:o) **Länsstyrelserna: Expenser.** Kungl. Maj:t har (punkt 169, s. 299 och 300) föreslagit riksdagen att till *Länsstyrelserna: Expenser* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 4 565 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 950 000 kronor.

Kostnaderna för de ändamål, för vilka länsstyrelserna beräknat medel, ha enligt länsstyrelsernas egna uppgifter under de två senast förflutna budgetåren uppgått till ca 3 600 000 resp. 3 785 000 kronor. Departementschefen anser, att för nästa budgetår bör beräknas 3 994 000 kronor, varav 750 000 kronor till bränsle, lyse och vatten, 3 100 000 kronor till övriga expenser för eget behov och 144 000 kronor till expenser för annat än eget behov. Till anskaffande av s. k. fönsterkuvert för försändande till de skattskyldiga av debetsedlar samt tryckning genom postverkets försorg av anställningskort, uppbörds kort och debetsedlar ävensom till bestridande av kostnader för möblering av representationsrum i landshövdingebostäder m. m. beräknas 540 000 kronor. För ny kurs för utbildning av landskontorister m. fl. beräknas 26 400 kronor. Därjämte anses 1 000 kronor böra anvisas till studiekonferenser. Slutligen anses från förevarande anslag böra bestridas utgifterna för länsstyrelsernas antagningsnämnd, vilka f. n. utgå från elfte huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Kostnaderna anses för nästa budgetår kunna uppskattas till 3 600 kronor.

Utskottet, som finner önskvärt att kostnaderna för möblering av representationsrum m. m. specificeras, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Länsstyrelserna: Expenser* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 4 565 000 kronor.

144:o) **Länsstyrelserna: Publikationstryck.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 170, s. 300), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelserna: Publikationstryck* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 130 000 kronor.

145:o) **Landsfogdarna m. fl.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 172, s. 301), vilket innebär en anslagsökning med 30 000 kronor, varav 15 000 kronor avse posten till reseersättningar och 15 000 kronor posten till expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Landsfogdarna m. fl.: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

146:o) **Häradsskrivarna m. fl.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 173, s. 302 och 303) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att på personalförteckningen för häradsskrivarna m. fl. uppföra 49 nya ordinarie kontorsbiträdestjänster, dels godkänna av departementschefen förordad av-

löningsstat för häradsskrivarna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Häradsskrivarna m. fl.: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 10 100 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 8 100 000 kronor.

Enligt grunderna för den reglerade befordringsgången anses fr. o. m. nästa budgetår 49 nya ordinarie kontorsbiträdestjänster böra uppföras på personalförteckningen för häradsskrivarna m. fl. Antalet ordinarie kontorsbiträden skulle därefter uppgå till 214.

För nästa budgetår anses anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän böra upptagas till 3 010 000 kronor mot för innevarande budgetår 2 500 000 kronor. Av beloppet utgöra i runt tal 2 915 000 kronor grundlöner, 55 000 kronor övergångsvis utgående ersättning till häradsskrivare för mistade sportler och 40 000 kronor vikariatsersättningar.

Under anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal erfordras 3 849 000 kronor till grundlöner till personal enligt gällande personalplaner, 614 000 kronor till tillfällig personal, 63 000 kronor till vikariatsersättningar samt 85 600 kronor till övertidsersättningar, varjämte 8 400 kronor anses böra beräknas för semesterersättningar. Posten anses alltså böra bestämmas till 4 620 000 (— 115 000) kronor. För tilläggsförmåner åt befattningshavare å äldre stat anses böra anvisas 10 000 (— 2 000) kronor. Medelsbehovet för rörligt tillägg uppskattas till 2 460 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att på personalförteckningen för häradsskrivarna m. fl. uppföra 49 nya ordinarie kontorsbiträdestjänster;

b) godkänna följande avlöningsstat för häradsskrivarna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 010 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 620 000
3. Tilläggsförmåner åt befattningshavare å äldre stat, <i>förslagsvis</i>	10 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 460 000

Summa förslagsanslag kronor 10 100 000;

c) till Häradsskrivarna m. fl.: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 10 100 000 kronor.

147:o) **Häradsskrivarna m. fl.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 174, s. 303 och 304), vilket innebär en ökning av anslaget med 86 000 kronor, varav för anslagsposterna till sjukvård m. m., till reseersättningar samt till expenser resp. 21 000, 20 000 och 45 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsskrivarna m. fl.: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 010 000 kronor.

148:o) **Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 175, s. 304—306) föreslagit riksdagen att dels besluta, att å personalförteckningen för landsfiskalerna m. fl. skola upptagas följande nya ordinarie tjänster, nämligen 30 kontorist-, 80 kanslibiträdes- och 12 kontorsbiträdestjänster, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för landsfiskalerna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 14 130 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 12 000 000 kronor.

Med stöd av det av 1951 års riksdag lämnade bemyndigandet har Kungl. Maj:t fastställt personalförteckning för den nya landsfiskalsorganisationen. På denna förteckning ha såsom tjänstemän å ordinarie stat uppförts 9 landsfiskaler i lönegrad Ca 29 och 345 i lönegrad Ca 27, 30 kontorister i Ca 13, 80 kanslibiträden i Ca 11 samt 164 kontorsbiträden i Ca 8. På extra ordinarie stat ha upptagits 16 biträdande landsfiskaler i Ce 25. Till tjänstemän å övergångsstat ha hänförts en landsfiskal i Ca 27, två i Ca 26 samt 30 i Ca 25. Av sistnämnda tjänstemän äro fyra extra ordinarie civilförsvarsdirektörer och en extra ordinarie civilförsvarschef. Inom organisationen ha vidare samtliga kvarvarande konstaplar i Ce 14 bibehållits. I distrikt med övergångsvis placerad konstapel har lägre biträdestjänst lämnats obesatt.

Departementschefen förordar, att 12 icke-ordinarie biträden för skriv- och kontorsgöromål enligt grunderna för den reglerade befordringsgången fr. o. m. nästa budgetår erhålla ordinarie kontorsbiträdestjänster. Antalet ordinarie kontorsbiträden skulle därigenom uppgå till 176. Vidare föreslås, att fr. o. m. nästa budgetår ytterligare 30 kontorister och 80 kanslibiträden erhålla ordinarie tjänster i sina lönegrader. Därmed skulle antalet ordinarie sådana tjänster ökas till 60 resp. 160.

Under posten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat anses böra beräknas 6 408 000 kronor för grundlöner och 2 000 kronor för vikariatsersättningar. Till avlöningar till icke-ordinarie personal anses böra anvisas 3 940 000 kronor, varav 3 550 000 kronor för grundlöner till personal enligt personalplanen, 260 000 kronor för ersättning till tillfällig personal, 103 000 kronor för vikariatsersättning, 22 000 kronor för övertidsersättning

och 5 000 kronor för semesterersättning. Anslagsposten till arvoden till landsfiskalselever m. fl. beräknas till 385 000 kronor. För rörligt tillägg erfordras 3 415 000 kronor. I ersättning från städerna Trollhättan, Karlskoga och Mölndal anses kunna antagas komma att inflyta 20 000 kronor. Anslaget bestämmes alltså till 14 130 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) besluta, att å personalförteckningen för landsfiskalerna m. fl. skola upptagas följande nya ordinarie tjänster, nämligen 30 kontorist-, 80 kanslibiträdes- och 12 kontorsbiträdestjänster;

b) godkänna följande avlöningsstat för landsfiskalerna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	6 410 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	3 940 000
3. Arvoden till landsfiskalselever m. fl., <i>förslagsvis</i>	385 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 415 000
Summa kronor	14 150 000;

Särskilda uppbördsmedel.

Ersättning från Trollhättans, Karlskoga och Mölndals städer	20 000
---	--------

Summa förslagsanslag kronor 14 130 000;

c) till *Landsfiskalerna m. fl.*: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 14 130 000 kronor.

149:o) **Landsfiskalerna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 176, s. 306 och 307) — vilket innebär att anslagsposterna till sjukvård m. m., till reseersättningar och till expenser ökas med resp. 20 000, 100 000 och 260 000 kronor, att anslagsposten till övriga utgifter minskas med 245 000 kronor genom att posten till kostnader för tjänstedräkt ökas med 5 000 kronor och posten till lokalbidrag m. m. å 250 000 kronor utgår eller sålunda att anslaget i dess helhet uppräknas med 135 000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Landsfiskalerna m. fl.*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 585 000 kronor.

Polisväsendet.

150:o) **Statspolisintendenten m. fl.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 177, s. 308—310) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statspolisintendenten m. fl. öka antalet kontorsbiträden i Ca 8 från 6 till 9, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statspolisintendenten m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statspolisintendenten m. fl.: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 228 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 173 600 kronor.

Departementschefen föreslår inrättandet av en tjänst som garageföreståndare i Ce 12 (+ 7 740) samt att 1 kanslibitråde i Ce 11 anställs vid kriminalavdelningen i Stockholm (+ 7 392) samt 1 skrivbiträde i reglerad befordringsgång vid avdelningen i Luleå (+ 5 304).

Ökningen av det rörliga tillägget och automatiska förändringar föranleda uppräknig med ytterligare 33 964 kronor.

Jämlikt grunderna för den reglerade befordringsgången föreslås 3 kontorsbiträden i Ce 8 överförda till ordinarie stat.

I personalförteckningen för statspolisintendenten m. fl. anses antalet kontorsbiträden i Ca 8 böra ökas från 6 till 9.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statspolisintendenten m. fl. öka antalet kontorsbiträden i Ca 8 från 6 till 9;

b) godkänna följande avlöningsstat för statspolisintendenten m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till statspolisintendenten samt kostnader för hans pensionering, <i>förslagsvis</i>	31 500
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	67 700
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	82 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	46 500

Summa förslagsanslag kronor 228 000;

c) till *Statspolisintendenten m. fl.*: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 228 000 kronor.

151:o) **Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 178, s. 310—312) föreslagit riksdagen att till Statspolisorgani-

sationen: Inköp av motorfordon m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 332 000 kronor, därav 317 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 222 500 kronor.

Departementschefen förordar, att statspolisens fordonspark fr. o. m. nästa budgetår utökas med 5 personbilar, varav 1 av större och 4 av mindre typ. Kostnaden därför beräknas med hänsynstagande även till den särskilda skatten vid tillverkning och import av bilar till 63 000 kronor. För utbyte av 15 personbilar upptas ett belopp av 254 500 kronor. Anslagsposten till inköp av motorfordon anses således böra uppföras med 317 500 kronor. Då de båda övriga anslagsposterna, nämligen till inköp av ridhästar och inköp av polishundar, anses böra bestämmas till oförändrade belopp, 14 000 resp. 500 kronor, utgör medelsbehovet under anslaget i dess helhet för nästa budgetår 332 000 (+ 109 500) kronor. Härav anses enligt tillämpade principer ett belopp av ca 317 000 kronor böra avräknas mot automobilskattemedlen.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 332 000 kronor, därav 317 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

152:o) **Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditionskostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 179, s. 312—314) föreslagit riksdagen att till Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditionskostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 713 000 kronor, därav 276 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 585 000 kronor.

Departementschefen förordar en uppräknning av anslagsposten till polishundorganisationen med 15 000 kronor för anordnande av en utbildningskurs för hundar och hundförare samt för höjning av ersättningarna till hundförare. Anslagsposten till underhåll och drift av motorfordon m. m. upptages till i runt tal 550 000 (+ 78 800) kronor. Under posten till expeditionskostnader beräknas för nästa budgetår följande utgifter: löpande utgifter 50 000 kronor, nyanskaffning av kontorsmaskiner 4 000 kronor, inköp av ljudupptagningsapparater 4 000 kronor, underhåll av vapen 1 000 kronor, komplettering av fotoutrustning m. m. 30 000 kronor, anskaffning m. m. av bilvagnar 5 000 kronor, prövande av nya uppslag 1 000 kronor samt nyanskaffning av inventarier m. m. 5 000 kronor. I enlighet härmed anses anslagsposten böra uppföras med 100 000 (+ 34 000) kronor. Medelsbehovet under anslaget i dess helhet skulle alltså uppgå till 712 800 kronor eller

avrundat 713 000 kronor. Därav anses enligt tillämpade principer ett belopp av 276 000 kronor böra avräknas mot automobilskattemedlen.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditionskostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 713 000 kronor, därav 276 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

153:o) *Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten.* Kungl. Maj:t har (punkt 180, s. 315—320) föreslagit riksdagen att till *Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 5 355 000 kronor, därav 800 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 400 000 kronor.

I avbidan på prövningen av 1948 års polisutrednings förslag till ny polisorganisation anses en viss försiktighet böra iakttagas vid statspolisens utökning. Med hänsyn därtill kan departementschefen för nästa budgetår icke förorda större förstärkning av ordningsstatspolisen än med 1 överkonstapel och 2 konstaplar i Stockholm samt 1 konstapel i Göteborg. Kostnaden härför beräknas till 51 300 kronor. På grund av belastningen samt automatiska förändringar anses kostnaderna för hållande av personal vid ordningsstatspolisen böra uppräknas med 500 000 kronor.

I fråga om kriminalstatspolisen förordas, att staden Halmstad åläggas att tillhandahålla 1 kriminalöverkonstapel och 1 kriminalkonstapel såsom kriminalstatspolis samt att statspolisavdelningarna i Luleå och Malmö förstärkas med vardera 1 kriminalöverkonstapel och avdelningarna i Karlstad och Örebro med vardera 1 kriminalkonstapel. Kostnaden härför beräknas till 74 700 kronor. Vidare anses kriminalavdelningen i Stockholm permanent böra förstärkas med 1 kriminalöverkonstapel och 2 kriminalkonstaplar, vilken personal sedan november 1948 för utredningar om stöld av järnvägsgods m. m. varit provisoriskt knuten till avdelningen. Någon kostnadsökning i anledning därav uppkommer icke, då utgifterna för personalen redan nu bestridas från anslaget. Utgifterna för hållande av personal vid kriminalstatspolisen anses på grund av belastningen och automatiska förändringar kunna antagas öka med 228 000 kronor.

Kostnaderna för hyra av stall och garage föreslås uppräknade med 3 000 kronor. För underhåll och vård av statspolisens hästar anses en höjning av 3 000 kronor vara erforderlig. Kostnaderna för expeditionslokaler m. m. föreslås uppräknade med 95 000 kronor.

Anslaget i dess helhet anses sålunda böra uppföras med 5 355 000 kronor,

medlen.

varav ett belopp av 800 000 kronor föreslås avräknat mot automobilskatte-

I en inom första kammaren av herrar *Lundqvist* och *Cassel* väckt motion (I: 343) har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville snarast möjligt för riksdagen framlägga förslag till en sådan utbyggnad av polisorganisationen, att den effektivt kan tjäna de i motionen omhandlade syftena.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Utskottet. Vägtrafikens starka utveckling under senare år har medfört att statspolisens resurser äro alltför begränsade för att en effektiv trafikövervakning och en intensifierad trafikundervisning skall kunna ske. Det råder därför icke några delade meningar om att det i motionen I: 343 uttalade önskemålet om en utökning av ordningsstatspolisen är starkt framträdande. Utskottet förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t ägnar fortlöpande uppmärksamhet åt att alla till buds stående möjligheter att förekomma och minska trafikolyckor tillvaratagas. I likhet med departementschefen anser utskottet vidare, att försiktighet bör iakttagas vid statspolisens utökning i avbidan på att 1948 års polisutrednings förslag till ny polisorganisation hinner prövas. Utskottet är därför icke berett att tillstyrka en skrivelse enligt det i motionen gjorda yrkandet.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

a) att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 5 355 000 kronor, därav 800 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen;

b) att motionen I: 343 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

154:o) *Statspolisorganisationen: Polisradioväsendet.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 181, s. 321 och 322), vilket innebär en uppräknings av anslaget med 34 200 kronor, varav för inköp av rörliga polisradioanläggningar samt utbyte av förslitna sådana 27 500 kronor, för underhåll och vård av radioanläggningar 5 900 kronor och till arvode samt resekostnads- och traktamentsersättning åt anlitad radioteknisk expert 800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Polisradioväsendet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 116 800 kronor.

155:o) **Bidrag till reservpolisorganisationen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 184, s. 323), — vilket innebär en ökning av anslaget med 150 000 kronor med hänsyn till nettoutgifterna å anslaget under budgetåret 1950/51 samt med beaktande av förändringarna i fråga om reservpolisens numerär och löneförmåner m. m. — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till reservpolisorganisationen m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

156:o) **Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 185, s. 324), vilket innebär en anslagsökning med 1 000 000 kronor med hänsyn till inträdd höjning av det rörliga tillägget å polispersonalens löner, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 000 kronor.

157:o) **Statens polisskola: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 186, s. 324—329) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens polisskola uppföra 1 rektor i Ca 37 i stället för Ca 33, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens polisskola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens polisskola: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 352 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 287 400 kronor.

Styrelsen för statens polisskola föreslår en utvidgning av överkonstapelklassen från 9 till 11 avdelningar. Då lokalbrist på grund härav uppstår vid polisskolan i Stockholm anser styrelsen det nödvändigt att förlägga undervisningen i 2 avdelningar av konstapelklassen till annan ort, förslagsvis Luleå.

Departementschefen förordar, att undervisningen i polischefsklassen under nästa budgetår bedrivs på två avdelningar i stället för såsom f. n. en avdelning. Däremot är departementschefen icke beredd att tillstyrka övriga av styrelsen föreslagna utökningar av undervisningen vid skolan i Stockholm och ej heller förslaget om inrättande av en avdelningsskola i Luleå. Dessa frågor anses för ett kommande budgetår få upptagas till prövning i samband med de förslag, som kunna väntas från 1948 års polisutbildningskommitté.

Departementschefen föreslår dels att tjänsten som rektor uppflyttas från Ca 33 till Ca 37, varvid nu utgående avlöningsförstärkning om 1 008 kronor anses böra indragas, dels ock att medel beräknas för en tjänst som kansli-

skrivare i Ce 15 i stället för en kontoristtjänst i Ce 13 samt för en kansli-biträdesbefattning i Ce 11 i stället för 1 kontorsbiträdestjänst i Ca 8. Sistnämnda tjänst föreslås emellertid kvarstå i personalförteckningen, så länge den nuvarande innehavaren uppehåller högre icke-ordinarie tjänst vid skolan.

Förslagen innebära att medelsbehovet ökas med 11 520 kronor för ökningen av undervisningen i polischefsklassen och 1 730 kronor för löne-regleringar. Automatiska förändringar föranleda en uppräknig med 51 350 kronor.

I personalförteckningen anses böra uppföras 1 rektor i Ca 37 i stället för Ca 33.

I en inom andra kammaren av herr *Wiklund* i Stockholm väckt motion (II: 357) har hemställts, att riksdagen ville medverka till hävande av de svåra följderna av poliskonflikten i Stockholm genom att i skrivelse till Kungl. Maj:t förorda anordnande av extra avdelningar för utbildning av poliskonstaplar vid statens polisskola i enlighet med därom gjord framställning samt att ställa erforderliga 25 000 kronor till förfogande härför.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sitt förslag, hänvisas till motionen.

Utskottet. Kungl. Maj:ts beräkningar av medelsbehovet under ifrågavarande anslag för nästa budgetår ha icke givit anledning till erinran från utskottets sida.

Vad beträffar den i motionen II: 357 berörda frågan om anordnande av extra avdelningar för utbildning av poliskonstaplar från Stockholm är även utskottet av den meningen, att en dylik utvidgning av undervisningen i och för sig är påkallad. Följderna av poliskonflikten i Stockholm äro besvärande, och det är uppenbart, att de kommunala myndigheterna ha stora svårigheter främst till följd härav. Mot bakgrunden härav har utskottet intet att erinra mot en tillfällig utvidgning av utbildningsverksamheten genom en extrakurs, därest en sådan kan anordnas med hänsyn till lokal- och personalförhållanden. Emellertid måste här liksom på andra områden iakttagas återhållsamhet med statsutgifterna. Utskottet har också liksom departementschefen kommit till den uppfattningen, att frågorna om utökningar av polisundervisningen böra upptagas till prövning först i samband med de förslag, som kunna väntas från 1948 års polisutbildningskommitté. Man torde slutligen kunna utgå från att myndigheterna i huvudstaden med all makt komma att söka skapa provisorier, som innebära godtagbara — om än icke helt tillfredsställande — lösningar av polisproblemen. Utskottet kan alltså icke tillstyrka att särskilda medel anvisas för att möjliggöra bifall till motionen II: 357.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 357, i vad den avser medelsanvisning,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens polisskola uppföra en rektor i Ca 37 i stället för Ca 33;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens polisskola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	19 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	242 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	65 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	25 500

Summa förslagsanslag kronor 352 000;

c) till *Statens polisskola*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 352 000 kronor;

II. att motionen II: 357, till den del den icke berörts under I, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

158:o) *Statens polisskola*: *Omkostnader*. Kungl. Maj:t har (punkt 187, s. 329—331) föreslagit riksdagen att till *Statens polisskola*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 156 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 120 000 kronor.

Departementschefen förordar uppräknig av posterna till reseersättningar och till övriga expenser till 1 700 (+ 300) kronor resp. 20 000 (+ 2 000) kronor. Medelsanvisningen till övriga utgifter anses med hänsyn till det under avlöningsanslaget tillstyrkta förslaget om dubbling av polischefs-klassen böra höjas med 5 700 kronor. För inköp av kriminalteknisk materiel förordas anvisande av ett belopp om 7 000 kronor till reparation och komplettering av kamerautrustningen. För inköp av en ljudfilmsanläggning beräknas 4 000 kronor. Till förberedelsearbeten för inspelning av en svensk instruktionsfilm upptages ett belopp av 2 000 kronor. Med hänsyn till inträdda prisstegringar föreslås slutligen en uppräknig med 15 000 kronor. Anslagsposten till övriga utgifter beräknas alltså till 132 300 (+ 33 700) kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Statens polis-skola: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 156 000 kronor.

159:o) **Statens kriminaltekniska anstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 188, s. 332—337) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen föreslagna ändringar i personalförteckningen för statens kriminaltekniska anstalt, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens kriminaltekniska anstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens kriminaltekniska anstalt: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 529 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 438 500 kronor.

Departementschefen föreslår uppflyttning i lönegrad av vissa befattningar, nämligen byråingenjören från Ce 25 till Ce 27, två av laboratorieassistenterna (skriftexperterna) från Ce 18 till Ce 21, de två övriga laboratorieassistenterna från Ce 18 till Ce 19, fotografen från Ce 11 till Ce 15, de båda fotografbiträdena, av vilka det ena f. n. är placerat i Cg 2 och det andra åtnjuter arvode med 3 600 kronor för år, till Cg 5, reparatören från Ca 11 till Ca 13, verkstadsbiträdet från arvodesbefattning med 3 600 kronor för år till Cg 4 och expeditionsvaktbiträdet från liknande arvodesbefattning till Cg 2. Vidare föreslås, att medel beräknas för lönegradsuppflyttningar av följande personal, nämligen på laboratorieavdelningen 1 kontorsbiträde till kanslibitråde i Ce 11, hos avdelningsföreståndaren på registraturavdelningen 1 kanslibitråde i Ce 11 till kontorist i Ce 13, på personregistret 1 kanslibitråde i Ce 11 till kontorist i Ce 13, 1 kanslibitråde i Cg 10 till Ce 11 och 1 kontorsbiträde till kanslibitråde i Ce 11, på godsregistret 1 kontorsbiträde till kanslibitråde i Ce 11 samt på passregistret 1 kanslibitråde i Cg 10 till kontorist i Ce 13 och 1 kontorsbiträde till kanslibitråde i Ce 11.

Vid bifall till dessa löneregleringar anses anslaget böra uppräknas med i runt tal 14 600 kronor. För arvoden åt av anstalten anlita expertis upptages ett med 2 000 kronor förhöjt belopp. Med hänsyn till automatiska förändringar till följd av löneklassuppflyttningar och ökning av det rörliga tillägget m. m. uppräknas anslaget med i runt tal 73 900 kronor. Den sammanlagda ökningen på anslaget skulle alltså uppgå till 90 500 kronor.

Under innevarande budgetår har Kungl. Maj:t, i likhet med vad som tidigare skett under en följd av år, medgivit att vid anstalten finge för bestyr med det centrala passregistret finnas anställd viss tillfällig biträdespersonal. Då Kungl. Maj:t jämväl under nästa budgetår anses böra ha

samma möjlighet att anställa dylik personal, föreslås anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal uppföras förslagsvis. Det förutsättes, att därest fråga skulle uppkomma om överskridande av det belopp, som av icke-ordinarieposten avsetts för arvoden till av anstalten anlitate experter, Kungl. Maj:t icke skall behöva inhämta riksdagens medgivande till ett sådant överskridande.

Efter förslag i 1947 års statsverksproposition omändrades en kanslibiträdestjänst i Ca 11 till kansliskrivartjänst i Ce 15. Den ordinarie tjänsten förutsattes skola hållas vakant så länge innehavaren bestrede kansliskrivarbefattningen. Ifrågavarande befattningshavare har numera slutat sin anställning hos anstalten. Med hänsyn härtill anses 1 kanslibiträdestjänst böra avföras ur personalförteckningen för anstalten. Enligt grunderna för den reglerade befordringsgången föreslås 1 extra ordinarie kontorsbiträde överfört till ordinarie stat. Med hänsyn till i övrigt inträdda förändringar i fråga om skrivbiträdespersonalens sammansättning anses antalet kontorsbiträden i Ca 8 i personalförteckningen böra minskas från 8 till 5. I personalförteckningen anses vidare böra upptagas 1 reparatör i Ca 13 i stället för Ca 11 och 1 byråingenjör i Ce 27 i stället för Ce 25.

Utskottet kan förorda, att Kungl. Maj:t icke under nästa budgetår skall behöva inhämta riksdagens medgivande till överskridande av det belopp, som av icke-ordinarieposten avsetts för arvoden till av anstalten anlitate experter, men förutsätter härvid, att posten till efterföljande budgetår beräknas till sådant belopp, att bemyndigandet icke skall behöva förnyas. I övrigt tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 4 januari 1952 angivna ändringar i personalförteckningen för statens kriminaltekniska anstalt;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens kriminaltekniska anstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	150 700
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	254 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	124 300

Summa förslagsanslag kronor 529 000;

c) till *Statens kriminaltekniska anstalt*: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 529 000 kronor.

160:o) **Statens kriminaltekniska anstalt: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 189, s. 337 och 338) föreslagit riksdagen att till Statens kriminaltekniska anstalt: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 463 500 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 318 000 kronor.

Anslagsposten till sjukvård m. m. föreslås uppräknad till 3 000 (+ 2 000) kronor. Posten till reseersättningar anses kunna nedsättas till 4 000 (— 500) kronor. Nedanstående poster föreslås bestämda till följande belopp, nämligen övriga expenser 74 000 (+ 4 500), expenser för annat än eget behov 200 000 (+ 100 000), publikationstryck 175 000 (+ 30 000) och övriga utgifter 20 000 (+ 4 500) kronor. De beräknade inkomsterna för utförda undersökningar under anstaltens uppbördsmedel anses böra nedräknas från 7 000 till 2 000 kronor, vilket medför ett ökat anslagsbehov av 5 000 kronor. Anslaget i dess helhet uppföres alltså med 463 500 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till Statens kriminaltekniska anstalt: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 463 500 kronor.

161:o) **Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 190, s. 339), vilket innebär en ökning av anslaget med 75 000 kronor med hänsyn till belastningen och de ökade rörliga tilläggen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 390 000 kronor.

162:o) **Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 191, s. 339), vilket innebär en anslagsökning med 150 000 kronor med hänsyn till belastningen samt inträffade löneökningar och prisstegringar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

163:o) **Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 192, s. 340), vilket innebär en anslagsökning med 1 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor, därav 330 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

164:o) **Poliskollegierna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 193, s. 340), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Poliskollegierna* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 kronor.

165:o) **Ersättning vid förhör i polisiära disciplinärenden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 194, s. 340), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning vid förhör i polisiära disciplinärenden* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

166:o) **Ersättning vid biträde åt ordningsmakten m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 195, s. 341), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning vid biträde åt ordningsmakten m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 kronor.

167:o) **Ersättningar åt befattningshavare på avgångsstat vid polis- och åklagarväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 197, s. 342) samt under erinran, att anslaget, som anvisades första gången för budgetåret 1946/47, vid utgången av sistförflutna budgetår ännu icke till någon del tagits i anspråk, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar åt befattningshavare på avgångsstat vid polis- och åklagarväsendet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

Civildförsvaret.

168:o) **Civildförsvarsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 198, s. 343—348) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för civilförsvarsstyrelsen öka antalet kontorsbiträden i Ca 8 från 20 till 25, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för civilförsvarsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Civilförsvarsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 110 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 897 000 kronor.

Departementschefen anser, att en undersökning av personal- och arbetsförhållandena vid civilförsvarsstyrelsen bör verkställas av statens organisationsnämnd. För undersökningens utförande förutsättes, att en eller två befattningshavare inom styrelsen ställas till förfogande för biträde vid utredningsarbetet.

Det förordas, att för nästa budgetår medel beräknas för 1 ny biträdestjänst i reglerad befordringsgång för maskinskrivningsgöromål (+ 5 064) och 1 befattning som kanslibiträde i Cg 11 för filmarkivet (+ 7 392) samt för ökning av sakkunnigposten från 60 000 till 100 000 kronor. Departementschefen hyser den uppfattningen att en befattningshavare med relativt hög tjänsteställning bör anställas för ledningen av upphandlingsverksamheten och anser, att medel för hans avlönande böra utgå från anslaget till Engångsanskaffning av materiel. Befattningshavaren anses böra placeras i lönegraden Cg 29.

Dessutom förordas, att arvodet till generaldirektörens ställföreträdare höjes med 300 till 1 500 kronor per år. Med hänsyn till att delposten till ersättning till representanter i militärbefälsstaber anses kunna utgå, uppkommer en minskning å anslaget om 4 000 kronor. På grund av automatiska förändringar anses anslaget böra uppräknas med 164 244 kronor. Den totala nettoökningen å anslaget blir således 213 000 kronor. Jämlikt grunderna för den reglerade befordringsgången anses 5 icke-ordinarie kontorsbiträden böra göras till ordinarie.

I personalförteckningen för styrelsen föreslås antalet kontorsbiträden i Ca 8 ökat från 20 till 25.

I en inom andra kammaren av herr *Håstad* och fru *Ewerlöf* väckt motion (II: 449) har, såvitt nu är i fråga, hemställts, att riksdagen måtte, utöver vad av Kungl. Maj:t föreslagits, till Civilförsvarsstyrelsen: Avlöningar bevilja ett anslag av 200 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Utskottet ansluter sig till departementschefens uppfattning, att en undersökning av personal- och arbetsförhållanden vid civilförsvarsstyrelsen bör komma till stånd. Då en sådan undersökning i första hand bör inriktas på att klarlägga, vilka uppgifter som i fredstid må kunna lämnas obearbetade, och vilket arbete, som för ernående av kostnadsbesparingar och effektivitet må kunna samordnas med eller delegeras till myndigheter med närbesläktad verksamhet eller det enskilda näringslivet, förordar utskottet att statens organisationsnämnd vid denna undersökning förstärkes med representanter för praktisk och organisatorisk erfarenhet, hämtad från industriell eller annan enskild verksamhet. Utskottet har under hand in-

hämtat, att vid civilförsvaret finnas omkring 25 befattningshavare med avlöning från sakanslag. Vid undersökningen bör klarläggas förutsättningarna för att detta ur principiell synpunkt betänkliga arrangemang skyndsamt skall kunna avvecklas.

Mot bakgrunden av det anförda är det klart, att utskottet i likhet med reservanten inom civilförsvarsstyrelsen helst sett att med personalförstärkningar fått anstå i avbidan på utredningens resultat. Likväl har utskottet icke velat motsätta sig departementschefens förslag utom vad angår den för ledningen av upphandlingsverksamheten avsedda befattningshavaren. Denne bör, såsom framgår av vad utskottet ovan anført, icke avlönas från sakanslag utan från avlöningsanslaget, varvid, om så anses påkallat, hinder ej bör möta att under nästa budgetår anlita den höjda sakkunnigposten. Då den föreslagna löneställningen i Cg 29 synes utskottet hög — en befattningshavare med motsvarande arbetsuppgifter hos sjukvårdsberedskapsnämnden har i årets statsverksproposition föreslagits placerad i Cg 22 — förutsätter utskottet att Kungl. Maj:t tager lönegradsfrågan under förnyat övervägande, innan medel ställas till civilförsvarsstyrelsens förfogande.

Av vad utskottet ovan anført följer, att utskottet avstyrker motionen II: 449 i vad den avser förevarande anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

I. i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna, vad utskottet anført angående den av departementschefen avsedda undersökningen av personal- och arbetsförhållanden vid civilförsvarsstyrelsen;

II. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 449, i vad den avser förevarande anslag,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för civilförsvarsstyrelsen öka antalet kontorsbiträden i Ca 8 från 20 till 25;

b) godkänna följande avlöningsstat för civilförsvarsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	331 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	13 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	527 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	238 200

Summa förslagsanslag kronor 1 110 000;

c) till *Civilförsvarsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 110 000 kronor.

169:o) *Civilförsvarsstyrelsen: Omkostnader*. Kungl. Maj:t har (punkt 199, s. 348 och 349) föreslagit riksdagen att till *Civilförsvarsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 286 500 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 255 000 kronor.

Till reseersättningar upptas 65 000 (+ 5 000) kronor. Delposterna till övriga expenser och till expenser för annat än eget behov anses böra uppräknas till 87 000 (+ 12 000) resp. 50 000 (+ 15 000) kronor. Den nu i omkostnadsstaten upptagna anslagsposten till omkostnader för representanter i militärbefälsstaber om 500 kronor anses kunna utgå (— 500).

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Civilförsvarsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 286 500 kronor.

170:o) *Bidrag till vissa frivilliga organisationer*. Kungl. Maj:t har (punkt 203, s. 350—353) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till vissa frivilliga organisationer* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 304 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 285 000 kronor.

På grund av de ökade lönekostnaderna anses bidraget till löner till personalen på Sveriges civilförsvarsförbunds kansli böra höjas med 2 000 kronor. I övrigt föreslås uppräknning av följande poster, nämligen bidrag till avlöning av chefsinstruktörer och sekreterare vid länsförbunden (+ 6 000), bidrag till länsförbundens expenser (+ 1 500), bidrag till rese- och traktementskostnader för chefsinstruktörer vid länsförbunden (+ 4 000) samt verksamhet för instruktörsutbildning av lärare (+ 5 500).

Utskottet anser sig kunna godtaga Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa frivilliga organisationer* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 304 000 kronor.

171:o) *Försöksverksamhet*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 204, s. 353 och 354), vilket innebär en ökning av anslaget med 35 000 kronor, hemställer utskottet.

att riksdagen må till *Försöksverksamhet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

172:o) Engångsanskaffning av materiel. Kungl. Maj:t har (punkt 205, s. 354—359) föreslagit riksdagen att till Engångsanskaffning av materiel för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 17 925 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 16 315 000 kronor.

För inköp av vapen och ammunition åt civilförsvarets ordningshållningspersonal upptages ett belopp av 2 000 000 kronor. Vad angår bevakningspolispersonalen anses för inköp av ytterligare utrustning böra anvisas i runt tal 2 200 000 kronor. Till inköp av personlig utrustning i övrigt förordar departementschefen en medelsanvisning av 3 200 000 kronor för att täcka inträffade prisökningar. Medelsbehovet för budgetåret 1952/53 under posten till personlig utrustning skulle alltså uppgå till inalles 7 400 000 kronor.

I fråga om alarmeringsanläggningarna upptas 150 000 kronor för inträffade prishöjningar, 90 000 kronor för komplettering och nyanskaffning av anläggningar, 85 000 kronor för installering av utrustning för telefonalarmering och 375 000 kronor till inköp av viss utrustning för radiomanövrering av tyfonaggregat. Medelsbehovet under posten blir således 700 000 kronor.

Till signalmateriel anses böra anvisas 400 000 kronor med hänsyn till prishöjningarna, 430 000 kronor till utökning av radioförbindelserna inom lokalnätet och 100 000 kronor, utgörande den beräknade, på civilförsvaret belöpande kostnaden för utbyggande av ett trådnät för utsändande av luftförsvarsorientering. Tillhoppa upptages således 930 000 kronor till signalmateriel.

För inträffade prishöjningar på teknisk materiel upptages ett belopp av 125 000 kronor. Vidare anses för likvid av ett parti maskeringsnät, som inköpts av riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap i samråd med civilförsvarsstyrelsen, böra anvisas 170 000 kronor. Medelsbehovet under posten till teknisk materiel blir således 295 000 kronor.

I fråga om gasskyddsmaterielen förordas en medelsanvisning av i runt tal 6 500 000 kronor för att täcka prisökningar samt för omsättning av icke lagringsbeständig materiel.

Departementschefen anser sig icke böra upptaga något belopp till inköp av socialtjänstmateriel för budgetåret 1952/53.

I fråga om sjukvårdsmateriel och läkemedel förordas, att 2 100 000 kronor anvisas för anskaffning av viss i propositionen angiven materiel.

Medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår skulle alltså uppgå till 17 925 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ragnar Persson m. fl.* (I: 94) och den andra inom andra kammaren av fröken *Öberg m. fl.* (II: 118), i vilka hemställts, att riksdagen måtte

bevilja ett anslag å 400 000 kronor att ställas till civilförsvarsstyrelsens förfogande för att i samråd med styrelsens kvinnoutskott användas till skapandet av ett beredskapslager av kläder och andra textilier,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Håstad* och fru *Ewerlöf* väckt motion (II: 449), vari, såvitt nu är i fråga, hemställt, att riksdagen måtte bevilja ett anslag av 17 725 000 kronor för budgetåret 1952/53 till Civilförsvaret: Engångsanskaffning av materiel.

Beträffande de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna I: 94 och II: 449.

Utskottet delar i princip den i motionerna I: 94 och II: 118 uttalade uppfattningen, att en medelsanvisning för skapande av ett beredskapslager av kläder och andra textilier ur psykologisk synpunkt skulle kunna vara av värde. Då det emellertid bör ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra, huruvida angelägenhetsgraden av den i motionerna föreslagna anskaffningen är så hög, att anslag bör äskas för ändamålet, är utskottet icke berett att tillstyrka ifrågakarande motionsyrkande. Erinras må ock, att Kungl. Maj:t i propositionen nr 122 föreslagit riksdagen bl. a. att till anskaffning av vissa ylleveror för civilförsvaret anvisa 7 240 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag har i huvudsak icke givit utskottet anledning till erinran. Med hänsyn till vikten av att myndigheterna genom en restriktiv medelsanvisning åläggas den noggrannaste prövning av angelägenhetsgraden hos varje avsett inköp förordar utskottet dock, att medelsanvisningen begränsas med 200 000 kronor. Härigenom tillmötesgås även ett led i det i motionerna II: 449 gjorda yrkandet.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 449, i vad den avser förevarande anslag, samt med avslag å motionerna I: 94 och II: 118 till *Engångsanskaffning av materiel* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 17 725 000 kronor.

173:o) **Inköp av brandmateriel.** Kungl. Maj:t har (punkt 206, s. 359 och 360) föreslagit riksdagen att till Inköp av brandmateriel för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 680 000 kronor.

Departementschefen förordar att anslaget för nästa budgetår upptages med 2 000 000 kronor.

I en inom andra kammaren av herr *Håstad* och fru *Ewerlöf* väckt motion (II: 449) har, såvitt nu är i fråga, hemställt, att riksdagen måtte till Civil-

försvaret: Inköp av brandmateriel för budgetåret 1952/53 bevilja ett anslag av 1 700 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag. Av detta ställningstagande följer, att utskottet avstyrker motionen II: 449 i vad den avser förevarande anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 449, i vad den avser förevarande anslag, till *Inköp av brandmateriel* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

174:o) **Anskaffning av viss förbrukningsmateriel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 207, s. 360 och 361), vilket innebär en av ökade materielpriiser föranledd uppräknig av anslaget med 35 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Anskaffning av viss förbrukningsmateriel* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 175 000 kronor.

175:o) **Förvaring och underhåll av viss materiel m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 208, s. 361 och 362) föreslagit riksdagen att till Förvaring och underhåll av viss materiel m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 200 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 632 000 kronor.

Genom beslut den 9 november 1951 har Kungl. Maj:t medgivit, att den under anslaget för budgetåret 1951/52 upptagna posten till förrådshållning av civilförsvarsmateriel finge överskridas med 400 000 kronor. Det ökade medelsbehovet var huvudsakligen föranlett dels av inträffade höjningar av löner och kostnader för transporter och dels vissa reparationer och omflyttningar av materiel, som ansetts nödvändiga ur beredskapssynpunkt men icke kunnat förutses vid anslagsberäkningen. Departementschefen har velat bringa detta förhållande till riksdagens kännedom.

Civilförsvarsstyrelsen förordar, att anslaget för nästa budgetår bestämmes till 2 238 000 kronor, innebärande en uppräknig med 606 000 kronor, varav 601 000 kronor för förrådshållning av civilförsvarsmateriel samt 5 000 kronor för kontroll och efterbesiktning av gasskyddsmateriel. Departementschefen anser att anslaget bör kunna upptagas till ett avrundat belopp av 2 200 000 kronor, innebärande en ökning av medelsanvisningen i förhållande till innevarande budgetår med 568 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Förvaring och underhåll av viss materiel m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 200 000 kronor.

176:o) **Vissa löpande kostnader för civilförsvarets verksamhet inom civilförsvarsområdena.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 209, s. 363 och 364), vilket innebär en uppräkningsanslag med 305 000 kronor, varav 25 000 kronor för abonnemang av telefoner i centraler m. m. samt 280 000 kronor för statsbidrag till aktiebolaget Stockholms Spårvägar för anordnande av vissa fullträffsäkra skyddsrum, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa löpande kostnader för civilförsvarets verksamhet inom civilförsvarsområdena* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 2 220 000 kronor.

177:o) **Bidrag till kommuner för anordnande av branddammar för civilförsvarsändamål.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 210, s. 364 och 365) samt under erinran, att för detta ändamål å tilläggsstat I till riksdagen för budgetåret 1950/51 anvisats ett reservationsanslag av 300 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommuner för anordnande av branddammar för civilförsvarsändamål* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

178:o) **Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 211, s. 365—367) föreslagit riksdagen att till Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 7 840 000 kronor.

Civilförsvarsstyrelsen har hemställt, att såsom statsbidrag till utförande av delar av ett vattenverk för Stockholms norra förorter i fullträffsäkert skick anvisas ett belopp av 780 000 kronor. Anläggningen är enligt departementschefens mening av den art, att statsbidrag för ändamålet bör utgå. Det anses emellertid vara ovisst, om anläggningen hinner bli färdigställd under budgetåret 1952/53. Med hänsyn till de principer, som tillämpats beträffande statsbidrag till fullträffsäkra kommunala tekniska verk, anses därför något belopp icke böra uppföras för ändamålet för nästa budgetår. Departementschefen utgår från att, därest riksdagen icke nu framställer erinran däremot, medel för statsbidrag till anläggningen anvisas för det budgetår, varunder den kan beräknas bli färdigställd.

Anslaget för nästa budgetår anses böra uppföras med 10 000 000 kronor, varav 3 milj. kronor för fullträffsäkra ledningscentraler och 7 milj. kronor för fullträffsäkra skyddsrum åt civilbefolkningen. Kungl. Maj:t förutsättes emellertid, därest med hänsyn till arbetsmarknadens läge eller av andra skäl så påkallas, äga disponera anslaget på annat sätt.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot att medel för statsbidrag till ett vattenverk för Stockholms norra förorter anvisas för det budgetår, varunder anläggningen kan beräknas bliva färdigställd. Utskottet vill heller icke motsätta sig, att Kungl. Maj:t, därest med hänsyn till arbetsmarknadens läge eller av andra skäl så påkallas, disponerar det för fullträffsäkra ledningscentraler avsedda beloppet för fullträffsäkra skyddsrum och omvänt. Under åberopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor.

179:o) **Bidrag till kommuner för anordnande av vissa trafik- och skolskyddsrum.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 212, s. 367 och 368), vilket innebär en anslagsminskning med 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommuner för anordnande av vissa trafik- och skolskyddsrum* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

180:o) **Kostnader för viss motorfordonsberedskap.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 213, s. 368 och 369), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för viss motorfordonsberedskap* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

181:o) **Besiktning av motorfordon.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 214, s. 369), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Besiktning av motorfordon* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

Brandväsendet.

182:o) **Statens brandinspektion: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 215, s. 370—373) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens brandinspektion, att tillämpas tills vidare

fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens brandinspektion: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 141 800 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 106 800 kronor.

Departementschefen förordar uppräknning med 20 000 kronor av posten till arvoden åt sakkunniga. Till arvoden åt länsbrandinspektörerna m. fl. upptages ett med 8 300 kronor förhöjt belopp. Till följd av automatiska förändringar anses anslaget böra uppräknas med 6 700 kronor.

Utskottet, som erinrar om att den av utskottet tidigare i detta utlåtande förordade organisationsundersökningen av civilförsvarsstyrelsen bör avse även statens brandinspektion, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens brandinspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

A. Riksbrandinspektören.

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	19 500
2. Arvoden åt sakkunniga	25 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 300

B. Länsbrandinspektörerna, länseskogsbrandinspektörerna och biträden åt länseskogsbrandinspektörerna.

Arvoden	91 000
---------	--------

Summa förslagsanslag kronor 141 800;

b) till *Statens brandinspektion*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 141 800 kronor.

183:o) *Statens brandinspektion*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 216, s. 373 och 374), vilket innebär en uppräknning av anslaget med 8 400 kronor, varav för reseersättningar åt riksbrandinspektören 900 kronor, för reseersättningar åt länsbrandinspektörerna m. fl. 6 000 kronor samt för tryckningskostnader m. m. 1 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens brandinspektion*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 61 900 kronor.

184:o) **Statens brandskola: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 217, s. 374—376) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens brandskola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53, dels ock till Statens brandskola: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 122 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 94 500 kronor.

På särskild framställning av styrelsen för statens brandskola har Kungl. Maj:t den 28 september 1951 medgivit överskridande av skolans icke-ordinariepost för att möjliggöra viss höjning, räknat fr. o. m. den 1 januari 1951, av timlärararvodena vid skolan.

Departementschefen föreslår, att för brandchefskurs kategori I, som påbörjas vart tredje år och sträcker sig över två budgetår, anvisas med 12 300 kronor ökade medel för genomförande av den sista och dyraste delen av kursen. För utökning av antalet brandmästar- och brandförmanskurser kategori II samt antalet gesällkurser för skorstensfejare beräknas en ökning med 1 200 resp. 4 100 kronor. Endast en brandförmanskurs kategori I anses erforderlig mot tidigare två, vilket medför en minskning av medelsbehovet med 4 000 kronor. Med hänsyn till den genomförda höjningen av timlärararvodena anses kostnaden för övriga kurser böra uppräknas med 6 700 kronor. Genom omräkning ökas anslaget med 7 200 kronor. Nettoökningen å anslaget skulle således bli 27 500 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa.

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens brandskola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	16 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	93 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	12 000

Summa förslagsanslag kronor 122 000;

b) till *Statens brandskola: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 122 000 kronor.

185:o) **Statens brandskola: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 218, s. 376 och 377), vilket innebär en uppräkningsanslag med 8 400 kronor, varav för reseersättningar 700 kronor, för övriga expenser 7 200 kronor och för diverse utgifter 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens brandskola: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 65 000 kronor.

186:o) **Bidrag till svenska brandskyddsföreningen. Bidrag till svenska brandkårernas riksförbund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 219 och 220, s. 377 och 378), vilka innebära oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1952/53 anvisa

a) till *Bidrag till svenska brandskyddsföreningen* ett anslag av 2 000 kronor;

b) till *Bidrag till svenska brandkårernas riksförbund* ett anslag av 5 000 kronor.

187:o) **Bidrag till förebyggande och släckning av brand.** Kungl. Maj:t har (punkt 221, s. 378—381) föreslagit riksdagen att till Bidrag till förebyggande och släckning av brand för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 700 000 kronor.

Departementschefen avstyrker ett förslag av 1950 års besparingsutredning enligt vilket den, vars egendom härjas eller hotas av eld, eller i förekommande fall dennes försäkringsgivare helt borde bära eller verksamt deltaga i kostnaderna för släckningen.

Departementschefen anmäler vidare, att riksbrandinspektören i skrivelse den 30 november 1950 föreslagit vissa ändringar i kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 343). Av de ifrågasatta ändringarna är ett spørsmål av den natur, att det bör anmälas för riksdagen. Enligt 3 § kungörelsen skall timlönen vid deltagande i släckning av skogsbrand utgå med belopp, som enligt för orten gällande kollektivavtal för skogsarbete utgår vid icke kvalificerat tidlönsarbete. Riksbrandinspektören har framhållit, att denna föreskrift i ett betydande antal fall medförde utbetalande jämväl av övertids- och söndagsersättningar; därigenom blevo ersättningarna till den uppådade personalen stundom högre än till personalen vid en i släckningsarbetet deltagande kommunal brandkår; dessutom föranledde bestämmelserna åtskilliga tolkningssvårigheter. Ersättning borde enligt förslaget utgå efter grunder, som fastställdes av riksbrandinspektören.

Enligt departementschefens mening bör bestämmelsen ändras på så sätt, att i 3 § utsäges med vilket belopp ersättningen skall utgå. Beloppet anses böra fastställas till 2 kronor 50 öre per timme. Som jämförelse kan nämnas, att enligt de senast ingångna kollektivavtalen för skogsarbetare timlönen uppgår till belopp som variera mellan 2 kronor 35 öre och 2 kronor 90 öre. Om riksdagen ej uttalar erinran häremot, har departementschefen för avsikt

att föreslå Kungl. Maj:t, att den nämnda ändringen i kungörelsen vidtages. Det förutsättes, att den nya bestämmelsen skall få tillämpas redan före ingången av budgetåret 1952/53. Kungl. Maj:t förutsättes i framtiden böra äga att utan riksdagens hörande justera timersättningen i huvudsaklig anslutning till skogsarbetarlönerna.

Ehuru den förordade kungörelseändringen närmast torde komma att verka i besparande riktning anses dock anslagsposten till ersättning för verksamhet vid brandsläckning m. m. böra uppräknas med hänsyn till den kostnadsstegring, som redan inträtt. Det föreslås, att posten höjes med 70 000 kronor. Slutligen föreslås att envar av de båda posterna till skogsbrandbevakning samt nybyggnad och underhåll av brandtorn m. m. uppräknas med 15 000 kronor.

Utskottet ansluter sig till departementschefens uppfattning, att besparingsutredningens förslag att enskilda skola deltaga i kostnaderna för skogsbrandsläckning icke bör genomföras, och förordar således att kostnaderna för ersättning för deltagande m. m. i släckning av skogsbrand alltjämt utgå av statsmedel. Icke heller har utskottet funnit anledning till erinran mot den av departementschefen förordade ändringen i ersättningskungörelsen 1947 nr 343 eller mot förslaget, att Kungl. Maj:t i framtiden skall äga utan riksdagens hörande justera timersättningen i huvudsaklig anslutning till skogsarbetarlönerna. Riksdagen bör dock i efterhand erhålla redovisning för vidtagna justeringar av ersättningen.

Då Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt kunna av utskottet godtagas, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till förebyggande och släckning av brand* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

188:o) **Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar.** Kungl. Maj:t har (punkt 222, s. 381 och 382) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 325 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 300 000 kronor.

Departementschefen förordar att anslaget för nästa budgetår uppföres med 325 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ivar Nilzon m. fl.* (I: 133) och den andra inom andra kammaren av herr *Jansson i Aspeboda m. fl.* (II: 186), har hemställts, att riksdagen måtte till *Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar* anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen I: 133.

Utskottet anser i likhet med undertecknarna av motionerna I: 133 och II: 186, att behovet av branddammar på landsbygden är stort. Det är även enligt utskottets mening av vikt, att icke kommunernas intresse att ordna en tillfredsställande vattenförsörjning för eldsläckningsändamål äventyras genom en alltför restriktiv statsbidragsgivning. I nuvarande läge är utskottet dock icke berett att gå längre i förevarande avseende än departementschefen. Utskottet kan alltså icke tillstyrka motionerna I: 133 och II: 186.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 133 och II: 186 till *Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 325 000 kronor.

189:o) **Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 223, s. 382 och 383), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Diverse.

190:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Karolinska sjukhusets delfond. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 224—228, s. 384 och 385) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1952/53 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond* 6 470 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 4 079 000 kronor;

c) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond* 525 000 kronor;

d) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Karolinska sjukhusets delfond* 1 214 000 kronor;

e) till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* 16 900 kronor.

191:o) **Bidrag till internationellt hälsovårdsarbete.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 231, s. 385 och 386), vilket innebär en med 30 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till internationellt hälsovårdsarbete* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 660 000 kronor.

192:o) **Vissa kostnader i anledning av allmänna val.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 232, s. 386 och 387) samt under erinran, att anslaget i gällande riksstat uppförts med 150 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader i anledning av allmänna val* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kronor.

193:o) **Kommunal upplysningsverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 233, s. 387—397) föreslagit riksdagen att till Kommunal upplysningsverksamhet för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 143 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 185 000 kronor.

Nämnden för kommunal upplysningsverksamhet har föreslagit, att nämndens hittillsvarande kursverksamhet skall koncentreras till en nyinrättad permanent skola. Den hittillsvarande korrespondensundervisningen anses böra bedrivas även i fortsättningen. Ledningen av arbetet anses böra anförtros åt kommunskolans styrelse, som dock anses böra bedriva verksamheten i intimaste kontakt med socialinstitutet. Nämnden räknar med att ca 45 muntliga kurser med i genomsnitt 45 deltagare per kurs skulle vara en lämplig omfattning av kommunskolans verksamhet. Av dessa skulle de kvalificerade kurserna och kurser för yngre kommunalmän till ett antal av 30 böra subventioneras av staten. Skolan anses böra ha förläggingsmöjligheter i internat för ett 60-tal personer. Skolans fastighet förutsättes skola förvaltas av en särskild för ändamålet bildad stiftelse. Ledningen av skolans verksamhet anses böra utövas av en skolstyrelse, förslagsvis bestående av sex ledamöter, av vilka Kungl. Maj:t utser tre samt svenska landskommunernas förbund, svenska stadsförbundet och svenska socialvårdsförbundet vardera en. En av de ledamöter, som Kungl. Maj:t utser, förutsättes skola representera socialinstitutet. Därest städerna icke engagera sig i kommunskolan, skulle den för stadsförbundet reserverade platsen i styrelsen tillkomma landskommunernas förbund.

Departementschefen förordar upprättandet av en särskild kommunskola. Staten anses böra bidraga till anläggningskostnaden för skolan. Däremot anses kursarrangörerna själva helt böra bestrida driftkostnaderna.

Nämndens förslag att skolans fastighet skall förvaltas av en särskild för ändamålet bildad stiftelse anses vara en lämplig anordning; andra möjlig-

heter till denna frågas lösning anses dock icke böra uteslutas. I fråga om sammansättningen av skolans styrelse anses från statsmakternas sida icke böra uppställas annat krav än att Kungl. Maj:t får utse en styrelseledamot. Den nya skolan anses böra fortsätta nämndens hittillsvarande verksamhet i fråga om korrespondensundervisningen. Nämndens ineliggande lager av brevkurser och annat studiematerial förutsättes utan vederlag få övertagas av skolan.

Då det är svårt att förutse från vilken tidpunkt under budgetåret 1952/53 den nya skolan kan komma i gång, anses nämnden för kommunal upplysningsverksamhet böra beredas möjlighet att under nästa budgetår fullfölja och avveckla sin verksamhet. Detta anses bl. a. vara nödvändigt särskilt med hänsyn till att nämnden under hösten 1951 utgivit två för kommunerna betydelsefulla korrespondenskurser, nämligen i kommunal medelsförvaltning (omarbetad upplaga) och byggnadslagstiftningen. De som påbörjat studierna i dessa ämnen kunna icke hinna slutföra dem före utgången av budgetåret 1951/52. Det anses vara lämpligt, att nämnden som en övergång till den nya formen för upplysningsverksamhet i större utsträckning än hittills låter även förtroendemän från kommuner, som icke berörts av kommunindelningsrefomen, delta i kurserna. Nämnden anses även efter eget gottfinnande i viss omfattning böra få anordna muntliga kurser med deltagare, vilka icke tidigare genomgått korrespondenskurs i motsvarande ämne. Nämnden förutsättes senast den 1 juli 1953 ha avvecklat sin verksamhet.

Vad beträffar kostnaderna för nämndens verksamhet för nästa budgetår beräknas 44 000 kronor till administrationskostnader. I fråga om korrespondenskurserna anses bidrag böra utgå för sådana deltagare, vilka påbörjat sina studier före den 1 juli 1952; kostnaderna härför uppskattas till 7 000 kronor. Till de muntliga kurserna upptages ett belopp av 92 000 kronor. Inom ramen för detta belopp anses nämnden kunna anordna omkring 20 kurser. Det förutsättes därvid, att under övergångstiden kommunerna eller kursdeltagarna själva bestrida kostnaderna för inkvartering av eleverna. Anslaget till kommunal upplysningsverksamhet beräknas alltså till 143 000 kronor.

Det förordade bidraget till anläggningskostnaden för en kommunskola anses böra anvisas i form av ett stående, räntefritt lån å 600 000 kronor. Vid lånet anses böra knytas det villkoret, att detsamma skall återbetalas, om verksamheten nedlägges. Medel för lånet föreslås anvisade under fonden för låneunderstöd. Därom göres hemställan vid anmälan av de under inrikesdepartementets handläggning hörande ärendena angående kapitalinvesteringar för budgetåret 1952/53.

Utskottet. Vid behandlingen år 1948 av frågan om medelsanvisning för kommunal upplysningsverksamhet -- vartill anslag första gången beviljas --

8 - Bihang till riksdagens protokoll 1952. 6 saml. Nr 11.

des sagda år — framhöll utskottet, att olika omständigheter, sammanhängande med den kommunala självstyrelsens utveckling och uppgifter, talade för att åtgärder från statens sida borde vidtagas för att främja en särskild upplysningsverksamhet främst för kommunala förtroendemän. Utskottet anförde vidare, att behovet av dylika åtgärder stegrades genom kommunindelingsreformen, som ansågs påkalla utbildning inom en begränsad tid av relativt stort antal förtroendemän.

Ledningen av arbetet har under de gångna åren varit anförtrodd åt nämnden för kommunal upplysningsverksamhet. Utbildningen har väsentligen meddelats i form av korrespondenskurser och muntliga kurser. Värdet av kurserna kan helt naturligt icke objektivt fastställas, men intresset för deltagande har visat sig större än beräknat. Antalet av dem som deltagit i korrespondenskurserna uppgick den 30 juni 1951 till över 6 000. I de 24 muntliga kurser, som nämnden intill denna dag anordnat, ha deltagit 806 kommunalmän.

Nämnden för kommunal upplysningsverksamhet har nu föreslagit att den hittillsvarande verksamheten organisatoriskt sett skall avvecklas och ersättas med en fast kommunskola. Utbildningen förutsättes i huvudsak komma att givas efter hittills följda linjer men med aktgivande på utvecklingen och med möjligheter att följa dess krav. Skolans fastighet föreslås förvaltd av en särskild stiftelse. Ledningen av verksamheten anses böra utövas av en skolstyrelse på sex ledamöter; tre utsedda av Kungl. Maj:t och en av vardera svenska landskommunernas förbund, svenska stadsförbundet och svenska socialvårdsförbundet.

Anskaffningskostnaden för en internatskola för ett 60-tal personer uppskattas till 1,2—1,5 miljoner kronor, varav staten tänkes bidra med ungefär hälften genom ett ränte- och amorteringsfritt lån på omkring 600 000 kronor ur fonden för låneunderstöd. Driftkostnaderna vid skolan beräknas till 451 500 kronor om året, varav staten föreslås bidra med i runt tal 160 000 kronor.

Departementschefen har anslutit sig till tanken på upprättandet av en särskild kommunskola. Han anser, att staten bör bidra till anläggningskostnaden, medan kursarrangörerna själva helt böra bestrida driftkostnaderna. I skolstyrelsen föreslår departementschefen att Kungl. Maj:t skall utse en ledamot. Nämnden för kommunal upplysningsverksamhet bör under nästa budgetår fullfölja och avsluta sin verksamhet. För att möjliggöra avvecklingen förordar departementschefen ett anslag på driftbudgeten av 143 000 kronor.

Utskottet vill för egen del anföra följande. Även om det måhända finnes en tendens att nu för tiden överdriva betydelsen av teoretisk skolning i jämförelse med den personliga lämpligheten och den utbildning, som vinnes genom praktiskt arbete i kommunal förvaltning, tala dock erfarenheterna av den hittillsvarande verksamheten för att ett behov av utbildning genom

kurser finnes, för vars tillgodoseende även staten bör bidra. Vad departementschefen härutinnan föreslagit finner utskottet välbetänkt.

Det föreslagna lånebeloppet är visserligen förhållandevis högt. Men om anvisningen härav, såsom utskottet förordar, sker med ett klart besked, att driftbidrag från statens sida icke är att påräkna för framtiden, torde åtgärden genom bortfallet av bidraget till de löpande kostnaderna på längre sikt närmast innebära en besparing. Vad departementschefen anfört i fråga om förvaltningen av skolans fastighet och ledningen av utbildningsverksamheten finner sig utskottet böra biträda. Härvid förutsätter utskottet, att delägarskap i stiftelsen skall kunna vinnas även av andra kommunala enheter än som i första hand avsetts med förslaget. Departementschefens förslag i fråga om möjlighet för nämnden för kommunal upplysningsverksamhet att under nästa budgetår fullfölja och avveckla sin verksamhet föranleda icke, liksom ej heller anslagsberäkningen, erinran från utskottets sida.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som avser att i annat sammanhang behandla förslaget om anvisande av det för lånet erforderliga investeringsanslaget, hemställa,

att riksdagen må till *Kommunal upplysningsverksamhet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 143 000 kronor.

194:o) **Resestipendier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 234, s. 397), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Resestipendier* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

195:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 235, s. 397 och 398), vilket innebär en anslagsökning med 200 000 kronor, samt under erinran, att på sistone ett flertal kommittéer med beredskapsbetonade utredningsuppdrag tillkallats, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kronor.

196:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 236, s. 398), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

197:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 237, s. 398), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 65 000 kronor.

198:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

- punkten 3: Medicinalstyrelsen: Avlöningar;
- punkten 28: Statens sinnessjukhus: Avlöningar;
- punkten 29: Statens sinnessjukhus: Omkostnader;
- punkten 30: Statens sinnessjukhus: Övervakning av vissa försöksutskrivna patienter;
- punkten 31: Utrustning av nya sinnessjukhus;
- punkten 42: Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa;
- punkten 45: Statens anstalt för fallandesjuka: Avlöningar;
- punkten 46: Statens anstalt för fallandesjuka: Omkostnader;
- punkten 47: Statens anstalt för fallandesjuka: Ferieresor för elever m. m.;
- punkten 52: Karolinska sjukhuset: Utrustning;
- punkten 63: Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund m. m.;
- punkten 64: Bidrag till Malmö stad för anordnande av medicinskt-klinisk undervisning vid Malmö allmänna sjukhus;
- punkten 65: Bidrag till anordnande av klinisk undervisning i epidemiologi vid epidemisjukhuset i Stockholm;
- punkten 66: Bidrag till Göteborgs stad till driften av för undervisningsändamål upplåtna sjukhus;
- punkten 97: Statens institut för folkhälsan: Avlöningar;
- punkten 98: Statens institut för folkhälsan: Omkostnader;
- punkten 114: Understödjande av dispensärverksamhet;
- punkten 131: Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader;
- punkten 142: Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Vissa byggnadsarbeten;
- punkten 149: Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Vissa byggnadsarbeten;
- punkten 152: Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter m. m.;
- punkten 153: Om- och tillbyggnadsarbeten vid erkända alkoholistanstalten Åsbrohemmet;
- punkten 154: Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.;
- punkten 164: Överståthållarämbetet: Avlöningar;

punkten 165: Överståthållarämbetet: Omkostnader;
punkten 166: Länsstyrelserna: Avlöningar;
punkten 171: Landsfogdarna m. fl.: Avlöningar;
punkten 182: Poliskåren i Boden: Avlöningar;
punkten 183: Poliskåren i Boden: Omkostnader;
punkten 196: Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m.;
punkten 200: Civilförsvarsområdenas administration: Avlöningar;
punkten 201: Civilförsvarsområdenas administration: Omkostnader;
punkten 202: Utbildnings- och övningsverksamhet;
punkten 229: Statens utlänningskommission: Avlöningar;
punkten 230: Statens utlänningskommission: Omkostnader;
vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 28 mars 1952.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Näs-
gård, fröken Andersson, herrar Leander, Gillström, Eric Ericson, Pålsson,
Näsström, Sundelin, Bergh, Birger Andersson, Axel Andersson, Edvin Thun
och Bergman; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Boman
i Kieryd, Mårtensson i Uddevalla, Lindholm, Rubbestad, Ståhl, Åkerström,
Johansson i Mysinge, Kollberg, Thapper, fröken Elmén, herrar Birke,
Gustafsson i Stockholm och Karlsson i Olofström.

Reservationer.

1) vid punkten 168:o) (Civilförsvarsstyrelsen: Avlöningar) av herr
Thapper.

2) vid punkten 188:o) (Bidrag till kommuner för anläggande av brand-
dammar) av herrar Näs gård, Pålsson, Sundelin, Rubbestad, Ståhl och
Johansson i Mysinge, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka motionerna
I: 133 och II: 186 samt att därför utskottets yttrande och hemställan bort
ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet anser i likhet med undertecknarna av motionerna I: 133 och

II: 186, att behovet av branddammar på landsbygden är stort. Det är även enligt utskottets mening av vikt, att icke kommunernas intresse att ordna en tillfredsställande vattenförsörjning för eldsläckningsändamål äventyras genom en alltför restriktiv statsbidragsgivning. Med hänsyn till att den 30 juni 1951 redan funnos ansökningar hos civilförsvarsstyrelsen om statsbidrag på sammanlagt 2,7 milj. kronor och då det är av betydelse, att kommunerna icke alltför lång tid få vänta på de bidrag, som de äro berättigade till, tillstyrker utskottet yrkandet i motionerna I: 133 och II: 186, att riksdagen för ändamålet skall anvisa ett anslag, som med 175 000 kronor överstiger det av departementschefen äskade beloppet. Härvid vill utskottet erinra om att utskottet under punkt 172 i detta utlåtande föreslagit en nedräkning av det där behandlade anslaget — vilket också avser civilförsvarsändamål — med 200 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 133 och II: 186 till *Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.»
